

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΤΟΜΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΑΝΚΑΘΙΓΗΡΗ ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠ
ΙΔΡΥΤΗΣ : ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ – ΙΟΥΝΙΟΣ

1953

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

Θ Ε Ο Φ Α Ν Ω

ΤΡΑΓΩΔΙΑ

Τ Α Π Ρ Ο Σ Ω Π Α

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΘΕΟΦΑΝΩ

Ο ΒΑΣΙΛΕΑΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΦΩΚΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΙΜΙΣΚΗΣ

Ο ΚΟΥΡΟΠΑΛΑΤΗΣ ΛΕΩΝ ΦΩΚΑΣ

Ο ΠΡΩΤΟΣΠΑΘΑΡΙΟΣ

Η ΣΚΛΑΒΑ

Ο ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ

Η ΚΟΙΤΩΝΙΣΣΑ

ΜΙΧΑΗΛ ΒΟΥΡΤΣΗΣ

ΛΕΩΝ ΒΑΛΑΝΤΗΣ

ΛΕΩΝ ΠΕΔΙΑΣΙΜΟΣ

ΙΩΑΝ ΑΤΖΥΠΟΘΕΟΔΩΡΟΣ

ΙΣΑΑΚ ΤΟΥ ΒΑΧΡΑΜ

Οί συνωμότες

ΖΩΗ

ΘΕΟΔΩΡΑ

ΘΕΟΦΑΝΩ

ΑΝΝΑ

ΑΓΑΘΗ

Οί πέντε κόρες του

Κωνσταντίνου Ζ'

ΒΑΡΑΓΓΟΙ, ΔΑΔΟΥΧΟΙ

(I' αιώνας)

Π Α Ρ Ο Δ Ο Σ

(Μπροστά στην αυλαία. Φῶς ἀπὸ τὴ ράμπα γαλάζιο καὶ χαμηλό. Μπαίνουνε στὴ σειρά, ἀπὸ τὸ δεξι προσκῆνιο, οἱ πέντε κόρες τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Ζ'. Φορᾶνε ράσα καλογερικὰ κα' εἶναι ξεσκούφωτες. Τὰ μαλλιά τους κοντοκομμένα, ἀπὸ τὴ μοναχικὴ «κουρά». Πρῶτὴ ἔρχεται ἡ Ζωή, κατόπι ἡ Θεοδώρα, ἀκολουθοῦν ἡ Θεοφανώ, ἡ Ἄννα κα' ἡ Ἀγάθη, ἡ μικρότερη).

ΖΩΗ Μὴν ἀργήτε, ἀδερφάδες μου, ἐλάτε.
ΑΓΑΘΗ ὦ, Παναγιά μου, ἀπόστασα τὰ πόδια μου
ριζοβολοῦν θαρῶ στὸ χῶμα.
ΘΕΟΔΩΡΑ Ἐλάτε.
ΘΕΟΦΑΝΩ Μακρὺς ὁ δρόμος.
ΑΝΝΑ Βαρὺς ὁ κλῆρος μας.
ΘΕΟΔΩΡΑ } Μακρὺς ὁ δρόμος καὶ βαρὺς ὁ κλῆρος.
ΑΓΑΘΗ }
ΖΩΗ Ἐλάτε, ἐλάτε, ἐλάτε. Μένει ἀγδίκιωτος
ὁ Ἰσκιος τοῦ πατέρα.
ΘΕΟΔΩΡΑ Ἀκόμα.
ΑΓΑΘΗ Ἀκόμα.
(Ἕνας λυγμὸς.)

ΟΙ ΠΕΝΤΕ ΜΑΖΙ Είμαστε έμεις τοῦ Κωνσταντίνου οἱ ἄμοιρες ὀρφανεμένες κόρες.

Ψυχές ἀκοίμητες,
λαμπάδες ἀγρυπνες,
ποῦ ὁ χειμωνιάτης ἄνεμος ξεσέρνει
ἐρημικές, ἐρημικές, νὰ ταξιδεύουμε
στὴ νύχτα καὶ στὶς μπόρες.

ΖΩΗ Ὅρθές! μὴ σφαλίσετε βλέφαρο
ἂν ὁ Ἰσκιὸς τοῦ πατέρα δὲ μερώσει.

ΘΕΟΔΩΡΑ } Ὅρθές!
ΘΕΟΦΑΝΩ }
ANNA }

ΖΩΗ Μόνο κοιτάτε, καλές μου, σὰς θέλω:
Τὰ βήματα νὰ σέρνετε κλεφτὰ
ξοπίσω ἀπὸ τὴ φόνισσα τὴ Λάκαινα,
τὴ λύκαινα.

ΘΕΟΔΩΡΑ } Τὴ Λάκαινα, τὴ λύκαινα.
ΘΕΟΦΑΝΩ }
ANNA }

ΖΩΗ Ὅωσ που νὰ κλείσει κύκλο τὸ γραφτό της.

ΑΓΛΘΗ (Καθίζει χάμου)

Ὅω, νὰ μποροῦσα κάπου νὰ κλαρώσω,
καθὼς ὁ πελαργὸς στοῦ σπιτιοῦ τὴ σκεπή,
καὶ ν' ἀνασάει τὴν ἀχνα τοῦ ζεστοῦ ξύλου
ποῦ λιθανίζει ἀπ' τ' ἀναμμένο τζάκι
ὅταν θὰ κατεβαίνει ἀργὰ ἢ βροχή,
ἢ βροχή.

ΖΩΗ Ἐκεῖ-κάτω, ἐκεῖ-κάτω εἶν' ἡ Λάκαινα,
στὴ φλογισμένη Ἀνατολή, κοιτάχτε!
Βάζω τὸ χέρι ἀντήλιο, τὴν ξεκρίνω
πέρα μακρυά, καλές μου, στ' ἀνεφόκαμμα,
στὴν καταχνιά τοῦ κουρνιαχτοῦ, ἐκεῖ κάτω.

ΘΕΟΦΑΝΩ Γρικῶ τὸ σάλαγο, θαμπό,
φωνές βαρβαρικές ποῦ κλώθουν.

ΘΕΟΔΩΡΑ Μπακίρια ἀντιλαμπίζουν.

Πήζει ὁ ἀγέρας.

ΘΕΟΦΑΝΩ Ὅ δρόμοι, δρόμοι διψασμένοι, ἀνατολίτικοι!
ΖΩΗ Τὴν ἡλιόδαρτη βλέπω τὴν Καισάρεια
κι' ὀλόρθο, ὀλόγυμνο σπαθὶ ν' ἀστράφτει.

ΘΕΟΔΩΡΑ Ἐκεῖ πῆρε τὴ Λάκαινα μαζί του
συντρόφισσα στὸν πόλεμο, στὶς νύχτες του,
ὁ βασιλέας κυρ - Νικηφόρος.

ΘΕΟΦΑΝΩ Πάμε!

ANNA Ἐπίσω τους! Ἐπίσω τους! Ἐλάτε.

(Ἡ Ἀγάθη σηκώθηκε).

ΖΩΗ Μὴν ἀργήτε, ἀδερφάδες μου, ἐλάτε,
δίχως ἀναπαμὸ καὶ δίχως ἔλεος.
Ἐδῶ ναι κι' ὁ Παράδεισος κ' ἡ Κόλαση.

ΟΙ ΠΕΝΤΕ (ξεκινώντας προς τ' αριστερά)
 ΜΑΖΙ Εἴμαστε ἐμεῖς τοῦ Κωνσταντίου οἱ ἄμοιρες
 ὀρφανεμένες κόρες.
 Ψυχές ἀκοίμητες,
 λαμπάδες ἄγρυπνες,
 πού ὁ χειμωνιάτης ἄνεμος ξεσέρνει
 ἐρημικές, ἐρημικές, νὰ ταξιδεύουμε
 στή νύχτα καί στίς μπόρες.
 ("Εφυγαν").

ΑΝΟΙΓΕΙ Η ΑΥΛΑΙΑ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

(Καισάρεια. Πλάτωμα στό κάστρο. Πέφτοντας ἀπό ψηλά καί μὲ κατεύθυνση πρὸς τὸ βᾶθος, μιὰ τέντα πελώρια σκεπάζει τὰ τρία τέταρτα τῆς σκηνῆς. Ἔχει ρίγες φαρδειές, κεραμιδιές καί ἄσπρες. Δεξιὰ κι' αριστερά, στὰ πλάγια, κάθετο τὸ τεῖχος, μὲ εἰσόδους θολωτὲς ἔμπρός. Πάνωθὲ τους κρεμασμένες ἀσπίδες. Στὸ βᾶθος, πέρα γιὰ πέρα στὴ σκηνή, χαμηλὸ παραπέτο («ρίβα»). Ἀνάμεσά του καί στὴν τέντα, μιὰ λουρίδα οὐρανὸς ζωηρὰ γαλάζιος, λίγες κορφές ἀπὸ δέντρα. Πρὸς τ' αριστερά, ἀνάκλιτρο. Στὴ μέση ἀκριβῶς τοῦ παραπέτου καί κοντὰ στὰ πόδια τοῦ ἀνάκλιτρο, χτισμένος κρέμεται ἕνας μεγάλος σιδερένιος χαλκᾶς ἀπ' ὅπου ξεκινάει βαρεῖα ἀλυσίδα. Ἡ Σαρακηνὴ σκλάβα, μὲ τὸ πόδι τῆς δεμένο στὴν ἄκρη τῆς ἀλυσίδας, βρῖσκεται σωριασμένη χάμου, μισόγυμνη. Ὅλες οἱ ἐπιφάνειες εἶναι μεγάλες, γυμνές καί μονόχρωμες, σὲ τόνους σκληρούς. Τὰ σχήματα ἄπλᾶ. Ζωηρὸ φῶς ἀπὸ λιακάδα παχειά, βαρεῖα, στὴ λουρίδα τ' οὐρανοῦ. Τῆ σκηνὴ τὴν ἰσκιώνει ἡ μεγάλη τέντα. Ἀπὸ μέσα, ἀργό, κωθρό, ἕνα τραγούδι ἀνατολίτικο).

Η ΣΚΛΑΒΑ (κουλουριάζοντας μ' ἀγωνία τὸ μπρούντζινο γυαλιστερό τῆς κορμῆ). Γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Ἀλλάχ... κάνετε ἔλεος!.. διψᾶω... διψᾶω... (Στέκεται, σὰ νὰ προσμένει. Δὲν ἀκούγεται τίποτα, παρὰ μονάχα, ἀπ' ἔξω, τὸ ἀνατολίτικο τραγούδι. Σαναρχίζει τὸ θρῆνο τῆς). Ἀμάν... μιὰ σταλαματιὰ... μονάχα μιὰ σταλαματιὰ νερό... γιὰ τ' ὄνομα τοῦ προφήτη σας, τοῦ Χριστοῦ... Διψᾶω...

(Ἀπὸ αριστερὰ μπαίνει ἕνας καλόγερος. Φαίνεται νᾶρχεται ἀπὸ πολὺ μακριὰ κ' εἶναι τρισάθλιος, βουτηγμένος στὸν ἰδρώτα καί στὴ σκόνη. Τὰ μαλλιά του, τὰ γένεια του μπερδεμένα, τὸ ρᾶσο ζωσμένο στὴ μέση μ' ἕνα σκοινὶ κι' ἀνασηκωμένο ὡς τὰ καλάμια, γιὰ τὴν πορεία. Τὰ πόδια του τὰ ἔχει τυλιγμένα σὲ κουρέλια δεμένα ὀλόγυρα μὲ σπάγγους. Εἶναι νέος, ὅμως κουβαλάει μὲ κόπο στὴ ράχη του ἕνα σακκούλι καί κρατᾶει ραβδί. Μόλις μπῆκε, στάθηκε. Κοίταξε γύρω του λαχανιασμένος. Σφουγγίζει τὸν ἰδρώτα ἀπὸ τὸ πρόσωπό του).

Η ΣΚΛΑΒΑ (πὸν μόλις τὸν εἶδε ἀναθάρσυνε. Τεντώνοντας τὰ γυμνὰ χέρια τῆς) Σίντι!.. σίντι!.. νερό!.. διψᾶω... Στὸ θεὸ πὸν πιστεύεις... δώσε μου μιὰ σταλαματιὰ!

Ο ΚΑΛΟΓ. (τὴν κοιτᾶει ἀπὸ μακριὰ, μ' ὑποψία) Ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ! (κρυφὸσταυροκοπιέται).

Η ΣΚΛΑΒΑ Παπᾶ... ἀμάν!.. παπᾶ... νερό!..

Ο ΚΑΛΟΓ. Ταῖς πρεσβεῖες τῆς Θεοτόκου! Τ' εἶσαι ἐλλόγου σου, εὐλογημένη!

Η ΣΚΛΑΒΑ Μιὰ σκλάβα. Καί διψᾶω.

Ο ΚΑΛΟΓ. (κάνοντας ἕνα βῆμα) Διψᾶω κι' ἐγώ. Ἔρχομαι ἀπὸ πολὺ μακριὰ. Πολὺ μα-

κρυά... Χριστέ μου, ζέστη! (Κοιτάζοντας γύρω μ' εὐφροσύνη). "Ὁχ, ὅμως εἶναι ἄλλος κόσμος ἐδῶ. Ἴσκιος, ὄροσιά... Παράδεισος!.. (Βαθὺ ξανάσασμα).

Η ΣΚΛΑΒΑ (ξαφνικά, σαρκάζοντας) Χά!.. ἔτσι λές ἐσύ;

Ο ΚΑΛΟΓ. (ἀφαιρεμένος, ἐνῶ χαζεύει γύρω) Ναί, ἔτσι λέω.

Η ΣΚΛΑΒΑ Γελιέσαι. ("Ἔντονα) Παπᾶ! Ἐδῶ, εἶναι ἡ Κόλαση.

Ο ΚΑΛΟΓ. (ἀναπηδώντας) Μνήσθητί μου! (Σταυροκοπιέται γρήγορα, τρομαγμένος). Ὁ Θεός τὴν αἰνεσίμ μου μὴ παρασιωπήσης· ὅτι στόμα ἀμαρτωλοῦ καὶ στόμα δολίου ἐπ' ἐμέ ἠνοίχθη... ("Ἡ συνέχεια τῆς προσευχῆς χάνεται μέσα στὰ γένεια του)

Η ΣΚΛΑΒΑ (ἀπελπισμένη, σωφιάζεται πάλι) "Ὁχ Ἀλλάχ, δὲν κάνεις τὸ ἔλεός σου; Δὲν ἀπόστασες;

Ο ΚΑΛΟΓ. Κάλλιο πές μου. Ἐδῶ εἶναι πού βρίσκεται τώρα ὁ βασιλέας ὁ κύρ - Νικηφόρος, οἱ παλατιανοὶ του; Ἀντάμωσα φουσάτα, τρανά φουσάτα στοὺς δρόμους, γυναίκα.

Η ΣΚΛΑΒΑ Ἐδῶ βρίσκονται, ναί.

Ο ΚΑΛΟΓ. "Ὁ, ὦ, βλέπω!.. Μοσκοβολάει γιασεμί ὁ ἀγέρας.

Η ΣΚΛΑΒΑ (μὲ μισὸ στόμα) Τὸ γιασεμί εἶναι τὸ λουλούδι τῆς.

Ο ΚΑΛΟΓ. Τὸ λουλούδι ποιανῆς;

Η ΣΚΛΑΒΑ (μὲ μιὰ λοξὴ ματιά, σφιγμένα χεῖλη) Ἐκεινῆς... ἀπάνω... (Δείχνει. Ἀπότομα). Μὰ τώρα σύρε, παπᾶ, στὸ δρόμο σου. Ἄν ἔχεις νερὸ νὰ μοῦ δώσεις δώσε μου, ἀλλιῶς σύρε. Δὲν ἔχει διάφορο γιὰ μένα ἂν μὲ ραβδίσουν ἀντάμα σου.

Ο ΚΑΛΟΓ. Ἀπὸ τὸ χρῶμα σου, συφοριασμένη, βλέπω πὼς γεννήθηκες στοὺς ἀπίστους. Εἶσαι κᾶν βαφτισμένη;

Η ΣΚΛΑΒΑ "Ὁχ, νερό, νερό, κι' ἂν εἶναι γιὰ νὰ μὲ βαφτίσουνε, παπᾶ, νὰ μὲ πνίξουν. Φλογίζονται τὰ σπλάχνα μου σοῦ λέω.

Ο ΚΑΛΟΓ. Χμ, τὸ κατάλαβα ἐγώ. Ἀβάφτιστο σκυλι εἶσαι. Δὲν ἔχει νερό, ὄχι.

(Προχωρεῖ δεξιά, νὰ φύγει).

Η ΣΚΛΑΒΑ (μιὰ ἄγρια κραυγὴ) Παπᾶ!

Ο ΚΑΛΟΓ. (σιάθηκε, μισογυρίζοντας) Ἐ.

Η ΣΚΛΑΒΑ Στὴν Κόλαση πού πᾶς, νὰ σὲ καίει ἔτσι καὶ σένα ἢ δίψα, στοὺς αἰῶνες!

Ο ΚΑΛΟΓ. Ἀνάθεμά σε, σκύλας γέννημα!.. "Ὁχ, ἡμαρτον, Κύριε. Ἐλέησόν με ὁ Θεός κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου... (Μασουλώντας τὸν ψαλμὸ κινάει πάλι διὰ δεξιά, μπαίνουνε γοργὰ ὁ Βούρτσις κι' ὁ Βαλάντης).

ΒΟΥΡΤΣΗΣ Ἐνας καλόγερος!

ΒΑΛΑΝΤΗΣ Ἐένος.

ΒΟΥΡΤΣΗΣ Πὼς μπήκες ἐδῶ; Ποῦθε ἔρχεσαι;

Ο ΚΑΛΟΓ. Προσκυνῶ σας, ἀφεντάδες.

ΒΟΥΡΤΣΗΣ Πὼς μπήκες ἐδῶ; Τὸ βλέπεις τὸ κρεμασμένο ἐκεῖ σκουτάρι; Δὲν ξέρεις πὼς κανένας δὲν τὸ περνάει ζωντανός;

Ο ΚΑΛΟΓ. Μὲ τὴν ἄδειά σας, μοῦ ἔχουνε πεῖ τὸν τρόπο.

ΒΟΥΡΤΣΗΣ Λέγε τὸν τρόπο.

Ο ΚΑΛΟΓ. (χαμόγελο πονηρὸ) Ἐδειξα τὴ βούλα.

ΒΑΛΑΝΤΗΣ (Στὸ Βούρτσι) Τὴ βούλα λέει.

ΒΟΥΡΤΣΗΣ ("Ἀπλώνοντας τὸ χέρι του στὸν καλόγερο) Δῶσε νὰ ἰδῶ.

ΚΑΛΟΓΕΡ. (Προσκυνώντας πάλι, διπλωμένος στὰ δυὸ) Συμπαθᾶτε: Ἐχω ἐντολὴ νὰ δώσω τὴ γραφὴ πού φέρνω στὰ χέρια του μονάχα.

ΒΟΥΡΤΣΗΣ Σὲ ποιανοῦ χέρια;

ΚΑΛΟΓΕΡ. (Δίχως ν' ἀποκριθῆ, δείχνει κατὰ πάνω, μὲ μάτι σκιαγμένο).

- ΒΟΥΡΤΣΗΣ Δὲ θὰ μπορέσεις ποτὲ νὰ περάσεις, καλόγερε. Πρέπει νὰ στὸ εἶπανε κι' αὐτό. Μακάρι ἄς καρτερεῖς ἕξ φεγγάρια.
- ΚΑΛΟΓΕΡ. Τότε... (βάζοντας τὸ χέρι δισταχτικὰ στὸν κόρφο του) θὰ σᾶς τὴ δείξω τὴ βούλα... Ὅμως ἀπὸ μακριά. Δὲν κάνει, λέει, ἡ γραφὴ νὰ πέσει σ' ἄλλουνοῦ χέρια. (Βγάζει ἕναν κοντὸ κύλινδρο, τὸν ἀνασπάζει καὶ τὸν δείχνει σηκώνοντας ἴσαμε τὰ μάτια του τὸ χέρι.)
- ΒΟΥΡΤΣΗΣ Ἄ... Ἀπὸ κεῖ πάνω ἔρχεσαι λοιπόν; Τόσο μακριά!
- ΚΑΛΟΓΕΡ. Ναί. Περπατάω δυὸ μῆνες. Τί μῆνα ἔχουμε τώρα, ἀφέντη;
- ΒΟΥΡΤΣΗΣ Τελειώνει ὁ Ἰούλιος.
- ΚΑΛΟΓΕΡ. Σωστά δυὸ μῆνες. (Κρούει πάλι στὸ ράσο του τὴ γραφή.)
- ΒΟΥΡΤΣΗΣ Πέρνα. Θὰ κατέβεις κάτω, τὴ σκοτεινὴ τὴ σκάλα πού βρίσκεται μπαίνοντας δεξιὰ σου. Εἶναι ὁ ξενώνας. Περίμενε ἐκεῖ ὥσπου νὰ σὲ φωνάξουν.
- ΚΑΛΟΓΕΡ. Στοὺς ὀρισμούς σου, ἀφέντη. (Περνάει δεξιὰ καὶ φεύγει ἀπὸ τὴν καμάρα, σκυφτός.)
- (Ἡ σκλάβη, ἀπὸ τὴν ὥρα πού φάνηκαν οἱ δυὸ ἀφεντιάδες, εἶχε λουφάξει. Πάλι, ἀκούγεται τώρα, στὴ σιωπὴ πού ἔγινε, τὸ ἀνατολίτικο τραγοῦδι, πέρα.)
- ΒΑΛΑΝΤΗΣ (Προχωρεῖ στὸ παραπέτο καί, βάζοντας τὸ χέρι ἀντὴλιο, κοιτάζει δεξιὰ.)
- ΒΟΥΡΤΣΗΣ Ξεκρίνεις τίποτα;
- ΒΑΛΑΝΤ. Τίποτα. Σήμερα ἡ ἄχνα τῆς ζέστης εἶναι πολὺ πυκνή.
- ΒΟΥΡΤΣ. Ἔχεις ὥστόσο μάτι πού κόβει, Βαλάντη. Κάτι θὰ ξεχώριζες, ἂν ἐρχόταν.
- ΒΑΛΑΝΤ. Ναί, ἕνα σύγγεφο, τὸν κουρνιαχτό. Σὰν ἔρχεται ἀπὸ μακριὰ φουσατο, ξεχωρίζω πρῶτα τὸν κουρνιαχτὸ νὰ συμπορεύεται. Ἔτσι καθὼς στὰ κοπάδια.
- ΒΟΥΡΤΣ. Δὲ θάρθει σήμερα ὁ Τσιμισκῆς. Κι' ἄς εἶναι ἡ μέρα του ἡ ὀρισμένη.
- ΒΑΛΑΝΤ. Δὲν ἔπιασε ἀκόμα τὸ μεσημέρι. Ἄς ἴδουμε ὡς τὸ βράδι.
- ΒΟΥΡΤΣ. Ἄν ἐρχότανε, θὰ εἶχανε κιόλας δώσει μαντάτο οἱ βιγλάτορες, οἱ ἀκρίτες. Πουλί δὲν εἶναι νὰ πετάξει, Βαλάντη. Δὲ θάρθει σήμερα ὁ Τσιμισκῆς.
- (Ἡ σκλάβη ἀρχίζει πάλι, χαμηλόφωνα, τὸ θρηνο.)
- Ἡ ΣΚΛΑΒΑ Διψάω...
- (Δὲν τῆς δίνουνε προσοχή. Ἀπὸ δεξιὰ μπαίνουνε δύο Βάραγγοι, μετὰ τὰ πελέκια, καὶ στέκονται ζερβόδεξα στὴν πύλη, τεντώνοντας τὰ σκέλια. Ἀμέσως ὕστερα ὁ Νικηφόρος Φωκᾶς, ξοπίσω του ὁ κουροπαλάτης Λέων κι' ὁ Πρωτοσπαθάριος. Ὁ Νικηφόρος Φωκᾶς εἶναι πολὺ μελαιρός, ἐκεῖ στὰ πενήντα-πενηνταπέντε. Τὰ μαλλιά του μαῦρα καὶ κατσαρὰ κρέμονται σιτοῦς ὤμους του. Μαῦρο, φαρδύ, κοντὸ γένι. Δὲν ἔχει πολεμικὰ ὄπλα.)
- Ν. ΦΩΚΑΣ (Συνεχίζοντας κάποια κουβέντα σ' αὐτοὺς πού τὸν ἀκολουθοῦν) Ὁχι, ὄχι! Ὁ Τσιμισκῆς εἶναι τίμιος πολεμιστῆς καὶ φίλος.
- (Οἱ δυὸ ἀπὸ τὸ βάθος ἄκουσαν, στράφηκαν ξαφνιασμένοι. Βαθυπροσκυνᾶνε τὸ βασιλέα.)
- ΝΙΚΗΦ. Τοῦ ἔχω μηνύσει: Θὰ μ' ἀνταμώσεις μετὰ τὸ φουσατο σου σύσσωμο στὴν Καισάρεια ἀνήμερα τοῦ ἀγίου Παντελεήμονος — μεγάλη ἡ χάρη του! (κάνει τὸ σταυρότου, οἱ ἄλλοι τὸ ἴδιο).—Λοιπὸν θάρθει. Ποτὲ δὲν ἄργησε ὁ Τσιμισκῆς εἶναι γοργὸς κι' εὐκίνητος. Ποτὲ δὲ μετέλασε.
- ΛΕΩΝ Εἶναι ἐπιδέξιος, τὰ παίζει ὄλα γιὰ ὄλα. Τ' ἀστέρι του ἀνεβαίνει σ' οὐρανὸ πεντακάθαρο. Μόνο τὴ Μοψουεστία δὲ μπόρεσε νὰ κυριέψει. Καὶ τ' Ἄδανα.
- ΝΙΚΗΦ. Τὸ φουσατο εἶτανε κουρασμένο, πληθαίναν οἱ ἄρρωστοι. Πολέμησε δίχως ἀναπαμὸ δλάκερο τὸ χειμῶνα.
- Ο ΠΡΩΤΟ-ΣΠΑΘΑΡΙΟΣ Λέγε πῶς τὸνομά του ἔγει γίνεται γνωστὸ σ' ὀλάκερη τὴν Ἀνατολή, καθὼς εἶτανε πρὶν τὸ δικό σου, Αὐγουστε. Οἱ ἄπιστοι τὸ τρέμουνε. Κ' οἱ σαρακη-

- νές μανάδες, γιά νά τρομάζουνε τὰ παιδιά τους τὸ βράδι καὶ νά τὰ μωρώνουν, τοὺς λένε : « Ἔρχεται ὁ Τσεμεσγκήγκ ». Τὸν ἔχουνε γιά δαίμονα ἐκεῖ κάτω. Ὅπως εἶχαν ἄλλοτε τὴ βασιλεία σου, Ἀὔγουστε.
- ΛΕΩΝ Ναί, ναί, τὸ εἶπα : τ' ἀστέρι του ἀνεβαίνει. Μπορεῖ νά πάει ψηλά, πολὺ ψηλά. Ἄν μὲ ρωτήσετε, δὲν ξέρω νά σᾶς ἀποκριθῶ οὔτε κι' ἐγὼ πόσο ψηλά θὰ πάει.
- ΝΙΚΗΦ. Ἀδερφέ μου κουροπαλάτη, τὸ ξέρεις τὸ Βουνὸ τοῦ Αἵματος ;
- ΛΕΩΝ Τ' ὄνομα τὸ ἔδωσε ὁ ἴδιος ὁ Τσιμισκῆς.
- ΝΙΚΗΦ. Ὅχι. Τ' ὄνομα βγήκε μονάχο του, ἔτσι καθὼς βγαίνουνε τὰ ὀνόματα, ἀπὸ τ' ἄσαρκο στόμα τῆς φήμης. Ὁ δομέστικος Ἰωάννης ὁ Τσιμισκῆς χάλασε ἐκεῖ πάνω πέντε χιλιάδες Σαρακηνοὺς, ἴσαμε τὸν τελευταῖο. Ξεπέζεψε ἀπὸ τ' ἄλογό του, χύμηξε πεζός, μὲ τὸ σπαθί στὸ χέρι. Ἀνέβηκε τρεχάτος τὸ βουνό, μέσα σὲ βροχὴ ἀπὸ σαγίτες καὶ λιθάρια. Εἶναι γενναῖος ἄντρας, καὶ φίλος μου ὁ Τσιμισκῆς. Πολεμήσαμε ἀδερφικὰ ὄλα τὰ καλλίτερα χρόνια τῆς ζωῆς μας. Δὲν θέλω νά τὸν κατηγοροῦν. (Ἀφουγκράζεται). Ὅμως αὐτὴ ἡ φωνή... Ποιὸς τραγουδάει ;
- ΒΟΥΡΤΣΗΣ Εἶναι πέρα, κάπου στὴν πολιτεία, Δέσποτα.
- ΝΙΚΗΦ. (Ἀφουγκράζεται. Μικρὴ παύση). Νά πάψει. Δὲ θέλω νά τραγουδᾶνε σήμερα στὶς πολιτείες μου. Σὰ σήμερα μαρτύρησε ὁ ἅγιος.
- (Ὁ Βαλάντης βγαίνει ἀπ' ἀριστερά).
- ΒΟΥΡΤΣΗΣ Ἀὔγουστε, ἓνας καλόγερος ἦρθε ἐδῶ καὶ λίγην ὥρα μὲ μιὰ γραφὴ γιά τὴν ἀγιότητά σου.
- ΝΙΚΗΦ. Καλά, καλά, τώρα ἔχουμε ἄλλες ἔγνοιες. Θὰ τιμωρήσω σκληρὰ τοὺς Σαρακηνοὺς. Ὁ Νάσερ Ἐντωλλάχ παγίδεψε τοὺς δικούς μας κοντὰ στὴν Ταρσό καὶ χάλασε πολλούς, καὶ πῆρε λάφυρα. Αὐτὸ δὲ θέλω νά ξαναγίνει. Τ' ὄνομα τοῦ Φωκά, σὰν εἶτανε μονάχα στρατηγός, εἶχε σημαδέψει τὶς σάρκες τῶν ἀπίστων μὲ σίδηρο πυρωμένο. Ὁ Φωκάς εἶναι τώρα βασιλέας. Θὰ μὲ ξαναδοῦνε μπροστά τους ὀλόρθο, νά σφίγγω στὴ χούφτα τ' ἀστροπελέκι. Γι' αὐτὸ βρισκόμαστε ἐδῶ.
- ΛΕΩΝ Καὶ καρτεροῦμε, Ἀὔγουστε.
- ΝΙΚΗΦ. Δὲ καρτεροῦμε. Τ' ἀγρίμι, προτοῦ πηδῆξει, ζαρώνει, νά συγκεντρώσει τὶς δυνάμεις του. Μόλις μᾶς φέρεي τὸ φουσατο τοῦ ὁ Τσιμισκῆς θὰ ξεκινήσουμε ἐνωμένοι, ὄλα μαζί τὰ φουσατά. Θὰ περάσω τὶς Κιλίκιες πύλες καὶ θὰ βαδίσω καταπάνω στὴν Ἀνάβαρζο. Κατόπι στὰ Ἄδανα. Θὰ περάσω τὸ ποτάμι, τὸν Ἀμανό. Ἡ Ἀνατολὴ μου γνέφει ἀπὸ πέρα.
- ΒΟΥΡΤΣΗΣ Κι' ἡ Μοψουεστία ; κ' ἡ Ταρσός ; Ἀφησέ με, ἰσαπόστολε—στὸ γυρεύω χάρη—νά χτυπήσω ἐγὼ τοὺς Σαρακηνοὺς στὶς δυὸ πολιτείες ! Δὲ θὰ σοῦ ζητήσω μεγάλη δύναμη.
- ΝΙΚΗΦ. Βιάζεσαι, Βούρτση. Ὁ πόλεμος θέλει μελετημένη γοργάδα. Ὅλα θαρθοῦνε μὲ τὴ σειρά τους.
- ΛΕΩΝ Πιστεύω τυφλὰ — μάρτυς μου ὁ Θεός ! — στὴν πολεμικὴ σου ἀρετὴ, Ἀὔγουστε. Καὶ ποιὸς δὲν πιστεύει ; Ὡστόσο δῶσε μου τὴν ἄδεια νά σοῦ πῶ ταπεινὰ μιὰ γνώμη : Τὸν Τσιμισκῆ τί τὸν θέλεις μαζί σου ; Εἶναι δίκαιο πιά νά ξεκουραστεῖ, ὕστερα ἀπὸ τόσους ἀγῶνες. Μονάχος σου τὸ εἶπες ὅτι πολέμησε πολὺ.
- ΝΙΚΗΦ. Τ' εἶν' αὐτά, ἀδερφέ μου !
- ΛΕΩΝ Ἀκουσέ με καὶ κρίνε : Τὸ φουσατο τοῦ εἶναι χρήσιμο, θὰ τὸ προσθέσεις στὸ δικό σου. Ὅμως ἐκεῖνον στείλε τον στὴ Βασιλεύουσα, ἐκεῖ μπορεῖ νά ἐπιτελέσει καλλίτερο ἔργο.
- ΝΙΚΗΦ. Τί ἔργο ;

- ΛΕΩΝ Νά ἐπιτηρεῖ τὸ θρόνο σου, νὰ τὸν προστατεύει ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς σου. Θὰ εἶναι τὸ σκουτάρι σου στὴ Βασιλεύουσα ὁ Τσιμισκῆς.
- ΝΙΚΗΦ. Δὲν ἔχω ἐχθρούς.
- ΛΕΩΝ Ἔχεις, γιατί, τώρα, εἶσαι βασιλέας.
- ΝΙΚΗΦ. Δὲν τοὺς ξέρω.
- ΛΕΩΝ Ἔνας λόγος παραπάνω. Εἶναι πιὸ ἐπικίνδυνοι.
- ΝΙΚΗΦ. (ἄσπαστα ἀπὸ μικρὴ σκέψη). Καλά, αὐτὸ εἶναι κάτι πὸ ἴσως ἀξίζει νὰ τὸ σκεφτεῖ κανένας. Σ' εὐχαριστῶ ὡστόσο ἀδερφέ μου. (Ὁ Βαλάντης ξαναγύρισε). Τί μαντάτα, Βαλάντη;
- ΒΑΛΑΝΤΗΣ Τίποτα νεώτερο, Αὐγούστε.
- ΝΙΚΗΦ. Πᾶμε νὰ ἰδοῦμε τὰ τείχη πὸ τὰ ξαναχτίζουν. Ἡ δυτικὴ πλευρὰ μοῦ εἶπαν πὼς τέλειωσε.
- (Καθὼς προχωροῦνε πρὸς τ' ἀριστερά, ἡ σκλάβα ἔπεσε μπρούμυτα, προσκυνώντας, ἐνῶ σύγκαιρα ξαναρχίζει χαμηλόφωνα τὸ θρηνο της).
- ΝΙΚΗΦ. Ποιὸς τὴν ἔδεσε ἐδῶ τῆ σκλάβα τούτη;
- ΒΑΛΑΝΤ. Ὁ πραιπόζιτος, Δέσποτα. Διαταγὴ τῆς Αὐγούστας.
- ΝΙΚΗΦ. Ἄ, καλά, καλά, τότε ἄς μείνει. Δῶστε της μονάχα νὰ φάει. Εἶναι σήμερα τοῦ ἀγίου Παντελεήμονος.
- ΒΑΛΑΝΤ. Συμπάθα με, Δέσποτα, ὅμως ἡ σκλάβα δὲν πεινάει. Διψάει.
- ΝΙΚΗΦ. Νά τῆς δώσουνε λοιπὸν νὰ πιεῖ.
- ΒΑΛΑΝΤ. Τὴν ἔχει καταδικάσει σὲ δίψα ἢ ἴδια ἢ Αὐγούστα. Δὲν ξέρω γιὰ ποιὸ λόγο.
- ΝΙΚΗΦ. (ἐλαφρὸ χαμόγελο), ὦ, Θεοφανώ! Τί ὁμορφα καὶ σκληρὰ νύχια πὸ ἔχεις! Λυγερὴ μου τίγρισα!.. Δὲν πρέπει νὰ τίς κρίνουμε τίς γυναῖκες, ἄρχοντες. Πιστεύω πὼς ξέρουμε πάντα καλλίτερα ἀπὸ μᾶς. Πᾶμε. (Προχωροῦν ἀριστερά. Σαφνικὰ ὁ Φωκᾶς στέκεται σκυθρωπός). Κάτι εἶναι πὸ μ' ἐμποδίζει νὰ βγῶ ἀπ' αὐτὴ τὴν πύλη. (Οἱ ἄρχοντες τὸν κοιτάζουν). Κάτι μοῦ φράζει τὸ δρόμο.
- ΒΟΥΡΤΣ. (τραβώντας τὸ σπαθί του). Θὰ τὸν ἀνοίξω ἐγὼ τὸ δρόμο, ἰσαπόστολε. (Χαράζει στὸν ἀέρα μὲ τὸ σπαθί του ἕνα σταυρό).
- ΝΙΚΗΦ. Ὁχι, ὄχι, ἴσως θᾶπρεπε νὰ τὸ κάνω ἐγὼ ὁ ἴδιος τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ. (Ψάχνεται). Ὅμως εἶμαι ξαρμάτωτος. Δὲν ἔχω οὔτε μαχαῖρι.
- ΒΟΥΡΤΣ. (τοῦ ἀπλώνει τὸ σπαθί του). Μὲ τὴ δική μου τὴ λεπίδα τότε, Δέσποτα.
- ΝΙΚΗΦ. Ὁχι μὲ ξένο σπαθί, αὐτὸ εἶναι κακό. (Κοιτάζοντας πίσω του). Κι' αὐτὴ ἡ σκλάβα πὸ μοῦ ἔκοψε τὸ δρόμο... Πάνω πὸ προχωροῦσα, ἄκουσα τὸ θρηνο της. Δὲ μ' ἀρέσει αὐτὸ τὸ σημάδι.
- ΒΟΥΡΤΣ. (κάνοντας ἕνα βῆμα). Σορκίζω τὸ κακό ἂν τὴν καρφώσω ἐκεῖ πὸ βρίσκεται. (Τεντώνει τὸ σπαθί του).
- ΝΙΚΗΦ. Στάσου. Δὲν εἶναι δικιά μου ἡ σκλάβα, εἶναι τῆς Αὐγούστας. Δὲ θὰ μοῦ τὸ συχωρέσει πὸ τῆς τὴν πῆρα. (Μικρὴ παύση). Ἀπὸ λίγον καιρὸ τώρα, ἀπὸ τότε πὸ ἐγίνα βασιλέας, ἔχω μείνει χωρὶς πνευματικό. Γι' αὐτό, θαρῶ, ἔχει βαρύνει ἔτσι ἡ καρδιά μου. Μὴ σᾶς ἐπηρεάζει αὐτὸ ἄρχοντες, θὰ διορθωθεῖ. Περιμένω γραφὴ ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος.
- ΒΟΥΡΤΣ. Αὐγούστε, ὁ καλόγερος πὸ σοῦ ἔλεγα...
- ΝΙΚΗΦ. Ποιὸς καλόγερος;
- ΒΟΥΡΤΣ. Ἔνας ξένος πὸ κρατᾷ μιὰ γραφὴ. Ἡ βούλα εἶναι ἀπὸ τὸν Ἄθωνα.
- ΝΙΚΗΦ. Καὶ δὲ μοῦ τῶλεγε, Βούρτση! δὲ μοῦ τῶλεγε; ὦ Χριστέ! Νά μοῦ τὸν φέρουν ἐδῶ, ἀμέσως!

(Ὁ Βαλάντης βγαίνει δεξιά).

- ΝΙΚΗΦ. Ἄχ ναί, ναί, τώρα ξαλαγαραίνει ἡ καρδιά μου. Εἶταγε πυκνὸ, πυκνὸ τὸ σύγνεφο. Ἀπὸ κεῖ-πάνω, ὁ Ἀθανάσιος μοῦ γράφει. Τώρα θὰ ἰδῆτε πὼς εἶλα

θά φέξουνε γύρω, ἄρχοντες. (Κοιτάζει ἀνυπόμονος δεξιά, τὴν πύλη). Μὰ γιατί ἄργουν; (Ὁ Βούρτσιος κάνει νὰ κινήσει κι' αὐτὸς γιὰ δεξιά ὅταν ὁ Βαλάντης ξανάρχεται καί, ξοπίσω του, ὁ καλόγερος ποὺ πέφτει στὸ ἄνοιγμα τῆς πύλης μπρούμυτα, προσκυνάει). Ἔλα, ἔλα, ἀδερφέ. Σὲ καρτερῶ.

ΚΑΛΟΓΕΡ. (στοὺς ἄλλους). Τοῦτος εἶναι ὁ βασιλέας;
ΒΟΥΡΤΣ. Προσκύνα!

(Ὁ καλόγερος ξαναπέφτει μπρούμυτα).

ΝΙΚΗΦ. Σήκω. Πές μου τί νέα φέρνεις. Ἔχεις γραφή; ποῦναι τῆ;

ΚΑΛΟΓΕΡ. Ἔχω γραφή γιὰ τὸ βασιλέα τῶν Ρωμαίων. (Τὴ βγάζει ἀπὸ τὸ ράσο του.)

ΝΙΚΗΦ. Ἐγὼ εἶμαι ὁ βασιλέας τῶν Ρωμαίων, μὲ τὴ χάρη τοῦ Κυρίου. Δώσε μου τὴ γραφή. (Τὴν παίρνει καὶ καθὼς τὴν ἀνοίγει.) Σοῦ ἔδωσαν φαί; θὰ εἶσαι ἀποσταμένος. (Στοὺς ἄλλους.) Νὰ τοῦ δώσουνε φαί καὶ ράσο καινούργιο. Καὶ καλλίγια. Ἀπὸ σήμερα κι' ἐμπρὸς τὸν παίρνω στήν ἀκολουθία μου.

ΚΑΛΟΓΕΡ. Ὁ Θεὸς νὰ σὸ πληρώσει. Βάδιζα δυὸ μῆνες.

ΠΡΩΤΟΣΠ. Σώπαινε. Δὲ μιλάνε στὸ βασιλέα. Τοῦ ἀποκρίνονται μονάχα.

ΝΙΚΗΦ. Δὲν πειράζει, δὲν πειράζει. Κι' ἀφήστε τον ἐλεύθερο, νὰ γυρίζει ὅπου θέλει.

ΠΡΩΤΟΣΠ. Εἶναι δλότελα ἄξεστος, κατοῖκι βουνίσιο.

ΝΙΚΗΦ. Εἶναι ἀποσταμένος τοῦ Ἀθανάσιου.

(Ἀρχίζει νὰ διαβάσει τὴ γραφή, ξαφνικὰ ὁμοῦς ἡ θωριά του σκοτεινιάζει. Σηκώνει τὰ μάτια, κοιτάζει τὸν καλόγερο. Ξαναβυθίζεται στὸ διάβασμα. Τέλος, στὸν καλόγερο.)

ΝΙΚΗΦ. Ἐέρεις ἐσὺ τί γράφει ἐδῶ-μέσα;

ΚΑΛΟΓ. Ὅχι.

ΝΙΚΗΦ. (Ἀφοῦ διαβάσει ἀκόμα λίγο. Μὲ φωνὴ τσακισμένη ἀλλὰ τραχειά) Ἀφήστε με μονάχον. Ὅλοι σας.

(Οἱ ἄρχοντες προσκυνᾶνε τὸ βασιλέα καὶ φεύγουν ἀπὸ δεξιά, παίρνοντας μαζί τους καὶ τὸν καλόγερο. Κ' οἱ Βάραγγοι φεύγουν. Ὅλοι, ἐξὸν ἀπὸ τὴν δεμένη σκλάβα.)

ΝΙΚΗΦ. (Μόνος) ὦ, Χριστέ! Γιατί εἶσαι τόσο ἄσπλαχνος σὲ μένα; Σήκωσα τὸ σπαθί σου τὸ βαρὺ μὲ τ' ἀδύναμο χέρι μου. Ἐβαλα χάμου τὸ γόνατο καὶ φορτώθηκα στοὺς ὄμους μου τὴν Οἰκουμένη. Καὶ νά! μ' ἀποσπρώχνεις. Σημαδεύεις στὸ μέτωπο, μὲ δάχτυλο καταδίκης, τὸ δεῦλο σου τὸ Νικηφόρο. Γιατί, Κύριε;... Ὅχι, τί βαρὺς ποὺ εἶναι ὁ λόγος σου. Πιδ βαρὺς, πιδ βαρὺς ἀπὸ τὰ χρόνια. Ἀπὸ τοὺς αἰῶνες... Μὲ γέρασες!

(Ἀργά, τσακισμένος, πάει στ' ἀνάκλιτρο τοῦ βάνθους, κάθεται. Ὑστερα κρύβει τὸ πρόσωπο στὰ χέρια του. Ἡ σκλάβα τὸν κοιτάζει ζαρωμένη χάμου, ἀσάλευτη. Ἀπὸ δεξιά, ἀθόρυβα, μπῆκε ἡ Θεοφανώ. Κοιτάζει γιὰ λίγο τὸ Νικηφόρο ἀμίλητη, ὄρθια κοντὰ στὴν πύλη. Εἶναι ντυμένη πολὺ ἀπλᾶ, μ' ἓνα χιτώνα. Βαδίζοντας μαλακὰ κι' ἀθόρυβα, μὲ βήματα αἴλουρου, ἔρχεται κοντὰ του, στέκεται δίπλα του ὄρθια. Δὲν τὴν εἶδε. Ἡ σκλάβα ἀπὸ χάμου, τὴν κοιτάζει ζαρωμένη, μὲ μάτι τεντωμένο.)

ΘΕΟΦΑΝΩ (Χαμογελώντας ἄοριστα, ἐνῶ ἀγγίζει τὸν ὄμο τοῦ Φωκᾶ) Ὁ βασιλέας καὶ Κύριός μου εἶναι συλλογισμένος...

ΝΙΚΗΦ. (ποὺ τινάχτηκε τρομαγμένος) ὦ! πῶς ἦρθες ἔτσι κοντὰ μου, ἀθόρυβη, Θεοφανώ, σὰν κακὴ σκέψη!

ΘΕΟΦΑΝΩ Κακὴ σκέψη, κύριέ μου!

ΝΙΚΗΦ. Δηλαδή... ὄχι αὐτό... (Ἀλλάζοντας τόνο, τρυφερός) Μὴν κακοφανίζεσαι,

- καλή μου. Ἡ καρδιά μου εἶτανε βαρειά σήμερα, ἀπὸ τὸ πρῶτ. Μὲ ζώνουνε χίλιες δυὸ ἔγνοιες, βλέπεις.
- ΘΕΟΦΑΝΩ ΝΑΪ, ναί, ὁ Νικηφόρος εἶναι πάντα σκοτεινός, πάντα βαρύθυμος.
ΝΙΚΗΦ. (Τῆς παίρνει τὸ χέρι) Μὴ μ' ἀδικήσεις. Ἕνας καινούργιος πόλεμος ἀρχίζει, πρέπει νὰ μελετηθοῦν πολλά. Τὸ ξέρεις δὲ πὼς ὄλα περνᾶνε μέσ' ἀπὸ τὰ χέρια μου.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Κ' εἶναι συλλογισμένος γιὰ τοῦτο ὁ Νικηφόρος, τὸ σπαθὶ τοῦ Θεοῦ! ὁ νικητῆς ποὺ πῆρε τὸν Χάντακα, ποὺ δρασκέλισε τὸν ἀδάμαστο Ταῦρο, τὶς ἐρήμους τῆς Συρίας, ποὺ ἐσφίξε στὴ σιδερένια του χούφτα τὸ Χαλέπι;
- ΝΙΚΗΦ. Ὡ Θεοφανώ! τί ἔμορφα ποὺ τραγουδᾷς τὶς ματωμένες πράξεις. Στὰ χεῖλη σου τὸ αἷμα γίνεται βαφὴ ἄλικην γιὰ νύχτες ἐρωτικές. (Τὴν παίρνει ἀπὸ τὴ μέση.)
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ὅχι, ὄχι, τὸ ξέρω πὼς δὲ μὲ συλλογίζεσαι. Ἡ Θεοφανώ δὲν εἶναι πιά τίποτα γιὰ σένα. Ἀγαπᾷς τὶς νίκες σου περισσότερο ἀπὸ τὴ Θεοφανώ.
- ΝΙΚΗΦΟΡ. Ἡ νίκη εἶναι κρεβάτι καὶ γιὰ τοὺς δυὸ μας, καλή μου. Τὴν ἀπλώνω μπροστά στὰ πόδια σου. δορᾷ ἀπὸ ἀγρίμι σκοτωμένο στὸ λόγγο, γιὰ νὰ πατήσεις ἀπάνω, νὰ νιώσεις στὰ γυμνά σου πέλματα τὸ μαλακὸ χᾶδι τῆς. Ἀπάνω τῆς θὰ γύρουμε, Θεοφανώ, κ' οἱ δυὸ μας... Ὡχ, μ' ἔχεις κάνει νὰ ξεχνῶ τὰ χρόνια μου.
- ΘΕΟΦΑΝΩ (ἐνῶ τοῦ χαϊδεύει ἀργὰ τὸ πρόσωπο. Ὁρθία πάντα). Κι' αὐτὴ ἐκεῖ ἡ γραφή; Εἶναι σχέδιο τάχα τοῦ πολέμου;
- ΝΙΚΗΦΟΡ. (ταραγμένος) Ποιὰ γραφή;
- ΘΕΟΦΑΝΩ Μὰ νά, ἐκείνη - ἐκεῖ, στὰ πόδια σου.
- ΝΙΚΗΦΟΡ. (ποὺ τὴ μαζεύει βιαστικά, τὴ διπλώνει) Ὅχι, ὄχι... αὐτὸ εἶναι κάτι δίχως σημασία... μιὰ ἀπλὴ γραφή... ἀναφορά...
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ὡ, πὼς τὴν τυλίγεις γρήγορα! Θάλεγε κανένας πὼς φοβᾶσαι μήπως τὴν ἰδῶ. Δὲν ἐμπιστεύεσαι πιά τὴ Θεοφανώ σου, κύριέ μου;
- ΝΙΚΗΦΟΡ. Σοῦ εἶπα: Εἶναι κάτι ἀσήμαντο, γυναίκα.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Τότε Ἕνας λόγος παραπάνω γιὰ νὰ τὴν ἀφήσεις χάμου. Ἐχει καὶ βούλα. Ὡ! ὦ! Ἄν σοῦ ζητοῦσα νὰ τὴν κοιτάξω;
- ΝΙΚΗΦΟΡ. Ποιὰ; Τὴ βούλα;
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ὅχι, τὴ γραφή.
- ΝΙΚΗΦΟΡ. Ἄχ, τί παράδοξη ποὺ εἶσαι κάποτε, Θεοφανώ! Τί σοῦ λέει ἐσένα μιὰ γραφή κοινότατη, μιὰ ἀναφορά ἐκεῖ ποὺ τὴ στέλνουμε μερικοὶ ἄμοιροι ἱκέτες στὸ βασιλέα.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Εἶμαι γυναίκα, καὶ εἶμαι περίεργη. Δῶσε μου, Νικηφόρε, τὴ γραφή.
- ΝΙΚΗΦΟΡ. (σὲ δυσφορία μεγάλη) Κι' ἂν... ἂν εἶναι κάτι ποὺ δὲν πρέπει νὰ τὸ μάθει ξένος;...
- ΘΕΟΦΑΝΩ (δρῶνόντας τὸ κορμί τῆς) Ξένη ἢ Αὐγούστα;
- ΝΙΚΗΦΟΡ. (σ' ἀπόγνωση) Ὅχι... ἀλλὰ νά: τούτη - ἐδῶ ἡ σκλάβα ποὺ μᾶς ἀκούει.
- ΘΕΟΦΑΝΩ (μ' ἀδιαφορία) Ὡ! μὴ τὴ λογαριάζεις αὐτήνε. Θὰ πεθάνει. (Βόγγος τῆς σκλάβας). Τῆς ὑποσχέθηκα νὰ τὴ σκοτώσω μονάχη μου, καλέ μου, μὲ τὸ χρυσό μου τὸ μαχαίρι. (Τὸ βγάζει ἀπὸ τὸν κόρφο τῆς. Εἶναι ἕνα μικρὸ κομπὸ ἐγχειρίδιο). Νά, κοίταξε.
- ΝΙΚΗΦΟΡ. (ἀποκαμωμένος) Θεοφανώ, πολὺ μὲ κουράζεις.
- ΘΕΟΦΑΝΩ (ἀρπάζοντας μὲ κίνηση γοργή τὴ γραφή). Πάει πιά! Ἐγίνε.
- ΝΙΚΗΦΟΡ. Θεοφανώ! Δὲ θέλω νὰ διαβάσεις!
- ΘΕΟΦΑΝΩ Εἶναι προσβολὴ γιὰ τὴν Αὐγούστα νὰ τῆς κρύβουνε μυστικά.
- ΝΙΚΗΦΟΡ. Οἱ πόλεμοι δὲ σ' ἐνδιαφέρουν ἐσένα. Μοῦ τόπες. Τὸ ξέρω.
- ΘΕΟΦΑΝΩ (γλυκεῖα πάλι) Μ' ἐνδιαφέρεις ἐσύ, κύριέ μου. Κ' ἡ εὐτυχία μας. (Ξεδιπλώνει τὴ γραφή κι' ἀρχίζει νὰ διαβάσει. Ὁ Φωκᾶς ξανάπεσε στὸ ἀνάκλιτρο,

έκρουσε τὸ πρόσωπό του στὰ χέρια του. Σὲ λίγο ἢ Θεοφανώ, γυρίζοντας τὰ μάτια πάνω του). Ἀναφορά ;.. ἀπὸ φτωχοὺς ἰκέτες ;.. (Ὁ Νικηφόρος τὴν κοιτάζει ἀπελπισμένος). Λέει λοιπὸν ψέμματα ὁ βασιλέας !.. (Ξαναδιαβάζει). Χμ ! ἔπρεπε νὰ τὸ μαντέψω. Τὸ κοράκι, ἀπὸ τὸν Ἀθῶνα. Ὁ ἐχθρὸς μου. Ὁ θανάσιμος ἐχθρὸς...

ΝΙΚΗΦΟΡ. (ἀτασθαλιωμένος) Μὴ μιλάς ἔτσι ! Εἶναι ἅγιος. Τὴν ψυχὴ μου τὴν ἔχω ἀποθέσει στὰ χέρια του. (Σ' ἀπόγνωση πικρῆ) Κ' εἶναι ὁ μοναδικός, ὁ ἀκριβός μου φίλος. Αὐτὸς μονάχα στέκεται πάνω ἀπὸ τ' ἀνθρώπινα.

ΘΕΟΦΑΝΩ (διαβάζοντας) ὦ, ὦ ! τοῦτο εἶναι πιὸ ἄτιμο ἀπὸ κεῖνο ποὺ μάντευα. Σὲ κατηγορεῖ πὼς πάτησες τὸν ἔρκο σου νὰ μείνεις ἄγνός, καὶ ν' ἀσκητέφεις μαζί του. Ἔδεσες τὴ ζωὴ σου, γράφει μ' ἓνα γέννημα τοῦ Ἀδῆ. Καὶ θὰ σὲ τιμωρήσει ἢ θεῖα Δίκη, θὰ πεθάνεις ἀθλία, σὰν κοινὸς κακοῦργος. Αὐτὰ λέει ὁ φίλος σου ὁ καλός.

ΝΙΚΗΦ. Ἀνεξερευνητὲς οἱ βουλὲς τοῦ Παντοδύναμου.

ΘΕΟΦΑΝΩ (τυλίγοντας πάλι τὴ γραφὴ) Καὶ τώρα τί θὰ κάνεις ;

ΝΙΚΗΦ. Δὲν ξέρω.

ΘΕΟΦΑΝΩ Θ' ἀφήσεις τὴν Αὐγούστα ἀνυπεράσπιστη ; Θὰ δώσεις τὸ δικαίωμα στὸ κάθε βδέλυγμα νὰ τὴ βρίζει ; Οἱ πέντε κόρες τοῦ Κωνσταντίνου, ποὺ εἶτανε πεθερὸς μου μιὰ φορά, μὲ κυνηγᾶνε μὲ κατάρες. Καὶ τώρα τοῦτος.

ΝΙΚΗΦ. ὦ, μὴ τὸ βλέπεις ἔτσι. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ἅγιος. Ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μιλάει ἀπὸ μέρος τοῦ Θεοῦ. Χρόνια καὶ χρόνια εἶτανε πνευματικὸς μου. Θέλει τὸ καλὸ τῆς ψυχῆς μου.

ΘΕΟΦΑΝΩ Καλά, Νικηφόρε. Τότε νὰ τὸ ξέρω πὼς εἶμαι μονάχη μου.

ΝΙΚΗΦ. Θεοφανώ...

ΘΕΟΦΑΝΩ Σῶπα.

ΝΙΚΗΦ. Θεοφανώ, τὸ ξέρω τί σοῦ χρωστάω. Ἦμouνα στρατηγός, ἓνας ἄξιος θαρῶ στρατηγός, ὅμως μοῦ ἀπλωσες τὸ χέρι σου καὶ μ' ἀνέδασες δίπλα σου, στὸ θρόνο τῆς Οἰκουμένης. Μαζί φορτωθήκαμε τὸ βάρος τοῦ κόσμου. Δρασκελίσαμε σύγκαιρα μιὰν ἄβυσσο, μιὰ σκοτεινὴ, ἀπύθμενη ἄβυσσο. Δὲν ἔχει δρόμο πιά γιὰ πίσω, φτάσαμε στὸ σύνορο τῆς εὐθύνης. Μαζί θὰ ὀδέψουμε τὸν ὑπόλοιπο δρόμο, ὅσα κι' ἂν ἔχει ἀγκάθια.

ΘΕΟΦΑΝΩ Σῶπα. Δὲ μοῦ χρωστᾶς τίποτα.

ΝΙΚΗΦ. Ὁχι, αὐτὸ εἶναι ψέμμα !

ΘΕΟΦΑΝΩ Τίποτα. Φροντίζεις γιὰ τὴν ψυχὴ σου. Ἀχ τί τρελλὴ ποὺ ἤμouνα νὰ μὴ συλλογιστῶ τὴ δική μου κι' ἐγώ. Γιὰ σένα, ἀπὸ ἔρωτα γιὰ σένα βουτήχτηκα στὸ κρῖμα. Ὡς τὸ λαιμό.

ΝΙΚΗΦ. Πὼς μιλάς ἔτσι ; Εἶσαι ἄγνή, Θεοφανώ, εἶμαι βέβαιος.

ΘΕΟΦΑΝΩ Εἶμαι κριματισμένη. Ἴσως ἦρθε πιά ἡ στιγμὴ νὰ τὸ μάθεις. Γιατί τάχα νὰ κρατάω ὀλάκερο τὸ βάρος τῆς ἁμαρτίας ἀπάνω μου, ἀφοῦ δὲν εἶμαι ἡ μοναδικὴ φταῖχτρα ;

ΝΙΚΗΦ. Γυναίκα, μὲ κάνεις καὶ τρέμω.

ΘΕΟΦΑΝΩ Κράτησε τὴν ἀντοχή σου ὡς που νὰ μάθεις. Θὰ σοῦ χρειαστεῖ. Ὁ πρῶτος μου ἄντρας, ὁ βασιλέας Ρωμανός...

ΝΙΚΗΦ. (Σηκώνεται). Τί θὰ πεις ;.. τί θὰ πεις ;.. Δὲ θέλω !

ΘΕΟΦΑΝΩ Ὁ Ρωμανός...

ΝΙΚΗΦ. (Κραυγὴ). Σῶπα ! δὲ θ' ἀκούσω τίποτα ! δὲ θὰ πιστέψω τίποτα ! Φεύγω γιὰ πόλεμο, μοῦ χρειάζεται ἡ γαλήνη τῆς ψυχῆς μου. ὦ, ἀσπλαχνη, τί στιγμὴ ποὺ βρήκες !

ΘΕΟΦΑΝΩ (Ἀλύγιστη). Ὁ Ρωμανός...

ΝΙΚΗΦ. Μὰ τὴν ψυχὴ μου, δὲν ξέρω τί μὲ κρατάει καὶ... (Ψάχνεται. Ὑστερα, πιάνοντας τὸ μέτωπό του). ὦχ, νὰ το πάλι. Εἶταν ἓνα μαῦρο σύγγεφο, ποὺ μοῦ

σκοτεινίασε τὰ μάτια. "Ὀμως ἔφυγε. (Βαθὲς ἀναουσιμὸς). Δόξα στὸν Παντοδύναμο, ἔφυγε... Θεοφανώ, ἄφησέ με μονάχον. Θὰ γυρίσεις πίσω στὴ Βασιλεύουσα, ναί, ναί, ἔτσι τὸ θέλω: θὰ γυρίσεις στὴ Βασιλεύουσα. Εἴτανε λάθος μου πὺρ σὲ πῆρα μαζί μου. Ἐτοῦτοι ἐδῶ οἱ τόποι, τὰ βουγά, οἱ καυτὲς ἔρημιές, δὲν εἶναι γιὰ τρυφερὰ πόδια σὰν τὰ δικά σου. Θὰ γυρίσεις στὴ Βασιλεύουσα καὶ θὰ καρτερεῖς ἐκεῖ τὸ γυρισμὸ μου. Ἐγὼ θὰ φροντίσω γιὰ τὴν ἀσφάλειά σου στὸ δρόμο, κι' ἐκεῖ. Θὰ ὀρίσω κοντά σου φύλακα ἔναντε πὺρ θὰ εἶναι ἴδιος Ἀρχάγγελος. Τίμιος καὶ πιστός. "Ὀλα θὰ πᾶνε καλά, θὰ ἴδεις. Νά! πάει κι' αὐτὸ, πέρασε. "Ἐ, καλή μου; "Ἐλα τώρα νὰ σὲ φιλήσω. Ὁ Ἀθανάσιος μὸς τ' ἀπαγόρευε, ἔμωσ ἐγὼ θὰ σὲ φιλήσω. Βλέπεις; βλέπεις πόσο εἶσαι γιὰ μένα ἀκατανίκητη; "Ἐκανες τὸ γερρασμένο μου κορμί ν' ἀνθίσει. Σ' εὐχαριστῶ, Θεοφανώ. (Τὴν τραβάει κοντά του καὶ τὴ φιλεῖ στὸ μέτωπο). Νά, ἔτσι. Τώρα σ' ἀφήνω. Καὶ θὰ ἴδωθοῦμε αὔριο πιά γιὰ τὸν ἀποχαιρετισμὸ. (Φεύγει μὲ βήματα μεγάλα ἀπὸ δεξιὰ. Ἡ βασίλισσα ἀπόμεινε θοθῆ κι' ἀλύγιστη ἐκεῖ πὺρ στεκότανε).

ΘΕΟΦΑΝΩ (Δίχως νὰ στραφεῖ, στὴ σκλάβα πὺρ βρίσκεται πάντα σωριασμένη πίσω της). Δὲν ἀλλάξεις γνώμη; (Βόγγος τῆς σκλάβας). Τὰ δαιμόνια πὺρ ὀρίζεις μ' ἐχθρεύονται πάντα; (Σιωπῆ). Ἀνάθεμά σε! (Στραφῆκε ἀπότομα, ἀγριωπῆ).

Η ΣΚΛΑΒΑ Ἀμάν! Δὲν τὰ ὀρίζω, κυρά. Ἐκεῖνα ὀρίζουτε τὰ πάντα: Τὴ ζωὴ, τ' ἀστέρια καὶ τὸ θάνατο.

ΘΕΟΦΑΝΩ Γύρεψέ τους ν' ἀλλάξουνε γιὰ μένα γνώμη. Γύρεψέ τους.

Η ΣΚΛΑΒΑ Ἀχ, δὲ φελάει' στὸ εἶπα. Τί μὲ βασανίζεις;

ΘΕΟΦΑΝΩ Γύρεψέ τους.

Η ΣΚΛΑΒΑ Τὸ ἔκανα. Τὰ σημάδια μείνανε τὰ ἴδια· δὲ μπορῶ νὰ σὲ γελάσω.

ΘΕΟΦΑΝΩ Τότε θὰ μείνεις αὐτοῦ. Καὶ θὰ πεθάνεις.

Η ΣΚΛΑΒΑ Τί διάφορο θάχεις μὲ τοῦτο; Ὁ Ἀλλάχ θὰ σὲ τιμωρήσει. Εἶναι πιὸ δυνατὸς ἀπὸ τὸ δικό σου τὸ Θεό. Κρατάει λεπίδι στὸ δεξιὸ του.

ΘΕΟΦΑΝΩ Κι' ὁ δικός μου κρατάει λεπίδι. Μὰ δὲ γνοιάζομαι ἐγὼ γιὰ τοὺς Θεούς. Δὲν ἔγνεψαν πάνω μου σὰ γεννήθηκα. Εἶμαι ἀδικημένη.

Η ΣΚΛΑΒΑ Ὁ καθέννας μας σέρνει τὸ ριζικό του σὰν τὴ σκιά τὴ δεμένη στὰ πόδια του, στὸ εἶπα. Τί παλεύεις νὰ λυθεῖς, προτοῦ πεθάνεις.

ΘΕΟΦΑΝΩ Τὸ προμάντεμά σου μὲ βαραίνει. Δὲ θέλω νὰ τελειώσω ἄσχημα, πάλαιψα πολὺ νὰ φτάσω ἐδῶ πὺρ βρίσκομαι τώρα.

Η ΣΚΛΑΒΑ Ἀχ, πάλι τὰ ἴδια, καὶ πάλι τὰ ἴδια. Τρία μερόνυχτα μ' ἔχεις ἐδῶ, στὰ σίδερα καὶ στὴ δίψα. Κι' ἂν εἴτανε βολετὸ νὰ μὲ κρατήσεις ἔτσι ὡς τὸν ἄλλο αἰῶνα, θαρεῖς πὺρ θὰ τ' ἀλλάξεις μὲ τοῦτα τὸ γρκαφτό; (Παύση.)

ΘΕΟΦΑΝΩ (Κάθεται) Ἐλα. Θὰ σὲ φορτώσω χρυσάφι καὶ στολίδια. Θὰ σοῦ δώσω κρίκους μαλαματένιους νὰ φορεῖς στὰ μπράτσα σου, νὰ λάμπουνε σὰ φεγγάρια. Δὲ θάσαι πιά σκλάβα. Τὰ στήθια σου θ' ἀστράφτουν ἀπὸ τὰ πετράδια καθὼς τὸ οὐράνιο στερέωμα μ' ἀστροφεγγιά... Γύρισε μονάχα γιὰ χάρη μου τὸ γραμμένο.

Η ΣΚΛΑΒΑ Δὲν τὸ μπορῶ.

ΘΕΟΦΑΝΩ (Σὲ ἀγωνία) Μὰ δὲν τὸ βλέπεις; δὲν τὸ βλέπεις; Ὁ δαίμονας αὐτὸς μὸς τρώει τὰ σπλάχνα. Δὲ χόρτασα, δὲ χόρτασα ἀκόμα. Μέσα μου ἀνοίγεται μιὰ ἄβυσσος, καὶ βουίζει, καὶ μὸς τρώει τὰ σπλάχνα, νύχτα-μέρα. Δὲ χόρτασα, δὲ χόρτασα ἀκόμα. Δὲ θέλω νὰ περάσω. Δὲ θέλω νὰ περάσω!

Η ΣΚΛΑΒΑ Ὀλα περνᾶνε.

ΘΕΟΦΑΝΩ Ὀχι ἐγὼ! Εἶμαι ἡ κόρη τοῦ Κρατεροῦ, πὺρ εἴτανε κάπελας, συλλογίσου. Μὲ λέγανε Ἀναστασίω. Γιατί νὰ μὲ βαπτίσουν μὲ τέτοιο ὄνομα; Ἀχ, δὲν ξέρεις ἐσύ, πὺρ μιλάς ἀδιάφορα σὰν τὴ Μοίρα, τί πάλεμα χρειάζεται γιὰ νὰ πᾶς ἐνάντια στὸ κύμα. Ἐλυωσα τὰ μπράτσα μου παλεύοντας γιὰ νὰ φτάσω σὲ

τουτοῦ ἐδῶ τὸ βράχο. Κ' εἶναι ψηλός. Ἄνέβηκα ἤμουνα πιά καταματωμένη, κομμάτια, ξεσκλίδια οἱ σάρκες μου. Τίς ἔκρυφα κάτω ἀπὸ τὴν πορφύρα. Τί μὲ τοῦτο; Ἐγὼ τίς νιώθω νὰ μὲ καίνε, τ' ἀλάτι πάγωσε μέσα στὶς χαρακιές. Δὲ θέλω, σοῦ λέω, νὰ μὲ πάρει τὸ κύμα. Πές μου τὸ μυστικὸ νὰ σταματήσω τὸ κύλισμα τῶν καιρῶν.

Η ΣΚΛΑΒΑ Εἶσαι τρελλή...

ΘΕΟΦΑΝΩ Μπορεῖ νὰ εἶμαι τρελλή. Χτυπάω μὲ τὸ κούτελο τὸν οὐράνιο θόλο, αὐτὸ τὸ ξέρω. Μὰ βαραίνει πάνω μου πολύ, μοῦ κόβει τὴν ἀνάσα. Δὲ μπορῶ νὰ χωρέσω ἐδῶ μέσα. Πιγίγομαι.

Η ΣΚΛΑΒΑ Εἶσαι ἢ βασίλισσα τῶν Ρούμ. Ἐχεις τὴν παντοδυναμία, τί ἄλλο θέλεις;

ΘΕΟΦΑΝΩ Λόγια! Δὲ θέλω νὰ μὲ πάρει τὸ πέλαγο σοῦ λέω! Ἐλα, ἔλα, σοῦ δίνω τελευταία διορία: Τρία ἀκόμα μερόνυχτα.

Η ΣΚΛΑΒΑ Σὲ τρία μερόνυχτα θὰ εἶμαι πεθαμένη. Διψῶ.

ΘΕΟΦΑΝΩ Κι' ἐγὼ διψῶ! Μὲ νιώθεις, σκλάβα; Πρέπει νὰ μὲ νιώθεις, τώρα ποὺ διψᾷς. Τὴν εἶδες τὴ φλόγα τὴ σερπετὴ ποὺ τυλίγεται στὰ σπλάχνα σου, καὶ τὰ γλύφει, καὶ τὰ λιώνει; Ἐτσι φεύγει κανένας ἀπὸ τὸν κόσμον λοιπόν; Ἄξεδιψαστος;

Η ΣΚΛΑΒΑ Ὁ ἄλλὰξ ξέρεи.

(Μακρὰ, σαλπίσματα)

ΘΕΟΦΑΝΩ Νά, πάλι, πάλι! Οἱ πόλεμοι. Τί μὲ νοιάζει ἐμένα γιὰ τοὺς πολέμους τοὺς; Δὲ θέλω ν' ἀκούω. Εἶναι μωροὶ οἱ ἄντρες. Πελεκᾶνε μὲ τὸ σπαθὶ τὸ δάσος, καθάλα πάνω σ' ἓνα ἄλογο ποὺ καλπάζει, ἀφηγιασμένοι, κι' ἀνοίγουνε δρόμο, καὶ φτάνουν ἔτσι γρηγορότερα στὸ τέρμα, κατάντικρυ στὸ χάος, πρὶν ἀπὸ τὴν ὥρα τοὺς... Ὅχι, ὄχι, δὲν τὸ θέλω αὐτὸ ἐγώ! Ἡ ζωὴ εἶναι μιὰ, τίποτα δὲν ξέρουν οἱ καλογέροι ποὺ τὴν λένε διπλῆ. Ἐγὼ θέλω νὰ σταματήσω ἐδῶ ποὺ βρίσκομαι, κι' ἄς εἶναι στ' ἀκρόχειλο τοῦ γκρεμοῦ... Ἐλα, ἔλα, ἄλλη μιὰ νύχτα θὰ σ' ἀφήσω ἐδῶ, νὰ μελετήσεις καλὰ τ' ἀστέρια.

Η ΣΚΛΑΒΑ Τὰ μελέτησα καὶ χτές τὴ νύχτα.

ΘΕΟΦΑΝΩ (Ἄπληστα). Λοιπόν; (Παύση). Στοχάσου το καλὰ τί θὰ πεις, σκλάβα. Ἐδῶ τὴν κρατᾷ τὴν τελευταία σου λέξη. (Πιάνει στὸ στήθος τῆς τὸ μαχαῖρι). Ξέρεις τόσα ποὺ δὲν κάνει ἄλλο νὰ ζήσεις, ἐξὸν ἂν τὸ θελήσω ἐγώ. (Παύση).

Η ΣΚΛΑΒΑ Ἐνας μονάχα τρόπος σοῦ ἀπομένει.

ΘΕΟΦΑΝΩ Λέγε τον!

Η ΣΚΛΑΒΑ (Μὲ μάτια χαμηλωμένα). Ἐνας τρόπος. Νὰ τὸν καρφώσεις τὸν καιρὸ.

ΘΕΟΦΑΝΩ (Κοιτάζοντάς τὴν στὰ μάτια. Ἀργά). Ποῦ;.. πῶς; λέγε μου.

Η ΣΚΛΑΒΑ Δὲν ξέρω. Θὰ τὸ ἴδεις. Τὰ πράγματα θὰ σοῦ τὸ δείξουν. Ἐνας ἄντρας σταυρώνει τὸ δρόμο του μὲ τὴ ζωὴ σου. Αὐτὸς θὰ σὲ βοηθήσει. Μόνον αὐτὸς μπορεῖ.

ΘΕΟΦΑΝΩ Ποιός; (Χαμηλόφωνα). Αὐτὸς ποὺ ἔφυγε; (Δείχνει τὴν πύλη δεξιά).

Η ΣΚΛΑΒΑ Εἶναι ξανθός. Καὶ νέος. Κρατᾷ σπαθί.

ΘΕΟΦΑΝΩ (Ἀπορημένη, ψάχνοντας στὸ νοῦ τῆς). Ξανθός... Νέος... (Πιάνοντας τὴ σκλάβα ἀπὸ τοὺς ὤμους, ἔντονα). Ποιός; λέγε!

Η ΣΚΛΑΒΑ Δὲν τὸν ξέρω.

ΘΕΟΦΑΝΩ Καὶ θὰ μὲ βοηθήσει;.. Μόνον αὐτὸς μπορεῖ;.. Λέγε μου, λέγε μου πῶς θὰ τὸν γνωρίσω. Ἄν περάσει δίπλα μου καὶ δὲν τὸ νιώσω; Τότε;

Η ΣΚΛΑΒΑ Μὴ μὲ σφίγγεις. Πονᾷ. Τὰ νύχια σου εἶναι σκληρά.

ΘΕΟΦΑΝΩ Ἀποκρίσου μου!

Η ΣΚΛΑΒΑ Θὰ εἶναι κείνος ποὺ θὰ συνταιριάζει τὸ λόγο του μὲ τὸ δικό σου.

ΘΕΟΦΑΝΩ Τὸ λόγο του... μὲ τὸ δικό μου; Πῶς; Μίλα καθαρά λοιπόν!

Η ΣΚΛΑΒΑ Λέω κείνο πού ξέρω. Τά λόγια του θά φτερουγίσουνε σέ σένα σάν αντίλαλος...

ΘΕΟΦΑΝΩ 'Αντίλαλος...

(Σαλπίσματα και τύμπανα πού ζυγώνουν. Στή δεξιά πύλη φάνηκε ὁ καλόγερος. Βλέποντας τίς δυὸ γυναῖκες, στέκεται ξαφνιασμένος και κρούβεται σιὸν παραστάτη, ὁρατὸς πάντα ἀπὸ τὸν θεατὴ. 'Απὸ κει, παρακολουθεῖ ὅλη τὴν παρακάτω σκηρῆ).

ΘΕΟΦΑΝΩ (Σηκώνεται). Πρέπει νά φύγω. Κάποιο φουσατο ἔρχεται. Δὲν πρέπει νά με ἴδουν ἐδῶ οἱ ἄντρες.

Η ΣΚΛΑΒΑ Μείνε!

ΘΕΟΦΑΝΩ 'Όχι. Δὲν εἶμαι ντομένη για νά δειχτῶ στὸ λαό.

Η ΣΚΛΑΒΑ Μείνε.

ΘΕΟΦΑΝΩ (πὸν κοίταξε δεξιά, πέρα σιὸ δρόμο). 'Ω! ('Απόμεινε σὰ μαρμαρωμένη. 'Η σκλάβα, ἀπὸ χαμηλά, κρατάει τὰ μάτια καρφωμένα πάνω της).

ΘΕΟΦΑΝΩ (Σὰ σὲ ὄνειρο). Ποιὸς εἶναι κείνος πὸν ἔρχεται καθάλα, ἀγέρωχος, κι' ἀστράφτει σάν τὸν ἥλιο! 'Η ἀρματωσιά του ἀντιλαμπίζει, μου θάμπωσε τὰ μάτια.

Η ΣΚΛΑΒΑ Κοίτα.

ΘΕΟΦΑΝΩ 'Ω, ὦ,... τὸν ζώνουνε τὰ λάβαρα, οἱ λόγγες, δάσος. Κ' εἶναι ἴδιος 'Αρχάγγελος, και τὸ φαρί του ὀλάσπρο, σὰ σύγγεφο πὸν φέρνει σὲ ὦρα κρίσιμη τὸ φοβερό Ταξιάρχη.

Η ΣΚΛΑΒΑ Κοίτα, κοίτα ἀκόμα.

ΘΕΟΦΑΝΩ 'Όχι, θά φύγω! Δὲ θέλω νά με ἴδει ἔτσι, ἀστόλιστη, κι' ἐδῶ, μονάχη.

Η ΣΚΛΑΒΑ (Τὴν ἀρπάζει ἀπὸ τὸ μπράτσο). Μείνε.

ΘΕΟΦΑΝΩ 'Όχι!

Η ΣΚΛΑΒΑ Μείνε σοῦ λέω!

(Σαλπίσματα ξέσπασαν τώρα βροντερά. Πάνω ἀπὸ τὸ παραπέτο, ἀπὸ δεξιά πρὸς τ' ἀριστερά, λόγγες πικνὲς ἀρχίσανε νά περνοῦν, ποδοβολητὸ στρατιῆς ἀκούγεται. Σὲ λίγο λάβαρα πολλά, χρουσοῦφанта, ποικιλόχρωμα. 'Ανάμεσά τους, ἀπὸ τὴ μέση και πάνω, παρουσιάστηκε ὁ 'Ιωάννης Τσιμισκῆς. Φοράει ἀρματωσιά ἀσημένια, ὅμως ἔχει τὸ κεφάλι του ξέσκεπο, τὰ μαλλιά και τὸ γένι ξανθά. Λάμπει ὀλάκερος σιὸ δυνατὸ ἥλιο τοῦ μεσημεριοῦ. Τὸν ἀκολουθοῦνε ἄλλα λάβαρα κι' ἄλλες λόγγες).

ΘΕΟΦΑΝΩ (Σὰ μαγνητισμένη και σύγκαιρα παλεύοντας νά λευτερωθεῖ ἀπὸ τὸ σφίξιμο τῆς σκλάβας). 'Όχι, ὄχι, ἄφησέ με! ἄφησέ με! (Σὲ ἀγωνία). Δὲ θέλω νά με ἴδει ἔτσι, δὲ θέλω νά φανῶ.

ΤΣΙΜΙΣΚ. (Τὴν εἶδε. Τράβηξε τὸ σπαθί του, τὸ σήκωσε σιὸν ἀέρα. Μὲ φωνὴ μεγάλη). Πολλά σου τὰ ἔτη Αὐγουστα Θεοφανώ!

(Περνάει. Σαλπίσματα).

ΑΥΛΑΙΑ

ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

(Στὴ Βασιλεύουσα. Λιακωτὸ τοῦ παλατιοῦ ξέσκεπο. Σιὸ βάθος, κάτω, ἡ θάλασσα, ἀθέατη. 'Αριστερά μερικὲς τοῦφες ἀπὸ δέντρα. Πρὸς τὰ δεξιά μαρμάρινος πάγκος. Φεγγαροβραδυά. 'Απὸ ἀριστερά μπαίνουν ὁ Τσιμισκῆς κι' ὁ Βαλάντης).

ΤΣΙΜΙΣΚ. Πρώτη μου φορά ἔρχομαι σιὸ μέρος τοῦτο τοῦ παλατιοῦ...

- ΒΑΛΑΝΤ. Είναι τόπος έρημος έδω. Σπάνια τόν ζυγώνουν.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. Λές λοιπόν νά... ("Ένα γέλιο). Μά τήν αλήθεια, αυτό δέ θά τὸ πιστέψω
 ἀκόμα κι' ἂν τὸ ἰδῶ μὲ τὰ μάτια μου!
- ΒΑΛΑΝΤ. Δὲν ξέρω σὲ τί πάει, ἄρχοντά μου, ὁ νοῦς σου, ὅμως ὁ δικός μου...
 ΤΣΙΜΙΣΚ. ("Απότομος). "Έλα, πάψε.
 ΒΑΛΑΝΤ. Εἶμαι ἀνθρωπός σου, μπιστικός σου, γι' αὐτὸ παίρνω τὸ θάρρος. (Παύση).
 ΤΣΙΜΙΣΚ. Πρέπει νὰ φύγεις τώρα, Βαλάντη. Καθὼς βλέπεις οἱ φόβοι σου δὲν εἶχανε
 βάση. Μπορεῖς νὰ μείνεις ἥσυχος.
 ΒΑΛΑΝΤ. Ἦστὲ δὲ θά μείνω ἥσυχος σὲ τοῦτο τὸ παλάτι. Κάθε σκοτεινὴ γωνιά του
 εἶναι ἀγκαθερὴ, τὸ κακὸ παραμονεύει. Αὐτὸ γίνεται αἰῶνες τώρα.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. (Κοιτάζοντας γύρω του). Τὸ μήνυμα ἔλεγε: λίγο πρὶν νὰ βασιλέψει τὸ φεγ-
 γάρι. "Ἦρθαμε πολὺ νωρίς.
 ΒΑΛΑΝΤ. Καλλίτερα ἔτσι, καλλίτερα ἔτσι.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. Εἶσαι προνοητικός ἐσύ, ἔχεις ζήσει ἐδῶ-μέσα. Ἐγὼ πέρασα τὴ ζωὴ μου
 στὸν ἀνοιχτὸν ἀέρα, πολεμώντας, φίλε. Καὶ τώρα πνίγομαι, σοῦ λέω, στὸ
 παλάτι τοῦτο. Εἶναι γεμάτο εὐνούχους, κουδικαλάριους πού σοῦ χαμογελάνε
 μὲ μισθὸ στόμα, φεύγουνε μαλακά, σύρριζα στοὺς τοίχους, σὰν ἴσκιοι. (Τεντώ-
 νεται). "Αχ, νὰ βγῶ πάλι στὸ ὑπαιθρο, νὰ τρέξω μὲ τ' ἄλογο, νὰ χτυπήσω
 κάμποσες σπαθιὲς στὸν ἀέρα! Θέλω νὰ ξεμουδιάσω. Σκουριάζω ἐδῶ στὴ Βα-
 σιλεύουσα, Βαλάντη, μέρα τὴ μέρα, σὰν ὄπλο ἀχρηστο.
- ΒΑΛΑΝΤ. Σσοστ! (Παύση, χαμηλόφωνα) Κάτι πῆρε θαρῶ τ' αὐτί μου...
 ΤΣΙΜΙΣΚ. (Σὲ λίγο, γελώντας) "Ονειρεύεσαι ξύπνιος. Ἡ ψυχὴ σου εἶναι ἄρρωστη.
 ΒΑΛΑΝΤ. Μὴ γελᾶς τόσο δυνατά, ἄρχοντά μου, δὲν κάνει.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. Πφ! παιδιαρίσματα. "Έλα νὰ παλαίψουμε λίγο.
 ΒΑΛΑΝΤ. Χωρατεύεις, ἄρχοντα Ἰωάννη;
 ΤΣΙΜΙΣΚ. (Ποῦ τοῦ δίνει παίζοντας δυὸ-τρεῖς γροθιὲς) Νά, νά, γιὰ νὰ ξυπνήσει τὸ
 αἷμα σου. "Απὸ τότε πού ἦρθαμε στὴ Βασιλεύουσα θαρῶ πὼς ἄρχισε νὰ νε-
 ρουλιάζει.
- ΒΑΛΑΝΤ. Φύλαξε τὴ δύναμή σου, κύριέ μου. Μπορεῖ νὰ σοῦ χρειαστεῖ.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. "Όλο τὸ ἴδιο τροπάρη! Μά θαρεῖς, στὸ θεό σου! πὼς ὅταν θέλουνε νὰ ξεπα-
 στρέψουν ἕναν ἀνθρωπο τοῦ στέλνουνε μήνυμα ἔτσι γλυκά, ὅπως τὸλαθα
 ἐγὼ σήμερα τὸ δεῖλι; Τὸ παιδόπουλο κείνο εἶτανε τρυφερό, ἀπαλόχνουδο,
 κι' ἔτρεμε σὰν τὸ φύλλο. «Νά πᾶς, μοῦ εἶπε, μονάχος σου, δίχως φῶτα».
 Πρὶν προλάβω νὰ τὸ ρωτήσω, χάθηκε.
- ΒΑΛΑΝΤ. Δίχως φῶτα...
 ΤΣΙΜΙΣΚ. Δίχως φῶτα. Ὁ φονιάς πού δραματίζεσαι, Βαλάντη, θάνατι τὸ πολὺ-πολὺ
 καμμιά κυρὰ ξελιγωμένη, πατρικία ἢ ζωστή πού ὁ ἄντρας της λείπει στοὺς
 πολέμους... Δὲ μοῦ κατοφαίνεται. "Αμποτε νὰ μὴν εἶναι κακόμορφη, τουλά-
 χιστο...
- ΒΑΛΑΝΤ. (Ξαφνικά) Νά! ἔρχονται.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. (Κοιτάζει δεξιὰ) Φύγε.
 ΒΑΛΑΝΤ. "Όχι ἀκόμα. (Κοιτάζοντας μὲ προσοχὴ δεξιὰ) "Ω!., (βαθειὰ ἀπορημένος)
 θαρῶ πὼς... (ξαφνικά) Φεύγω. "Αν φωνάζεις, δὲ θάμαι πολὺ μακριά. (Φεύ-
 γει γοργὰ ἀπὸ ἀριστερά. Ὁ Τσιμισκῆς ἀπόμεινε γιὰ λίγες στιγμὲς μόνος.)
 ("Απὸ δεξιὰ μπαίνει ἕνας δοῦλος κρατώντας μιὰ δάδα ἀναμμένη. Ἐνῶ πάει
 νὰ σταθεῖ παράμερα, μπαίνει ἡ Θεοφανώ, ἀκολουθημένη ἀπὸ τὴ σκλάβη.
 Ἡ βασίλισσα εἶναι ντυμένη τώρα μὲ τὸ βαρὸν καὶ πλούσιο ἱμάτιο τῆς Αὐ-
 λῆς. Ὁ Τσιμισκῆς τὴν εἶδε ξαφνιασμένος. Γονατίζει. Μ' ἕνα γνέψιμο ἤρεμο
 ἡ Θεοφανώ ἔδιωξε τὸ δαδοῦχο καὶ τὴ σκλάβη της.)
- ΘΕΟΦΑΝΩ Σήκω ἀπάνω, ἄρχοντα Ἰωάννη. (Ὁ Τσιμισκῆς σηκώνεται.) Δὲν περίμενες

- νά με ιδείς τέτοιαν ὥρα, ἐδῶ... Αὐτὸ ποὺ κάνω εἶναι ἄπρεπο, τί λές... Μί-
λησε! Ἡ Αὐγούστα σὲ ρωτάει.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ἡ Αὐγούστα ξέρει καλλίτερα ἀπὸ μένα.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Αὐτὸ ποὺ κάνω εἶναι ἄπρεπο. Ὅμως ἔρχομαι γιὰ λόγῳ ποὺ δὲν παίρνει ἀνα-
βολή. Εἶσαι μόνος σου ἐδῶ ἢ μὲ συνοδεῖα;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ἦρθα μ' ἕναν ἄνθρωπο δικό μου.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ἄσχημο αὐτό, πολὺ ἄσχημο. Φοβήθηκες, ἄρχοντα Ἰωάννη;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Δὲν ἤξερα ἀπὸ ποιὸν εἶναι τὸ μήνυμα.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Τί φαντάστηκες;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Δὲν ξέρω.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Θέλω νὰ ξέρω τί φαντάστηκες.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Κάθε τι ποὺ εἶναι πιθανὸ κι' ἀπίθανο. Ἐχῶ ἀκούσει πολλὰ γιὰ τοῦτο τὸ
παλάτι.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ποῦ εἶναι ὁ ἄνθρωπός σου;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ἐφυγε.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Αὐτὸ ποὺ θὰ πῶ δὲν πρέπει κανένας νὰ τ' ἀκούσει. Παίρνεις ὄρκο στὸ κε-
φάλι σου;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Δὲν παίρνω ὄρκους, ὄχι. Ἄν μ' ἐμπιστεύεται ἡ Αὐγούστα, μπορεῖ νὰ μι-
λήσει. Τ' ὄνομά μου Τσιμισκῆς.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Τί περηφάνεια!.. (Ἦστερα ἀπὸ μικρὴ παύση. Ἄργα:.) Ἐρχομαι νὰ σοῦ
ζητήσω προστασία. (Παύση) Δὲν ἀποκρίνεσαι;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ἦταν καιρὸ, ἤμουν πολεμιστής. Ἔσουρα τὸ σπαθί σ' ὄλο τὸ μάκρος τοῦ κό-
σμου ποὺ κυβερνάς, Δέσποινα, ὡς πέρα, στ' ἀκρότατα ὄρια ὅπου ἀπλώνεται ὁ
βασιλικός σου μανδύας. Κράτησα τὸ λάδαρο τοῦ Χριστοῦ σὲ στέρεο χέρι, τὸ
ἔστησα σὲ τειχιὰ γκρεμισμένα, σὲ πολιτεῖες καμμένες. Δρασκελίσια τὴν
ἔρημο ἀλαλάζοντας, καὶ πάλι καὶ πάλι. Ἐχῶ ἀκόμα τὴν ἄμμο της στὰ πέδιλά
μου. Τὸν καιρὸ ἐκεῖνο ποὺ σοῦ λέω, ἤμουν ὁ πρόμαχος τοῦ κράτους τῶν Ρω-
μαίων. Σήμερα εἶμαι ἕνας μαλθακὸς παλατιανὸς ποὺ μουχλιάζει στὴν ὕγρα-
σία. Πρόσταξε τί θέλεις.
- ΘΕΟΦΑΝΩ (Ποὺ τὸν κοιτάζει μὲ προσοχή. Πάει ἄργα καὶ κάθεται στὸ μαρμάρينو
πάγκο). Εἶσαι δυσαρεστημένος λοιπόν, ἄρχοντα Ἰωάννη. Ἡ ἀποστολή ποὺ
σοῦ ἀνάθεσαν, νὰ συνοδέψεις τὴν Αὐγούστα στὸ γυρισμό της ἀπὸ τὴν Καισάρ-
εια, σοῦ πληγώνει τὴν περηφάνεια.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Εἶμαι πολεμιστής.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Τὸ ξέρω. Γι' αὐτὸ μ' ἀρέσει νὰ σὲ κρατῶ στὸ κλουβί... Μιὰ μέρα, σὰν
ἤμουνα μικρή, εἶχα ἰδεῖ ἕναν πλανόδιο θηριοτρόφο ποὺ κουβαλοῦσε στ' ἄ-
μάξι του μερικὰ ζωγρημένα ἀγρίμια. Ἔστησε τὴν παράγκα του στὸ φόρο, ὁ
λαδὸς ζύγωνε καὶ περιεργαζότανε τὰ θηριά. Πῆγα κι' ἐγώ. Θυμᾶμαι τὸ λιον-
τάρι, πίσω ἀπὸ τὰ σίδερα. Στεκόταν ἀσάλευτο, καθισμένο στὰ πισινά του
τὰ ποδάρια, μὲ τὸ κεφάλι ὀρθό. Μισόκλεινε τὰ μάτια του, τάχα βαρυστημένο,
χασμουριότανε, ὅμως ἀνάμεσα στὰ ματόφυλλά του, ἐγώ, ξεχώρισα τὴν ἀκί-
μητη σπίθα τοῦ ἀγριμοῦ ποὺ θυμᾶται τὸ λόγγο. Καὶ τὰ σπλάχνα μου ἀνα-
γάλλιασαν τότε, γιὰ τὸ μάντευα λαβωμένο τὸ λιοντάρι, τοῦ εἶχα κλέψει τὸ
μυστικό. (Τὸν κοιτάζει). Δὲ λές τίποτα; Στὰ χεῖλη σου ποὺ σφίγγονται
ἰδρώνει τὸ μῖσος γιὰ μένα. Τὸ προτιμῶ, τὸ προτιμῶ.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Τί ὀρίζει ἡ βασιλεία σου; Ἀκούω.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Βιάζεσαι. Ἐγώ, ὄχι. Θέλω νὰ χαρῶ τὴν ἄσωτη αὐτὴ φεγγαροβραδιά, ποὺ
εἶναι ἡ παραμονὴ μιᾶς μάχης. Γιατί θὰ πολεμήσουμε, ἄρχοντα Ἰωάννη, θὰ
σφαχτοῦμε ἐμεῖς οἱ δύο, μείνε ἤσυχος. Σοῦ ζήτησα τὴν προστασία σου, δὲν
εἶν' ἔτσι; Αὐτὸ θυμήσου το. Καὶ μοῦ τὴν ἀρνήθηκες. Θυμήσου το κι' αὐτό.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα ν' ἀρνηθῶ τίποτα στὴν Αὐγούστα.

- ΘΕΟΦΑΝΩ (*Ἀγριωπή*). Ἐχεις ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ τὴν καταφρονᾷς. Ἔτσι νομίζεις. Τί σοῦχουνε πεῖ γιὰ μένα;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Τίποτα δὲ μοῦχουνε πεῖ.
- ΘΕΟΦΑΝΩ (*Ἐντιονώτερον*). Τί σοῦχουνε πεῖ; Ὅλα τὰ ξέρω.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Τότε γιατί ρωτᾷς;
- ΘΕΟΦΑΝΩ. Γιατί θέλω νὰ τ' ἀκούσω ἀπὸ σένα. Ἀπὸ τὰ φτενά, ἄχρωμα, πεισματερά σου χεῖλη, Τσιμισκῆ. Μὲ φοβάσαι;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ὁχι.
- ΘΕΟΦΑΝΩ. Θάπρεπε νὰ μὲ φοβάσαι.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Δὲ φοβήθηκε κανέναν ὡς τώρα ὁ Τσιμισκῆς.
- ΘΕΟΦΑΝΩ (*Χαμόγελο*). Οὔτε καὶ μιὰ γυναίκα; (*Παύση. Σ' ἄλλον τόνο*). Ἐλα, ἔλα, ἡ φίλια σου μ' ἀρέσει. Ξέρω τί ἀξίζεις. Στὸ δεξί σου μπορεῖ νὰ στηριχτεῖ ἡ μισή Οἰκουμένη. Τὸ ξέρεις, κ' εἶσαι περήφανος γι' αὐτό. Σὲ κατάλαβα καλά στὴν πορεία ποὺ κάναμε μαζί.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ἀπὸ τὴν Καισάρεια ἴσαμ' ἐδῶ ἡ βασιλεία σου ἐλάχιστες φορές θυμήθηκε νὰ μοῦ μιλήσει.
- ΘΕΟΦΑΝΩ. Γι' αὐτὸ καὶ σὲ κατάλαβα! Ἐχεις τὸν ἑαυτὸ σου γιὰ παραγνωρισμένο. Ἐχθρεύεσαι τὸ βασιλέα, Τσιμισκῆ.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ψέμματα! Τοῦ βασιλέα ἤμουνα φίλος.
- ΘΕΟΦΑΝΩ. Ἦσουνα. Μ' ἀρέσει αὐτὸς ὁ λόγος.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Τώρα εἶναι βασιλέας. Ἐγὼ τὸν βόηθησα ν' ἀνέβει.
- ΘΕΟΦΑΝΩ. Κι' αὐτὸ εἶναι ἴσα-ἴσα ποὺ δὲ θὰ τοῦ συχωρέσεις ποτέ.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. ὦ, ἀνάθεμα... Ἄλλο θέλω νὰ πῶ κι' ἄλλο μὲ βάζει ἡ βασιλεία σου νὰ λέω... (*Συγκρατιέται*). Συμπάθα με ποὺ παραφέρομαι. Μ' ἀγγίζεις στὴν καρδιά, ἀνατριχιάζω.
- ΘΕΟΦΑΝΩ. Ἀρχοντα Ἰωάννη, μὴ φοβάσαι ἀπὸ μένα. Μ' ἀρέσει ν' ἀκουμπᾶω στὸ μπράτσο σου. Θυμᾶσαι τὴ μέρα κείνη στὴν Καισάρεια, ποὺ μὲ πρωτόδες στὸν ἐξώστη; Ἐρχόσουνα μὲ τὸ φουσατο, καθαλάρης, ὁ ἥλιος ἔλαμπε. Ἐγὼ ἤμουν ἀστόλιστη, ἔτσι καθὼς μονάχα στὸ γυναικίτη μπορεῖ νὰ εἶναι ἡ Αὐγούστα, ἐκεῖ ποὺ τὴ βλέπουνε μονάχα γυναῖκες κι' εὐνοῦχοι. Ἐλεγα πὼς δὲ θὰ μὲ καταλάβεις. Μ' ἀναγνώρισες. Ἀκούω ἀκόμα τὴν ἀντρίκια τὴ φωνή σου, τ' ἀλογοκρότημα, τὰ βούκινα... Τὴ μέρα κείνη, Τσιμισκῆ, παραβίασες τὴ θηλυκιά μου φύση... Νιώθω ἀπὸ τότε μπροστὰ σὲ σένα ἕνα ζάρωμα τῆς ψυχῆς, σάμπως νὰ μ' ἔχεις ξεντύσει κάποτε.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Δέσποινα!..
- ΘΕΟΦΑΝΩ. Ναί, ναί, ἦσουν ἕνας νικητῆς στρατηγὸς ποὺ μπήκε σὲ καταχτημένη πολιτεία. Στὸ πρῶτο δῶμα ποὺ πάτησες, ὡς ποῦμε, σύντυχες μιὰ γυναίκα. Ἔστερα βρέθηκε ἡ γυναίκα αὐτὴ νὰ εἶναι ἡ βασίλισσα. Δὲ σημαίνει. Ὅ,τι ἐγινε δὲν ξεγίνεται.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. (*Μέσα στὰ δόντια του*). Σατανᾶ...
- ΘΕΟΦΑΝΩ. Ἀρχοντα Ἰωάννη, μ' ἔχεις βαρειά προσβάλει. Τὸ νιώθεις τώρα;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. (*Ἀπορημένος*). Ἀπ' αὐτὰ ποὺ λὲς τίποτα δὲν εἶν' ἀληθινό.
- ΘΕΟΦΑΝΩ. Τὸ ἴδιο κάνει. (*Παύση*).
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Καὶ τώρα τί πρέπει νὰ κάνω;
- ΘΕΟΦΑΝΩ. Τίποτα. Νὰ σταθεῖς ἐδῶ, δίπλα μου, καὶ ν' ἀγναντέψουμε μαζί τὸ φεγγάρι. Τὸ βλέπεις τὸ φεγγάρι; Κάθησε ἐδῶ. (*Τοῦ δείχνει δίπλα τῆς*). Κάθησε σοῦ λέω.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Δίπλα στὴν Αὐγούστα! Μονάχα ὁ βασιλέας μπορεῖ.
- ΘΕΟΦΑΝΩ (*Ἐποβλητικῆ*). Δίπλα στὴν Αὐγούστα. Σοῦ ἀξίζει. (*Ἐκεῖνος ζυγώνει, μὰ δὲν κάθεται*). Ἄχ, Τσιμισκῆ! Ἐσεῖς οἱ ἄντρες ἔχετε τίς φιλοδοξίες σας. Ἀγαπᾶτε τοὺς πολέμους, τὸ θόρυβο καὶ τὴ δόξα. Ἐμεῖς, δὲν ἔχουμε τίποτα.

- Τίποτ' ἄλλο παρὰ νὰ στεκόμαστε ἔτσι, καθὼς μὲ βλέπεις, ἀσάλευτες, καὶ νὰ κοιτάζουμε τὸ φεγγάρι. Ἀνατέλλει, βασιλεύει. Αὐτὸ εἶν' ὄλο. Ὑστερα, πάει, πέρασε. Σκοτάδι.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Δέσποινα, ἀλλόκοτα μιλάς!
- ΘΕΟΦΑΝΩ Πόσα φεγγάρια εἶναι δοσμένο σὲ μιὰ γυναίκα νὰ ἴδει, ἄρχοντα Ἰωάννη, πὲς μου; Λίγα, χμ, πολὺ λίγα. Ἔρχεται κατόπι μιὰ μέρα πού τὸ φεγγάρι δὲν ὑπάρχει πιά. Ποτέ μου δὲ θὰ φιλιώσω μὲ τὸ θάνατο ἐγώ.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Μὲ κάνει νὰ σαστίζω ἢ βασιλεία σου! Δὲν εἶχα σκεφτεῖ πὼς μπορεῖ νὰ μιλάει κανένας ἔτσι.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ναί, γιατί ἐσὺ τρέχεις κι' ἐγὼ στέκομαι. Ἦ αὐτιά σου εἶναι γεμάτα ἀπὸ ἀλογοκρότημα, κλαγγές, βουή τῶν πολέμων. Ἦ μάτια σου εἶναι ζαλισμένα ἀπὸ τὴν τρεχάλα, δὲ βλέπεις τίποτα. Ὁ κόσμος, γιὰ σένα, ζυγιάζεται πάνω στὴν ἀκονισμένη κόψη μιᾶς λεπίδας. Στρουφίζει, στρουφίζει, σὰ δίσκος ἀσημένιος. Ξάφνου δίνεις ἓνα σάλτο, μὲ τὸ φαρί σου πού καλπάζει ἄκρη-ἄκρη, βρίσκεσαι στὸ χάος. Χάθηκες. Φεύγεις χωρὶς νὰ καταλάβεις τίποτα, λάχανιασμένος, ἀνθρωπε!
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ἀγαπῶ ἐγὼ τὴν τρεχάλα, τὴ ζάλη πού λές. Τέτοια εἶναι ἡ ζωὴ μου.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ὅμως δὲν εἶναι τέτοια ἡ ζωὴ. (Τοῦ παίρνει τὸ χέρι). Ἄκουσε, ἄκουσε πέρα ἀπὸ τὴ βουή πού φράζει τ' αὐτιά σου ἄκουσε τὴ θάλασσα. Ἦ ἀκοῦς τὸ κῆμα πού κυλιέται ράθυμο στ' ἀκρογιαλὴ; Δὲ σοῦ φαίνεται, Ἰωάννη, πὼς τὸ τραγούδι του ἔχει κάτι σὰ μιὰν ἤρεμη πεποίθηση, μιὰ γνώση πὼς εἶναι αἰώνιο; Γιατί σ' ἐμᾶς νὰ μὴν εἶναι δοσμένη αὐτὴ ἡ ἀταραξία; Τὴν ψυχὴ μου τὴν τρώει ἡ ἀγωνία. Καὶ τὴ δικιά σου... Τσιμισκῆ, εἴμαστε ταγμένοι κ' οἱ δυὸ γιὰ τὴν Κόλαση. Μᾶς ἔχουν ἀδικήσει.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Δέσποινα, ἡ φωνή σου δίνει καινούργιο νόημα στὸν κόσμο. Μὰ τὴν ψυχὴ μου, μαντεύω κοντὰ σου φωνές ἀνάκουστες!
- ΘΕΟΦΑΝΩ (Τοῦ ἀφήνει ἀπότομα τὸ χέρι). Ὅχι, νὰ μὴ μαντέψεις τίποτα. Δὲν πρέπει νὰ σὲ διδάξω. Μείνε ἐκεῖ πού βρισκόσουν. (Σηκώνεται). Θὰ μοῦ δώσεις ὡς τόσο τὴν προστασία πού σοῦ γύρεψα, δὲν εἶν' ἔτσι;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Πρόσταξέ με. Εἶμαι δικός σου.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ἄκουσε. Στὸ παλάτι τοῦτο, στὴ Βασιλεύουσα, στὴν Οἰκουμένη, εἶμαι μονάχη. Ὅλοι μ' ἐχθρεύονται. Μὲ λένε «ἡ Λάκαινα», ἀπὸ τ' ὄνομα τῆς πατρίδας μου, γιὰ νὰ μὴν πιάσουνε στὸ στόμα τους τ' ὄνομά μου. Κ' οἱ συγγενεῖς τοῦ ἀντρα μου, κι' ἐκεῖνοι μ' ἐχθρεύονται, περισσότερο ἀπ' ὄλους. Ὁ Λέων ὁ Φωκάς, τοῦ βασιλέα ὁ ἀδερφός...
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ἀνάθεμα τὴν ψυχὴ του! Αὐτὸς θὰ μοῦ δώσει κάποτε λόγο, ἐμένα. Μὴ μοῦ λές τίποτα γι' αὐτόν.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Σοῦ ἔχει φθόνο βαρὺ, τὸ ξέρω. Ἡ λαμπηδόνα τῆς δόξας σου τοῦ πληγώνει τὰ μάτια, τὸν κρατᾶει ἀκοίμητον. Ὅμως εἶναι ἐπίφοβος ἐχθρὸς ὁ κουροπαλάτης, νὰ τὸ ξέρεις, Τσιμισκῆ. Ὁ βασιλέας ἀγαπάει τοὺς συγγενεῖς του.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Δὲ μὲ νοιάζει.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Εἶσαι ἀντρας, ἐγὼ γυναίκα. Εἶμαι ἀδύνατη. Κι' ἀμαρτωλὴ, ἀμαρτωλὴ. Μπορεῖ νὰ ἔχει δίκιο γιὰ μένα ὁ κουροπαλάτης Λέων Φωκάς, τί λές;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Εἶσαι ἡ μοναδικὴ γυναίκα πού μ' ἔκανε νὰ σαστίσω.
- ΘΕΟΦΑΝΩ ὦ Τσιμισκῆ! Μπορῶ λοιπὸν νὰ ἐλπίζω πὼς δὲν εἶμαι ὀλότελα ἔρημη στὸν κόσμο; Πὼς νὰ τὸ πιστέψω...
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Σώπα! Κάποιος ἔρχεται στὸ σκοτάδι. (Ἀφουγκράζεται). Ναί, κάποιος ἔρχεται. Φύγε, βασίλισσα.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Θὰ φύγω. Περίμενέ με ὅμως ἐδῶ πάλι. (Φεύγει δεξιὰ, γοργή).
- ΒΑΛΑΝΤ. (Ποῦ ἔρχεται σύγκαιρα ἀπὸ ἀριστερὰ, βιαστικός). Ἀρχοντά μου, σὲ ζώνει κίνδυνος!

- ΤΣΙΜΙΣΚ. Τί τρέχει, Βαλάντη ;
 ΒΑΛΑΝΤ. Στεκόμουν ἐκεῖ-κάτω, ἀνάμεσα στὰ δέντρα. Ξάφνου βλέπω μιὰ σκιά...
 ΤΣΙΜΙΣΚ. Τῆς φαντασίας σου.
 ΒΑΛΑΝΤ. Ὅχι, στήν ψυχὴ μου σοῦ λέω ! Εἶταν ἓνας καλόγερος, τὸν ξεχώρισα. Ἐφερενε γύρω, μουλωχτά, τὸν τόπο πού βρισκόσουν.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. Δὲν εἶδα τίποτα.
 ΒΑΛΑΝΤ. Τὸν κυνήγησα. Μοῦ γλυστροῦσε ἀδιάκοπα, στὸ σκοτάδι πού ρίχνουνε τὰ δέντρα. Τέλος εἶχα καταφέρει νὰ τὸν ζυγώσω, ὅταν ἀπ' ἀντίκρου φάνηκαν νᾶρχονται δυὸ δαδοῦχοι.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. Αὐτὸ εἶναι πιὸ σοβαρὸ. Δαδοῦχοι τέτοιαν ὥρα...
 ΒΑΛΑΝΤ. Συνόδευαν κάποιον. Ἡ φλόγα ἀπὸ τὶς δάδες ἔκανε πιὸ πυκνὴ τὴ σκιά γύρω.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. Ἐχασα τ' ἀχνάρια τοῦ καλόγερου.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. Στὴν ὁργὴ νὰ πάει.
 ΒΑΛΑΝΤ. Στὸ μεταξὺ δέξου αὐτὸν πού ἐρχότανε μὲ τοὺς δαδοῦχους. Ἐσένα γυρεύει.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. Ἐμένα ; Ἐδῶ ; Ποιὸς εἶναι ;
 ΒΟΥΡΤΣΗΣ (Μπαίνονας ἀπὸ ἀριστερὰ) Φίλος. Ὁ Βούρτσης.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. (Χαρούμενος, βάζει τὸ δεξί του στὸν ὤμο τοῦ Βούρτση.) Ἐσὺ, Βούρτση !
 Δὲ σὲ περίμενα στὴ Βασιλεύουσα. Μὰ τὴν ψυχὴ μου, ἀπορῶ.
 ΒΟΥΡΤΣ. Οὔτε κι' ἐγὼ μπορῶ νὰ τὸ καλοπιστέψω, ἄρχοντά μου, πὼς ἦρθα. Ἀκόμα χτὲς δρασκέλιζα τὴν Ἀσία.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. Λοιπὸν ; Δὲν πολεμᾶς μαζὶ μὲ τὸν βασιλέα ;
 ΒΟΥΡΤΣ. Ὁ βασιλέας δὲν πολεμᾶει πιά. Οἱ καιροὶ πού ἤξερες, δομέστικε, φαίνεται πὼς ἔχουνε περάσει.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. Δὲ σὲ καταλαβαίνω. (Σκοτεινός) Δομέστικος εἶπες ! δὶχως φουσατο.
 ΒΟΥΡΤΣ. Τώρα θὰ ἴδεις : Ἀπὸ τὴν Καισάρεια ὅπου σᾶς ἀφήσαμε, ἡ πορεία πού εἶχε χαράξει ὁ βασιλέας ὀδηγοῦσε πέρα, κατὰ τὸν Ταῦρο. Διαθήκαμε τὶς Πύλες, χτυπήσαμε τὴν Ἀνάβαρσο, τ' Ἀδανᾶ. Πήραμε καὶ τῶν δυονῶν τους τὰ κάστρα.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. Τὸ ξέρω. Ἦρθανε μαντατοφόροι.
 ΒΟΥΡΤΣ. Περάσαμε κατόπι τὸν Ἀμανό. Θὰ φαντάζεσαι βέβαια πὼς προχωρήσαμε τότε γιὰ τὴ Συρία.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. Τί ἄλλο ;
 ΒΟΥΡΤΣ. Λαθεύεις. Κι' ἐδῶ εἶναι τὸ ἀνεξήγητο. Ὅλοι λαθέψαμε... Ὁ βασιλέας πρόσταξε ξάφνου νὰ γυρίσουμε πίσω.
 ΒΑΛΑΝΤ. Πίσω ; γιατί !
 ΤΣΙΜΙΣΚ. Θὰ ἤθελε νὰ χτυπήσει τὴ Μοψουεστία, τὴν Ταρσό.
 ΒΟΥΡΤΣ. Ἐτσι τὸ νομίσαμε ὅλοι. Ὅμως τίποτα. Ὁ Νικηφόρος πισωδρόμιζε.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. Τί ;
 ΒΟΥΡΤΣ. Ναί... Τὸ λιοντάρι, Τσιμισκῆ, ἀρχίζει νὰ γερνάει. Γυρίσαμε ἄδοξα στὴν Καισάρεια.
 ΒΑΛΑΝΤ. Ἀνάθεμα !
 ΤΣΙΜΙΣΚ. Στὴν Καισάρεια... Σημαδιακὴ πολιτεία...
 ΒΟΥΡΤΣ. Ἐχετε ἀκούσει πὼς λένε γιὰ τὸ φονιά, ὅτι τάχα φέρνει ὀλοένα γύρω τὸν τόπο ὅπου ἐγκλημάτισε ; Τὸ αἷμα τὸν τραβάει. Ἐτσι ὁ Νικηφόρος ἔφερενε γύρω τὴν Καισάρεια, ἔλεγε νὰ ξεμακρύνει, μὰ πάλι γύριζε ἐκεῖ. Ἡ δύναμη εἶχε φύγει ἀπὸ πάνω του, καθὼς τὸ αἷμα ἀπὸ πληγὴ ἀνοιγμένη.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. Χά ! Θὰ τὸν θυμηθεῖ τὸν Τσιμισκῆ, θὰ τὸν θυμηθεῖ. Τὸ ἐγκλημα, φίλοι, πού τὸν τραβάει στὸν ἴδιο τόπο, εἶναι ἡ ἀδίκημα πού μοῦκανε ἐμένα... Γιατί ; γιατί νὰ μοῦ πάρει τὴν ἀρχηγία ; Εἴμασταν φίλοι, πολεμήσαμε τόσα χρόνια μαζὶ, ποτέ μου δὲν τὸν ἀδίκησα. Καὶ τὸν ἔκανα βασιλέα, τὸν ἔκανα βασιλέα. Δὲν τὸ θυμᾶται λοιπὸν τὸ στρατόπεδο στὴ Τζαμανδό ;

- ΒΟΥΡΤΣ. "Αρχοντα στρατηγέ, θά μπορέσεις πολύ γρήγορα νά τόν ρωτήσεις ὁ ἴδιος.
"Απόψε ἢ αὔριο θά βρῖσκεται ἐδῶ.
- ΒΑΛΑΝΤ. "Ὁ βασιλέας!
- ΒΟΥΡΤΣ. "Ὁ ἴδιος. "Ἐφτασα πρώτος, ὀδηγώντας τίς προφυλακές. "Ακολουθεῖ ἐκεῖνος μέ σύσσωμο τὸ φουσαῖτο.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Λές ἀλήθεια, Βούρτση; Δέν ἔχει θολώσει τὸ νοῦ σου κανένα πιετό;
- ΒΟΥΡΤΣ. Πιστεύεις ἀκόμα σ' ἐκεῖνον, γι' αὐτὸ μέ ρωτᾷς. "Αν εἶχες ἔρθει μαζί μας δὲ θ' ἀποροῦσες. Φίλοι, ὁ Νικηφόρος ποῦ ξέρατε, δέν ὑπάρχει πιά. Τὸν τσάκισε ἡ βασιλεία.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. "Ὡ ἐκδικήτρες δυνάμεις!
- ΒΑΛΑΝΤ. Θαρῶ πὼς τὰ βάρβα τῆς πλάσης τρίζουνε. Σὰν κάποιος ἴσκιος μεγάλος νά πέρασε στὸν ἀέρα.
- ΒΟΥΡΤΣ. "Ὅταν ἐκεῖνος-ἐκεῖ, ἀντίκρυ, ὁ φανὸς ἀνάψει, ὁ Νικηφόρος θά ἔχει φτάσει στὸ ἀσιατικὸ ἀκρογιάλι. Καὶ τὸ εἶδατε τὸ σημάδι, στὸν οὐρανό;
- ΒΑΛΑΝΤ. Τὸ σημάδι.
- ΒΟΥΡΤΣ. Μά λοιπὸν ἐσεῖς-ἐδῶ πέσατε σὲ ὕπνο: "Ἐγὼ θά σᾶς τὰ μάθω ὅλα, ποῦ ἔρχομαι ἀπὸ τὴν "Ανατολή; Σύψυχος ὁ λαὸς τῆς Βασιλεύουσας βρῖσκεται ἀπόψε στοὺς δρόμους, τρώει μέ τὰ μάτια τὸ στερέωμα, πνιγμένος στὴν ἀγωνία. Κοιτάξτε στὸν οὐρανό. Δὲ φαίνεται τίποτα ἀπὸ δῶ-πέρα; (*Προχωρεῖ πρὸς τὸ βᾶθος, μέ τὰ μάτια σηκωμένα. Τὸν ἀκολουθεῖ ὁ Βαλάντης, κατόπι ὁ Τσιμισκῆς. Δείχνοντας:*) Νά, ἐκεῖ. Τὸ βλέπετε τὸ κοκκινωπὸ ἐκεῖνο ἀστέρι, ποῦ σέρνει πίσω του σὰ μιὰν οὐρὰ φλογισμένη;
- ΒΑΛΑΝΤ. Μεγαλοδύναμη Κύριε!
- ΒΟΥΡΤΣ. "Ἡ κεφαλή του γέρνει πρὸς τὰ κάτω. Δέν εἶναι σὰν ἓνα σημάδι ἐπουράνιο κάποιου μεγαλείου ποῦ λύγισε; (*"Ἐνα σήμαντρο μακρὸν*).
- ΒΑΛΑΝΤ. "Ακοῦστε. Σημαίνουν...
- ΒΟΥΡΤΣ. Ναί, κάπου γίνεται λιτανεία. "Αναψαν ἱκετήριες λαμπάδες, καίνε λιθάνι στὴ Θεομήτορα. Τὸ χέρι ποῦ κρατοῦσε τὸ σπαθὶ τῶν Ρωμαίων ξεσφίχτηκε, φίλοι μου, λοιπὸν τὴν ψυχὴ τοῦ λαοῦ τὴ συνέχει ὁ τρόμος.
- ΒΑΛΑΝΤ. "Αρχοντα Τσιμισκῆ.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. (*Σὰ νὰ ξυπνάει*). Τί θέλεις; Ποιὸς μοῦ μίλησε;
- ΒΑΛΑΝΤ. "Αρχοντα Τσιμισκῆ, γύρισε στὰ δῶματά σου.
- ΒΟΥΡΤΣ. Κι' ἐγὼ θά φύγω. Πρέπει νά ἔχουμε ἓνα μάτι στυλωμένο ἀγρυπνο στὴ Βασιλεύουσα ἀπόψε. Τέτοιες νύχτες εἶναι πονηρές. "Ὅμως δὲ θά σᾶς ἀφήσω προτοῦ πῶ ἐκεῖνο ποῦ μοῦ ἀνάθεσαν, τὸ πιὸ δύσκολο γιὰ μένα. Κ' εἶναι ἐντολὴ βασιλική.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Βασιλική!
- ΒΟΥΡΤΣ. Γιὰ σένα, στρατηγέ. Γι' αὐτὸ σ' ἀναζητοῦσα. "Ὁ βασιλέας σοῦ παραγγέλνει...
- ΤΣΙΜΙΣΚ. "Ἐμένα; "Ὁ βασιλέας εἶπες; Λέγε λοιπὸν, γιατί κομπιάζεις;
- ΒΟΥΡΤΣ. Σὲ διόρισε λογοθέτη. Αὐτὸ εἶναι τὸ εἶπα.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Λογοθέτη; (*"Αρπάζει τὸ Βούρτση ἀπὸ τὸν ὤμο*). Τί σημαίνει αὐτὸ ποῦ εἶπες, Βούρτση;
- ΒΟΥΡΤΣ. Γιὰ τὸνομα τοῦ Χριστοῦ, μὴ μοῦ κάνεις πιὸ δύσκολο τὸ χρέος ἀπ' ὅσο ἀντέχει ἡ καρδιά μου. Εἶμαι κιόλας ἀρκετὰ συντριμμένος ποῦ διάλεξαν ἐμένα κι' ὄχι ἄλλον νά σοῦ τὸ πεί.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Λογοθέτη; Εἶπες «λογοθέτη»;.. Αὐτὸ σημαίνει, ἂν δὲ σφάλω, πὼς μοῦ παίρνουνε τὴ διοίκηση τοῦ φουσαῖτου. Δέν εἶμαι πιά δομέστικος τῆς "Ανατολῆς.
- ΒΟΥΡΤΣ. "Ὁχι, δέν εἶσαι. "Αρχοντά μου, ἔχεις καρδιά, βάσταξε τὴν ὀργή σου. Στὰ χτήματά σου τῆς "Ασίας, ἀντίκρυ, ἐκεῖ θά μείνεις. Δέν εἶναι μακρὰ ἀπὸ τὴ

- Βασιλεύουσα, δόξα νάχει ὁ Θεός. Ἐπὶ μέρα σὲ μέρα δὲλα μποροῦνε ν' ἀλλάξουν. Δεῖξε ὑπομονή.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Στὰ χτήματά μου; Λογοθέτης!.. Ὡ δαιμόνια τοῦ Ἄδη! Κ' ἤρθες ἐσὺ, ἐσὺ νὰ μοῦ τὸ πεῖς;
- ΒΟΥΡΤΣ. Ἄρχοντά μου...
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Δέχτηκες τέτοιο πράμα, Βούρτση!
- ΒΟΥΡΤΣ. Μονάχα μὲ τὴ σκέψη πὼς ὁ τραχὺς ὁ λόγος μπορεῖ νὰ γίνῃ στοῦ φίλου τὸ στόμα πιὸ γλυκός.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Κατάρρα! Λοιπὸν εἶμαι κι' ἐξόριστος τώρα.
- ΒΑΛΑΝΤ. Κύριέ μου...
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Σιωπή! Δὲ θέλω λέξι. Ἐχω τ' ἀνάστημα νὰ κρατήσω καὶ τὸ χειρότερο. Τσιμισκὴ μὲ λέγε. Μονάχα—σιωπή. (Τὸ σήμαντρο, μακρυνά).
- ΒΟΥΡΤΣ. Ἄρχοντά μου...
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Λέγε, Βούρτση. Βλέπεις; Εἶμαι ὑπάκουος. Πιστὸς ὑπήκοος τῆς ἀγιότητάς του. Λοιπὸν; τί ἄλλο ὀρίζει ὁ φιλόχριστος βασιλέας τῶν Ρωμαίων;
- ΒΟΥΡΤΣ. Τίποτ' ἄλλο. Μονάχα ν' ἀποσυρθεῖς ἀπόψε κιόλας, προτοῦ πατήσῃ ἐκεῖνος στὴ Βασιλεύουσα.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ἄ! Ἐξοχο! Μακρόθυμο, θεῖο, βασιλικό! Δὲ θέλει νὰ μ' ἀνταμώσῃ. Ντρέπεται! Σωστά, πολὺ σωστά. Ὁ βασιλέας νιώθει βαρὺ τὸν ἴσκιό τοῦ Τσιμισκῆ ἀπάνω του. Πολλὰ τὰ ἔτη τοῦ βασιλέα!
- ΒΟΥΡΤΣ. Προσκυνῶ τὴ μεγαλωσύνη σου.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Χαῖρε, φίλε. Καὶ θὰ σὲ ξαναδῶ, θὰ σὲ ξαναδῶ. (Ὁ Βούρτσης φεύγει).
- ΒΑΛΑΝΤ. Καὶ τώρα, ἄρχοντά μου;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Τώρα... τώρα δὲλα ξελαγαραίνουν. Εἶμαι χαρούμενος, τὰ χέρια μου λύθησαν. Τί; πὼς! Ψηλὰ τὸ κεφάλι, Βαλάντη! ψηλά!
- ΒΑΛΑΝΤ. Ὁ καλόγερος ἐκεῖνος...
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ὁ καλόγερος, ἂ ναι! εἶναι κι' ὁ καλόγερος. Τὸν εἶχα ξεχάσει.
- ΒΑΛΑΝΤ. Συμπάθα με νὰ σοῦ πῶ. Θυμᾶμαι ἕναν τέτοιο στὴν Καισάρεια. Εἶχε φέρει μῆνυμα στὸ βασιλέα ἀπὸ τ' Ἁγίον Ὄρος. Μπορεῖ νὰναι κι' ὁ ἴδιος.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Στὸ διάβολο!
- ΒΑΛΑΝΤ. Ὁ βασιλέας εἶχε πει νὰ τὸν πάρουνε στὴν ἀκολουθία του. Ἀργότερα, μοῦ ἔτυχε νὰ τὸν ἰδῶ ἀντάμα μὲ τὸν κουροπαλάτη.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ἄ, ἂ! μ' ἀρέσει αὐτό...
- ΒΑΛΑΝΤ. Ὁ Δέων ὁ Φωκᾶς τὸν βαστοῦσε ἀπὸ τὸν ὦμο καὶ κάτι τοῦ ἔλεγε κρυφά. Ὁ καλόγερος φαινότανε τρομαγμένος.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Εὔγε, Βαλάντη! Τὸ μάτι σου κόβει. Αὐτὸ ποῦ λὲς μπορεῖ νὰ μοῦ χρειαστεῖ... Τώρα πῆγαινε, δὲ σὲ χρειάζομαι ἄλλο. Πῆγαινε.
- ΒΑΛΑΝΤ. Καὶ θὰ μείνεις ἐδῶ, μονάχος;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Μονάχος;.. Μπορεῖ. Γιὰ τὴν ὥρα ναι, εἶμαι μονάχος... Ὅμως αὐτὸ δὲ θὰ βαστάξῃ πολὺ, νὰ εἶσαι βέβαιος. Πῆγαινε σοῦ λέω. Θέλω κάτι νὰ μελετήσω μὲ τὸ νοῦ μου.
- ΒΑΛΑΝΤ. Στους ὀρισμούς σου. (Ἐνῶ φεύγει). Συμπάθα με, ἄρχοντά μου: καμμιά παραγγελία δὲν ἔχεις νὰ μοῦ δώσεις; Γιὰ τὸ ταξίδι θέλω νὰ πῶ...
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Τὸ ταξίδι;
- ΒΑΛΑΝΤ. Στὰ χτήματά σου, ἀντίκρυ, στὸ ἀσιατικὸ ἀκρογιάλι. Συμπάθα με.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ἄ, ναι. Τὸ ταξίδι... Ἐτοίμασε λοιπὸν ἕνα δρομόνι.
- ΒΑΛΑΝΤ. Κι' ἀποσκευές;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Τίποτα. Μονάχα σήκωσε τὰ πανιά: πολλὰ ἄσπρα πανιά. Θέλω νὰ φύγω σὰ γλάρος, Βαλάντη.
- ΒΑΛΑΝΤ. (Χαμηλόφωνα). Κι' ἄμποτε νὰ γυρίσεις σὰν ἀητός. (Φεύγει).
- ΤΣΙΜΙΣΚ. (Μόνος του). Ἀητός. Μ' ἀρέσει αὐτό... Εἶναι τὸ σύμβολο τῆς αὐτοκρατο-

ρίας. (Πηγαίνει άργά προς τὸ βάθος. Κοιτάζει τὸν οὐρανό, ἀκουμπισμένος στὸ μαρμάρινο καγκέλωμα). Τὸ σημάδι... Ποῦ τὸ βλέπουν αὐτοὶ τὸ σημάδι; Μήπως τὸ μάτι μου δὲν κόβει σὰν τὸ δικό τους;.. "Ὁχι, ἔχι, εἶναι μαθημένοι νὰ ὄνειρεύονται ξύπνιοι αὐτοὶ. Ὁ Τσιμισκῆς πιστεύει μονάχα ἐκεῖνο ποῦ ἀγγίζει... (Σὲ ρέμβη). Ἄητός...

(Ἀπὸ δεξιὰ μπῆκε ἡ σκλάβη, ἀλαφροπερπάτητη. Στάθηκε, τὸν κοίταξε. "Υστερα τὸν ζυγώνει).

Η ΣΚΛΑΒΑ Ἰνσαλλάχ! (Γονατίζει, τοῦ ἀγκαλιάζει καὶ τοῦ φιλεῖ τὰ γόνατα).

ΤΣΙΜΙΣΚ. Ποιὰ εἶσαι σύ; Τί κάνεις αὐτοῦ; Ἀνασπάζεσαι τὰ γόνατά μου; (Γελώντας). Σὲ τυφλώνει τὸ σκοτάδι, γυναίκα. Δὲν εἶμαι ὁ βασιλέας.

Η ΣΚΛΑΒΑ Ἐγὼ βλέπω καλλίτερα στὸ σκοτάδι, κύριε.

(Ἀπὸ δεξιὰ μπῆκε ἡ Θεοφανώ. Ἡ σκλάβη σηκώνεται καὶ φεύγει πτωπλατίζοντας).

ΘΕΟΦΑΝΩ Ποιοὶ εἶταν αὐτοὶ μαζί σου, ἄρχοντα Τσιμισκῆ;

ΤΣΙΜΙΣΚ. Δυὸ φίλοι μου. Δὲ θὰ σοῦ πῶ τὰ ὀνόματά τους, Αὐγούστα.

ΘΕΟΦΑΝΩ Τὰ ξέρω. Εἶταν ὁ Βούρτσης καὶ εἶταν ὁ Βαλάντης.

ΤΣΙΜΙΣΚ. Μοῦ φέρανε μήνυμα. Τὸ ξέρεις κι' αὐτό;

ΘΕΟΦΑΝΩ Θέλω νὰ τ' ἀκούσω.

ΤΣΙΜΙΣΚ. Δὲν εἶμαι πιά δομέστικος, καὶ εἶμαι ἐξόριστος.

ΘΕΟΦΑΝΩ Καλὸ αὐτό, καλό... Κι' ἐσὺ τί λές;

ΤΣΙΜΙΣΚ. Τίποτα.

ΘΕΟΦΑΝΩ Δὲ λές τίποτα σὲ μένα, Τσιμισκῆ; (Τοῦ ἀπλώνει τὸ χέρι της. Περιμένει). Κοίτα. Σοῦ ἀπλώνω τὸ χέρι μου.

ΤΣΙΜΙΣΚ. Δὲ θὰ τὸ πάρω. Εἶμαι ἐξόριστος.

ΘΕΟΦΑΝΩ Ὅπως ἀγαπᾷς. (Ἀφήνει τὸ χέρι της νὰ πέσει. Ὑστερα γυρίζει καὶ πάει νὰ καθήσει στὸ μαρμάρινο ἐδώλιο). Τί περιμένεις;

ΤΣΙΜΙΣΚ. Νὰ σοῦ ὑποβάλω τὰ σεβάσματά μου, Αὐγούστα. Φεύγω γιὰ τὴν Ἀσία.

ΘΕΟΦΑΝΩ (Παγερῆ). Εἶσαι λεύτερος.

ΤΣΙΜΙΣΚ. (Ἐνῶ κάνει νὰ φύγει, σταματᾷ ἀπότομα. Μὲ λύσσα). Ὁχι, δὲν εἶμαι πιά! (Τὴν κοιτάζει). Προσκυνῶ τὴ βασιλεία σου.

ΘΕΟΦΑΝΩ (Ἀφοῦ τὸν κοίταξε κι' αὐτὴ λίγο. Ἀτάραχη). Ξεχνᾷς τὴ βασιλικοὴ τάξη, Τσιμισκῆ. Εἶσαι ὑπήκοος, χρωστᾷς νὰ φιλήσεις τὰ γόνατά μου.

ΤΣΙΜΙΣΚ. (Σ' ἐσωτερικὴ πάλη). Ἀληθινά... Ξεχνῶ τὴν τάξη. (Ζυγώνει, κάνει νὰ γονατίσει μπροστά της, κονιοσιτέκεται. Μέσα στὰ δόντια του): Ἀνάθεμα!

ΘΕΟΦΑΝΩ Προσκύνα λοιπόν!

ΤΣΙΜΙΣΚ. (Ἀργά, λυγίζει τὰ γόνατά του). ὦ ἀνήμερη γυναίκα!.. Λύκαινα... (Τῆς ἀγκαλιάζει τὰ γόνατα).

ΘΕΟΦΑΝΩ (Ἀσάλευτη). Ἀνασπάσου τὰ γόνατά μου, Τσιμισκῆ.

ΤΣΙΜΙΣΚ. (Τινάζεται πάνω, ἄγριος). Ὁχι!. (Πιάνει στὴ ζώνη του τὸ μαχαίρι. Ἐκείνη ἔμεινε ἀσάλευτη. Τὸ χέρι του πέφτει. Κραυγὴ πνιγμένη): Εἶτανε φίλος μου!.. εἶτανε φίλος μου!.. (Στὸ βάθος, στὸν ὀρίζοντα, ἄναψε ὁ φανὸς ποῦ σημαίνει τὸν ἐρχομὸ τοῦ βασιλέα. Εἶναι σὰν ἕνας κόκκινος ἥλιος, κοντὰ στὸ ἡλιόγευμα. Ἡ Θεοφανώ, δίχως νὰ μιλήσει, σηκώνει τὸ χέρι της καὶ δείχνει τὸ φανό. Ὁ Τσιμισκῆς κοιτάζει τὸ φῶς, ὕστερα τὴ βασίλισσα. Σαφνικά, συνεπαρμένος): Κατάρρα!.. Στὴν Κόλαση μαζί σου! (Τὴν ἀρπάζει, τὴ σηκώνει στὴν ἀγκαλιά του καὶ τὴ φιλεῖ παράφορα στὰ χεῖλη).

ΘΕΟΦΑΝΩ (Μόλις τὴν ἄφησε. Εἰρωνικῆ, δείχνοντας τὸ φανό). Τσιμισκῆ, δὲν εἶναι σάμπως τὸ μάτι τοῦ Νικηφόρου νὰ μᾶς κοιτάζει;

ΤΣΙΜΙΣΚ. Σώπα! Σώπα!

ΘΕΟΦΑΝΩ Μᾶς κοιτάζει...

ΤΣΙΜΙΣΚ. (Μὲ λύσσα). Σώπα, σοῦ λέω!.. Ἐγώ, θὰ τὸ σβύσω αὐτὸ τὸ φῶς!..

ΑΥΛΑΙΑ

ΤΟ ΤΡΙΤΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

(Τὸ κουβοῦκλι τῆς βασίλισσας σιὸ παλάτι τοῦ Βουκολέοντος. Πόρτα δεξιὰ, ἄλλη ἀριστερὰ καὶ τρίτη σιὸ βᾶθος. Πρὸς τὰ δεξιὰ, σὲ πλευρὰ λοξή, παράθυρο. Σιὸ πάτωμα, δορὲς ζώων. Ἀναμμένα μπροῦντιζινα πολυκάντηλα. Φῶς συγκεντρωμένο ἐδῶ-ἐκεῖ, χαμηλὸ καὶ κιτρινωπὸ.

Ἡ Θεοφανώ, μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα σιὸ στήθος τῆς, κάνει βόλτες κατὰ πλάτος τῆς σκηνῆς. Φαίνεται νευρική. Μπροστὰ σιὸ παράθυρο ἢ κοιτώνισσα. Ἡ σκλάβα εἶναι καθισμένη χάμου, σταυροπόδι, καὶ κρούει οἰγανὰ ἓνα λαοῦτο, σὲ θλιβερὸ σκοπό.)

Η ΚΟΙΤΩ- ΝΙΣΣΑ Ὁ καιρὸς ἔχει βαρύνει. (Παύση) Οὐτ' ἓνα ἀστέρι στὸν οὐρανό. Καὶ τὰ φῶτα τῆς Βασιλεύουσας σβύνουν ἓνα-ἓνα. (Παύση) Θᾶχουμε θύελλα ἀπόψε.

ΘΕΟΦΑΝΩ (Στὴ σκλάβα, δίχως νὰ σταματήσῃ) Παῦσε λοιπὸν αὐτὸ τὸ ὄργανο! (Τὸ λαοῦτο παύει. Σὲ λίγο, στὴν κοιτώνισσα :) Δὲ βλέπεις τίποτα;

Η ΚΟΙΤΩΝ. Τίποτα, Δέσποινά μου. Δὲν ξεχωρίζει μήτε ἄσπρο πανὶ σὲ τέτοιο σκοτάδι.

ΘΕΟΦΑΝΩ Ἀφουγκράσου.

Η ΚΟΙΤΩΝ. Πασχίζω μάταια. Ὁ πόντος εἶναι πολὺ παραγμένος. Δέρνεται καὶ βουίζει σὰ νὰ τὸν ἀλυσόδεσαν.

ΘΕΟΦΑΝΩ Ὅστε δὲ θάρθει... Κρυώνω. Δῶσε μου κάτι νὰ ρίξω στοὺς ὤμους μου. (Ἡ κοιτώνισσα ἐκτελεῖ). Εἶσαι βέβαιη πὼς ἔχουνε σφαλίσαι ὅλες τὶς θύρες;

Η ΚΟΙΤΩΝ. Φρόντισα μόνη μου.

ΘΕΟΦΑΝΩ Κ' οἱ εὐνοῦχοι τοῦ γυναικίτη εἶναι εἰδοποιημένοι ν' ἀγρυπνοῦνε;

Η ΚΟΙΤΩΝ. Πίσω ἀπὸ κάθε θύρα κι' ἓνας.

ΘΕΟΦΑΝΩ Δὲν ἔχω σ' ὄλους τοὺς ἐμπιστοσύνη. Μπορεῖ κάποιοι τοὺς νὰ εἶναι ἀγορασμένοι ἀπὸ τὸν κουροπαλάτη. Οἱ ἐχθροί μου πληθαίνουνε κάθε μέρα. Τ' ὁσμίζομαι.

Η ΚΟΙΤΩΝ. Ἡ βασιλεία σου ἔχει λάθος. Τὸ ὑπήκοο τὴν ἀγαπάει τὴ βασιλεία σου.

ΘΕΟΦΑΝΩ Τ' ὁσμίζομαι σοῦ λέω!.. Αὐτοὶ ἀγαπᾶνε μονάχα τοὺς μαλθακούς. Ἀναψε ἐκεῖ σιὸ θυμιατήρι λίγο ἀραβικὸ λιθάνι. Μπορεῖ καὶ νάρθει τὸ κάτω-κάτω. Ποτέ του ὡς τώρα δὲν ἔλειψε.

Η ΚΟΙΤΩΝ. (Ἐνῶ ἀνάβει τὸ θυμιατήρι). Ἡ νύχτα εἶναι ἄσχημη. Ποῖος ξέρει ἂν θὰ μπορέσει ν' ἀρμενίσει τὸ δρομόνι. Ὁ Βόσπορος μουγκρίζει.

ΘΕΟΦΑΝΩ Δικαιολογίες. Ὅ,τι θέλει ἐκεῖνος τὸ μπορεῖ. (Πάει σιὸ παράθυρο, κοιτάζει ἔξω). Κόλαση. (Ξαναρχίζει τὶς βόλτες τῆς). Τὸ λιθάνι εἶναι ποὺ μύρισε ἔτσι; Ἀηδία.

Η ΚΟΙΤΩΝ. Ἡ βασιλεία σου δὲν τὸ ἔχει συνηθίσει. Εἶναι καλὸ λιθάνι ὡστόσο.

ΘΕΟΦΑΝΩ Ἀφησέ το νὰ σβύσει. Θαρῶ δὲν ἀρέσουνε τ' ἀρώματα στὸν Τσιμισκῆ. (Ἡ σκλάβα ἀναδύεται ἀνήσυχη). Τί ἔχεις ἐσύ! (Τὴ σπρώχνει μὲ τὸ πόδι τῆς). Μίλα λοιπὸν!

Η ΣΚΛΑΒΑ Παίξανε οἱ φλόγες στοὺς λύχνους.

ΘΕΟΦΑΝΩ Ἐ κ' ὕστερα;

Η ΣΚΛΑΒΑ Πῆρε ὁ τροχὸς ἀνάποδη στροφή.

Η ΚΟΙΤΩΝ. Ὀνειρεύεται. Τὴν εἶχε πάρει ὁ ὕπνος.

ΘΕΟΦΑΝΩ Ὁχι, σῶπα. (Στὴ σκλάβα). Λοιπὸν; τί διαβάζεις;

Η ΣΚΛΑΒΑ Ἀκούω τὸ βῆμα. Τὸ νυχτοπούλι ἔκραξε. Βασίλισσα! Φυλάξου! (Σηκώνεται ἀλαφιασμένη καὶ κάνει νὰ φύγει. Ἡ Θεοφανώ τὴν ἄρπαξε ἀπὸ τὸ χέρι).

- ΘΕΟΦΑΝΩ Δὲ θὰ μοῦ πεῖς ;
(Ἡ σκλάβη, μὲ τεντωμένα μάτια, δείχνει τὴν πόρτα, δεξιά, ὕστερα ἀφήνει μιὰ κραυγὴ καὶ φεύγει ἀπὸ τ' ἀντίθετο μέρος. Στὴν πόρτα φάνηκε ὁ Νικηφόρος).
- ΘΕΟΦΑΝΩ (Παγωμένη, καθὼς τὸν κοιτάζει. Μέσα στὰ δόντια της). Μὲ πρόδωσαν!
(Ἡ κοιτώνισσα ἔπεσε στὰ γόνατα)
- ΝΙΚΗΦ. (Εἶναι ἤρεμος καὶ χαμογελαστός, ἀδιόρατα μονάχα κουρασμένος. Μοιάζει νάχει γεράσει ἀπὸ τὴν πρώτη φορά). Δόξα νάχει ὁ Θεός, δὲν ταράζω τὸν ὕπνο σου, Αὐγούστα.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ὅχι, καθόλου, κύριέ μου. Ἄπορῶ μονάχα...
- ΝΙΚΗΦ. Πῶς ἦρθα. Ναι, ναι, ἔχεις δίκιο. Ὁ γυναικίτης ξέμαθε ἀπὸ καιρὸ νὰ μὲ βλέπει, αὐτὸ εἶν' ἀλήθεια. Τόσο πού λίγο ἔλειψε νὰ μοῦ ἐμποδίσουνε τὸ δρόμο! Κάτι εὐνοῦχοι, πίσω ἀπὸ τὶς θύρες, θάλεγε κανεὶς πῶς παραμόνευαν.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Δέσποτα.
- ΝΙΚΗΦ. Ὅχι, ὄχι, δὲ θέλω τίποτα νὰ πεῖς. Τὸ λάθος εἶναι δικό μου, πού τώρα τελευταῖα ἔρχομαι τόσο σπάνια νὰ σὲ βλέπω... Ἄχ, ἄς καθήσω ὡστόσο, εἶμαι ἀποσταμένος. (Κάθεται πλαγιστός σ' ἓνα ἀνάκλιτρο).
- ΘΕΟΦΑΝΩ (Γοργὰ καὶ σφυριχτὰ, στὴν κοιτώνισσα). Πρόλαβε ὅ,τι μπορεῖς. (Ἡ κοιτώνισσα φεύγει ἀριστερά). Ἡ βασιλεία σου δὲν ἔρχεται, καθὼς εἶπες, σπάνια. Δὲν ἔρχεται πιά καθόλου.
- ΝΙΚΗΦ. Κι' αὐτὸ σωστό. Σωστό. Τ' ἄδικα τὰ ἔχω δλα ἐγώ. (Ὁσμίζεται). Ὅμως, ἀνάψατε λιθάνι ἐδῶ μέσα, βλέπω. Μὲ καρτερούσατε λοιπόν;
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ὅχι. Μιὰ κουτὴ ἰδέα τῆς κοιτώνισσας.
- ΝΙΚΗΦ. Λιθάνι... Μοῦ θυμίζει ἀλλοτινοὺς καιροὺς!..
- ΘΕΟΦΑΝΩ Τότε πού ἡ Θεοφανώ εἶχε θέση στὴ σκέψη τοῦ βασιλέα.
- ΝΙΚΗΦ. Καὶ στὸ κρεβάτι του.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ἐσὺ τὸ εἶπες.
- ΝΙΚΗΦ. Γιὰ νὰ σοῦ ξαναδώσω τὴ θέση αὐτὴ πού σοῦ ἀνήκει ἔρχομαι τώρα, Θεοφανώ.
- ΘΕΟΦΑΝΩ (Ταραγμένη) Ἀπόψε!
- ΝΙΚΗΦ. Ναι, ἀπόψε. Γιατί, τάχα, καλή μου; Εἶναι μιὰ βραδιά σὰν ὅλες τὶς βραδιές. Βρίσκεις ἐσὺ νάχει τίποτα τὸ ἰδιαίτερο;
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ὅχι, καθόλου. Ὁ καιρὸς μονάχα, πού εἶναι βαρὺς...
- ΝΙΚΗΦ. Ἄχ, ναι, μπορεῖ καὶ γι' αὐτὸ νὰ νιώθω ἔτσι πνιγμένη τὴν ψυχὴ μου... Τὴ βαραίνει σὰν ἓνας κόμπος ἀπὸ δάκρυα... Ἐλα, ἔλα κάθησε δίπλα μου, Θεοφανώ. Νιώθω ἀνάγκη ἀπὸ τὴ συντροφιά σου ἀπόψε.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ἡ βασιλεία σου ἄς μὲ συμπαθήσει. Δὲν εἶναι καὶ τόσο καλὴ ἡ διάθεσή μου. Μπορεῖ νάναί κ' ἡ θύελλα πού ζυγώνει... Ἀφησέ με νὰ πλαγιάσω, Δέσποτα.
- ΝΙΚΗΦ. Πῶς; ὕστερα ἀπὸ τόσον καιρὸ πού ἔρχεται στὸ κουβοῦκλι τῆς Θεοφανῶς ὁ Νικηφόρος, ἐκείνη τὸν διώχνει; Μὰ τὴν ψυχὴ μου, σὰν κάτι νὰ σάλεψε ἀπὸ τὴ θέση του ἐδῶ-μέσα. (Χτυπάει τὸ στήθος του). Δὲ μπορεῖ! ἔχω βέβαια λάθος. Δὲν ἄκουσα καλά. Ἡ δὲν κατάλαβα.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Κατάλαβες πολὺ καλά, κύριέ μου. Θέλω νὰ μείνω μονάχη.
- ΝΙΚΗΦ. (Σηκώνεται ἀργὰ) Μονάχη! Εἶπες: μονάχη; Ὁρκίζεσαι στὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς σου πῶς θέλεις νὰ μείνεις μονάχη, Αὐγούστα; Δίχως μιὰ σκέψη στὸ νοῦ σου ἀταίριαστη; (Ἡρθε κοντὰ της.)
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ὁ νοῦς μου εἶναι δικός μου.
- ΝΙΚΗΦ. Ἄχ ναι, τὸ ξέχασα. Τὸ ξέχασα πῶς δὲν ἔχεις ὄρκο ἐσὺ. Δὲν πιστεύεις στὶς ἐπουράνιες δυνάμεις. Θαρρεῖς πῶς ἡ φύση παιζογελάει μὲ τὸν ἴσκιό της.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ἦρθες γιὰ νὰ μὲ βρῖσεις;

- ΝΙΚΗΦ. Ἦρθα, γὰρ νὰ χαθῶ, ἢ γὰρ νὰ σωθῶ. Στὸ χέρι σου εἶναι καὶ τὸ ἓνα καὶ τ' ἄλλο. (Σαναπέφτει καθιστός.) Κοίταξε, κοίταξέ με. Δὲ θὰ ὑποκριθῶ καθόλου, Θεοφανώ, δὲ θὰ φοβερίσω, δὲ θὰ γογγύσω. Εἶμαι ἓνα μικρὸ παιδί, πές, ἀφημένο στὴ διάκρισή σου, ἀπόψε. Ἄν θέλεις τὸ πνίγεις, ἂν θέλεις τοῦ δίνεις τὸ μέγαλον ἄερα. Ὁ ἔρωτάς σου μ' ἔλυσε, μαλάκωσε τοὺς μυῶνες μου, ἔλυσε τοὺς ἄρμούς μου. Δὲν εἶμαι πιά ὁ νικητής. Βαδίζω στὴν ἔρημο καὶ βλέπω στὸ σύγγεφο τοῦ ἄμμου, ποῦ ἔρχεται—ἔσένα. Σφαλῶ τὸ βλέφαρο καὶ βλέπω ἔσένα, στὸ σκοτάδι ἔσένα, στὴ φλόγα τοῦ ἡλίου ἔσένα, στὴ μάχη ἔσένα, καὶ τότε ξεσφίγγεται ἡ γροθιά μου, κατεβαίνει τὸ χέρι μὲ τὸ σπαθί. Νὰ ξεμακρύνω καιρὸ ἀπὸ κοντά σου δὲν τὸ μπορῶ, καὶ πάλι κοντά σου νιώθω νὰ μὲ τρώει ἡ ἀγωνία. Πῶς νὰ κάνω; Τί ἔχω; Κάποια κατάρρα μπορεῖ νὰ μᾶς βαραίνει καὶ τοὺς δυὸ μας, τί λές;—Ὅμως αὐτὸ εἶναι ψέμμα, ἔ Θεοφανώ; δὲν εἶναι ψέμμα; Σ' ἱκετεύω, σ' ἐξορκίζω σ' ὅποιον Θεὸ πιστεύεις, πές μου πῶς εἶναι ψέμμα!..
- ΘΕΟΦΑΝΩ Πρέπει νὰ ἡσυχάσει ἡ βασιλεία σου. Γιὰ κάμποσο καιρὸ νὰ πάψει καλλίτερα νὰ μὲ βλέπει.
- ΝΙΚΗΦ. (Τινάζεται) ὦ ἀνάθεμα! Δὲ μὲ θεραπεύεις. Μὲ κεντᾶς μὲ βελόνα πυρωμένη... Γιατί νὰ φύγω; Καὶ μὲ τί δύναμη; Μὲ ποιά βαρεία, ἀσήκωτη ἄλυσίδα ἔχεις λοιπὸν μαγκώσει τὸ ποδάρι μου; Μοῦ ἔχεις κάνει μάγια, Θεοφανώ. Σέρνω ξοπίσω μου ὀλάκερη τὴν Κόλαση.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Τότε τί θέλεις κοντά μου;.. Μὲ παράτησες μονάχη τόσον καιρὸ.
- ΝΙΚΗΦ. Σ' ἔστειλα ἐδῶ, γὰρ εἶσαι ἡ βασίλισσα. Οἱ τιμές ὅλες νὰ εἶναι δικές σου, κι' ἐγὼ νὰ κρατῶ μονάχα τὸν τραχὺν ἀγῶνα, καθὼς ἄλλοτε, στὰ καλὰ τὰ χρόνια, ν' ἀντιμάχομαι τὸ κύμα τῶν ἐχθρῶν. Ὅμως νά!.. τὸ χέρι μου λύγισε. Τί ἔχω;
- ΘΕΟΦΑΝΩ Μπαίνεις στὰ χρόνια, Νικηφόρε. Φρόντισε τὴν ψυχὴ σου.
- ΝΙΚΗΦ. Χμ, εἶμαι γέρος πιά...
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ἐσὺ τὸ εἶπες.
- ΝΙΚΗΦ. Σωστό, κι' αὐτὸ σωστό. Μιὰ μέρα, μπορεῖ πολὺ σύντομα, ὅλα θ' ἀλλάξουν. Στὴ μονὴ τῆς Λαύρας, ψηλὰ στὸν Ἄθωνα, ἐκεῖ θὰ πάω· στὴ μονὴ ποῦ ἔχτισε γιὰ μένα ὁ Ἄθανάσιος. ὦ! τί καλὰ ποῦ θὰ γαληνέψει ἐκεῖ—πάνω ἡ ψυχὴ, στὸν ἐρημικὸ τὸ βράχο, πάνω ἀπὸ τὸ στεφάνι τοῦ ἄσπρου ἀφροῦ! Καὶ πιά νὰ μὴν ἀκοῦς παρὰ μονάχα τὸν ἦχο ἀπὸ τὰ σήμαντρα, ὄρθρο κι' ἔσπερινό, καὶ τὰ κουδούνια τῶν κοπαδιῶν στὶς λαγκαδιές, καὶ τὸν τραγουδιστὸ ἀνεμο τοῦ πελάγου.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Νυστάζω, κύριέ μου.
- ΝΙΚΗΦ. Αὐτὸ ἔχεις νὰ μοῦ πεις; Μπορεῖ λοιπὸν καὶ κοιμᾶται ἡ Αὐγούστα. Ὅμως ἡ νύχτα δὲν εἶναι πιά νύχτα τοῦ Θεοῦ. Τὴν κυρίεψε ὁ Σατανᾶς, ἀπὸ ἄκρη σ' ἄκρη ἔστησε καταμεσίς τὸ δικό του τρόπαιο. Καὶ μ' ἐπισκέπτεται, ἐμένα ποῦ βλέπεις, καὶ μὲ πειράζει, κι' ἀνάβει τριγύρω φλόγες μεσούρανες. Στὶς φλόγες μέσα, λαμπαδιάζει ἐσὺ Θεοφανώ.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Σοῦ ἔχουνε ταραξεί τὴν ψυχὴ μὲ δολερὲς συκοφαντίες. Τὸ ξέρω.
- ΝΙΚΗΦ. Ναί! αὐτό, αὐτό, τὸ εἶπες! Βλέπεις; δὲν τ' ἀρνιέμαι! Συκοφαντίες ἀπαίσιες, ἄσπλαχνες, τυραννικὲς συκοφαντίες. Τί θὰ μοῦ πεις ἐσὺ; Θέλω ν' ἀκούσω.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Τίποτα δὲ θὰ πῶ.
- ΝΙΚΗΦ. Τίποτα! Δὲ θὰ τίς ἀρνηθεῖς, Θεοφανώ! Δὲ θὰ μὲ βεβαιώσεις! Μὲ βλέπεις ἐδῶ, νὰ σπαράζω, νὰ ματώνω, καὶ θὰ μ' ἀφήσεις ἔτσι, ἀβοήθητο;..
- ΘΕΟΦΑΝΩ Θέλω νὰ ἰδῶ ποῦ θὰ φτάσεις.
- ΝΙΚΗΦ. Ἐνα βῆμα, ἓνα βῆμα ἀκόμα... Πάει, τὸ δρασκέλισα: Ὁ Τσιμισκῆς! Κυλίστηκα στὴ λάσπη, νά το!

- ΘΕΟΦΑΝΩ Λοιπόν;
- ΝΙΚΗΦ. Ὁ Τσιμισκῆς εἶτανε φίλος μου. Τοῦ χρώσταγα πολλά. Τώρα...
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ἐμπρός!
- ΝΙΚΗΦ. Τώρα εἶναι ἐχθρός μου. Τὸν ἀδίκησα.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Γιατί;
- ΝΙΚΗΦ. Γιατί ἔτσι ἔπρεπε νὰ γίνει. Στὸ κράτος μέσα πρέπει ἓνα μονάχα κεφάλι νὰ ὑπάρχει. Ἵπηρετῶ τὸ Θεό.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Μ' ἔστειλες πίσω στὴ Βασιλεύουσα μὲ συνοδεία ἀρματωμένη, κι' αὐτὸν ἐπὶ κεφαλῆς. Ἡμouνα δέσπια λοιπόν; Μὲ φρεβόσουν;
- ΝΙΚΗΦ. Ὁχι, μὰ τὸ Θεό!
- ΘΕΟΦΑΝΩ Τότε; Γιατί νὰ μὲ ταπεινώσεις;
- ΝΙΚΗΦ. Δὲ σὲ ταπεινώσα. Ἡ φρουρὰ εἶτανε τιμητική, Θεοφανώ.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Τιμητική! Ὁραῖα τὴ φρόντισες τὴν τιμὴ σου.
- ΝΙΚΗΦ. Ὁχι! μὲ κεντὰς πάλι μὲ τὴν πυρωμένη βουκέντρα. Καὶ τὸ τελευταῖο βῆμα, νὰ το: Στάθηκε τίμιος μαζὶ σου ὁ Τσιμισκῆς; Αὐτὸ θέλω νὰ μοῦ πεις, μὴ λέξη μονοσύλλαβη, κοντὴ, τίποτ' ἄλλο. Βουλώνω τ' αὐτιά μου γιὰ τ' ἄλλα, κοίταξε. Ἄλλο δὲ θέλω ν' ἀκούσω. Κι' ἔλα θὰ ξεχαστοῦν.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ὁχι.
- ΝΙΚΗΦ. Τί!
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ὁχι εἶπα.
- ΝΙΚΗΦ. (Σηκώνεται). Πρόσεξε, βασίλισσα. Μπορῶ νὰ τὸν συντρίψω ἢ νὰ τὸν ξαναφέρω στὴν ἀλλοτινὴ του θέση. Πιὸ ψηλὰ ἀκόμα νὰ τὸν βάλω. Δὲν κατάλαβες βέβαια τί σὲ ρώτησα...
- ΘΕΟΦΑΝΩ Κατάλαβα. Ὁ Τσιμισκῆς δὲ σεβάστηκε τὴν Αὐγούστα.
- ΝΙΚΗΦ. Κόλαση κι' ἀστροπελέκι! Ὁ Ἄδης ἔχει λοιπόν φωνή; Πές μου, πές μου τα ἔλα τώρα.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Τίποτα δὲν ἔχω νὰ πῶ. Μπορεῖς νὰ πιστέψεις ὅ,τι θέλεις.
- ΝΙΚΗΦ. Ἄπλωσε πάνω σου; Σὲ πῆρε... στὴν ἀγκαλιά του; Μήπως... ἀνάσανε τὴν πνοὴ ἀπὸ τὰ χεῖλη σου;
- ΘΕΟΦΑΝΩ Εἶπα τὴν τελευταία μου λέξη.
- ΝΙΚΗΦ. Τὴν τελευταία σου. Τότε τίποτα πιά δὲν τὸν σώζει. Καὶ πότε ἔγινε αὐτό; Ποῦ; πῶς; Στὸ δρόμο ἀπὸ τὴν Καισάρεια; Ἐδῶ; πρὶν νὰ τὸν ἐξορίσω; Ἐσὺ κράτησες ψηλὰ βέβαια τὸ μεγαλεῖο τῆς βασιλείας, δὲν εἶν' ἀλήθεια, Θεοφανώ;.. Ὁχι, μίλησε, σκόρπισε τοὺς βρυκόλακες ἀπὸ τὸ νοῦ μου, δὲν τοὺς χωράει τὸ κρανίο, θὰ τιναχτεῖ. Μίλησε! στ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος σ' ἐξορκίζω... Δὲν ἀποκρίνεσαι; (Τὴν ἔχει ἀρπάξει ἀπὸ τὸ χέρι, τὴν τραντάζει). Ἄν κοιτάξεις μέσα στὰ μάτια μου, θὰ ἴδεις κάτι ποῦ θὰ σὲ τρομάξει, γυναίκα. Γιὰ ποιὸν εἶταν ἀπόψε τούτῃ ἢ ἀπαντοχὴ; Οἱ εὐνοῦχοι στίς θύρες τοῦ γυναικίτη, τὸ λιθάνι; Γιὰ στερνὴ φορὰ σὲ ρωτάω. Μίλησε! (Σιωπὴ. Σηκώνεται ὀρθίως). Τότε... τότε θὰ γίνει δικαιοσύνη. (Πισωπλατίζει παραπατώντας, περνάει τὴν παλάμη πάνω στὰ μάτια του. Στάθηκε μπροστὰ στὴν πόρτα δεξιά. Ἐνας λυγμὸς στὴ φωνή του). Χαῖρε γιὰ πάντα δῶμα θερμὸ ποῦ μοῦ εἶχες δώσει τὴ γλύκα τῆς πλάνης. Μονάχα ἢ Κόλαση ὑπάρχει. Τ' ἄλλα ἔλα, σύγγεφο ροδαλό, καὶ τὸ σκορπίζει ὁ ἄνεμος. (Φεύγει μὲ τὸ πρόσωπο κρυμμένο στὰ χεῖρια του).
- (Ἡ Θεοφανώ, μόλις ἔφυγε ὁ βασιλέας, ἔτρεξε στὴν πόρτα, ἔβαλε τ' αὐτὶ στὸ πορτιόφυλλο. Ὑστερα γυρίζει μέσα, κοιτάζει γύρω της, τρέχει στὸ παράθυρο, τ' ἀνοίγει, κοιτάζει ἔξω. Καθὼς ξανάρχεται πίσω στὸ δωμάτιο, μπαίνει βιαστικὴ ἢ κοιτώνισσα ἀπὸ ἀριστερὰ του).
- Ἡ ΚΟΙΤΩΝ. Δέσποινά μου, δέσποινά μου, χαθήκαμε!

- ΘΕΟΦΑΝΩ Σιωπή. Ἀκούστηκε τὸ σύνθημα ;
- Η ΚΟΙΤΩΝ. Ὁχι ἀκόμα. Κι' οὔτε μπορεῖ μ' αὐτὸ τὸν ἀνεμο ν' ἀκουσθεῖ. Πρέπει νὰ τὸν ἐμποδίσουμε, λέω. Καὶ τοὺς ἄλλους... Τώρα θ' ἀλλάξουν οἱ βιγλάτορες.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Θὰ τὸ δοῦμε. Ἴσως εἶναι ἀκόμα καιρός... Ὅμως, γιατί δὲν ἔρχεται !..
- (Ἄνεμος πὸν βουίζει).
- Η ΚΟΙΤΩΝ. Ἀδύνατο πιά ! Ἀπὸ ποῦ θὰ περάσει ; Οἱ μπιστεμένοι μας ἄνθρωποι θὰ βρίσκονται τώρα στὰ σίδερα. Ὁ κουροπαλάτης θάχει βάλει κιόλας δικούς του.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Δὲν προφταίνει.
- Η ΚΟΙΤΩΝ. Τί λέει ἡ βασιλεία σου ! Εἴταν ὅλα προετοιμασμένα. Ἄλλιως, γιατί θάρχόταν ὁ βασιλέας ἐδῶ ;
- ΘΕΟΦΑΝΩ Δὲν ἤξερε τίποτα. Ἡ πολὺ λίγα. Κοίταξε ἂν εἶναι πάντα οἱ εὐνοῦχοι στὶς θύρες.
- Η ΚΟΙΤΩΝ. Ἄν εἴταν οἱ εὐνοῦχοι, πῶς θὰ περνοῦσε ὁ βασιλέας ;
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ἀνόητη ! παραλογίζεσαι. Καὶ μπορούσαν νὰ τὸν ἐμποδίσουν ἐκεῖνον ;
- Η ΚΟΙΤΩΝ. Ὡ ναί, δὲν ξέρω πιά τί λέω. Τὰ ἔχω ὀλότελα χαμένα.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Τρέξε. (Στὸ παράθυρο, ἀπ' ἔξω, ἓνα χτύπημα). Ἀκου ! Ἦ εἴταν αὐτό ; (Σιέκονται, ἀφουγκράζονται. Ὁ ἀνεμος βουίζει).
- Η ΚΟΙΤΩΝ. Ὁ ἀνεμος. (Δεύτερο χτύπημα).
- ΘΕΟΦΑΝΩ Χτυπᾶνε σοῦ λέω ! Ἐκεῖνος, ἐκεῖνος εἶναι ! Κατέβα νὰ τὸν ὀδηγήσεις. (Τὴ σπρώχνει πρὸς τὴν πόρτα δεξιά).
- Η ΚΟΙΤΩΝ. Συμπάθα με, Δέσποινά μου, ὅμως δὲ θὰ εἴτανε καλλίτερο νὰ τὸν ἐμποδίσω ; Εἶναι κίνδυνος νὰ μπεῖ ἀπόψε ἐδῶ.
- ΘΕΟΦΑΝΩ (Ποῦ κοντοσιτάθηκε). Νὰ φύγει ;.. Καὶ νὰ μὴ τὸν ἰδῶ ; νὰ μὴ τὸν ἰδῶ ; (Στὸ παράθυρο ἀπανωτὰ βροντήματα). Ὡ ! κάποιος ἔχει ἀνέβει στὸ παραθύρι !.. Φίλος ἢ ἐχθρός ;
- Η ΚΟΙΤΩΝ. Σῶσε μας, Θεέ μου !
- (Τὸ παράθυρο ἀνοίγεται μὲ βρόντο κι' ὁ Τσιμισκιῆς, δρασκελῶντας οβέλια τὴν ποδιά, πηδάει μέσα).
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ἀνάθεμα ! Νύχτα δαιμονισμένη. Τί μ' ἀφήνετε νὰ περιμένω στ' ἀνεμόχιονο ; (Εἶναι εὐθύμος, φορτίζει μακρὸ μαῦρο μανδύα. Τινάζεται).
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ἀπὸ τὸ παραθύρι !
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ὠραία τούτη ἡ γιασεμιὰ στὸν τοῖχο. Ὁ πάγος τὴν ἔχει κάψει, μὰ εἶναι οἱ κλώνοι τῆς πολὺ πυκνοί. Βαστᾶνε καλὰ τὸ βάρος ἑνὸς ἀνθρώπου.
- ΘΕΟΦΑΝΩ (Ἄπλωσε τὰ χέρια τῆς, ἔπεσε πίνω του μισολιπόθυμη). Ἦρθες !..
- ΤΣΙΜΙΣΚ. (Τὴ σηκώνει στὰ μπράτσια του καὶ τὴν πηγαίνει νὰ τὴν ξαπλώσει στ' ἀνάκλιτρο). Διάτανε ! λιγοθυμάει !
- Η ΚΟΙΤΩΝ. Ἐλέγαμε πῶς δὲ θάρθεις, ἄρχοντά μου... Ὡ ! τὸ μάτι τῆς γύρισε. Νὰ φέρω κάτι νὰ τῆς μυρτίσω !..
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Στάσου. Συνεφέρνει. Δὲ σὲ ἤξερα ἱκανὴ νὰ δειλιάσεις, Θεοφανώ.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ἦρθες...
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Μὰ τὴν ψυχὴ μου, ἦρθα, ναί. Γιατί νὰ μὴ ἔρθω ;
- ΘΕΟΦΑΝΩ Οἱ φρουρές...
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Οἱ φρουρές εἴτανε ξένες, τὸ κατάλαβα. Γι' αὐτὸ πήρα τὸν ἄλλο δρόμο. (Δείχνει τὸ παράθυρο).
- ΘΕΟΦΑΝΩ Δὲ σὲ εἶδαν ;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Πῶς ! Ἐνας... Δὲ θὰ μὲ ξαναδεῖ. (Βγάζει τὸ μαχαῖρι ἀπὸ τὴ ζώνη του. Στὴν κοιτώνισσα). Ἀλήθεια, δῶσε μου κάτι, γυναίκα, νὰ τὸ σφουγγίσω. Εἶναι καλὸ, δαμάσκο, καὶ δὲ θέλω νὰ μοῦ σκουριάσει...

- ΘΕΟΦΑΝΩ ('Ανήσυχη). "Αν τὸν βροῦνε ;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Σὲ τέτοιο σκοτάδι ; 'Ο ἴδιος ὁ Διάολος δὲν θ' ἀναγνώριζε τὸ παιδί του... Ἴδὸν ἔσυρα κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα. Θὰ βρεῖ τὸν Παράδεισο ἐκεῖ.
- ΘΕΟΦΑΝΩ ('Ανασηκώνεται. Στὴν κοιτώνισσα). Τρέξε σὺ νὰ δώσεις μήνυμα στοὺς ἄλλους. Μπορεῖ νὰ ξαναχυρίσει. "Ἐτσι ξαναχυρίζει αὐτός' μετανιώνει.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Γιὰ ποιὸν μιλάς ;
- ΘΕΟΦΑΝΩ Γιὰ τὸ Νικηφόρο. Εἶταν ἐδῶ.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. "ὦ, ὦ ! ζωντάνεψε πάλι τὸ χίμα τοῦ γέρο-τράγου ; Τί τὸν ἔκανες ;
- ΘΕΟΦΑΝΩ "Ἐχει ὑποψίες.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Γιὰ μένα ; Χμ, ὁ κουροπαλάτης δουλεύει καλά, δὲν εἶχα ἀμφιβολία. Μὰ θὰ τὰ ποῦμε οἱ δύο μας. Ζυγώνει ὁ καιρός.
- ΘΕΟΦΑΝΩ (Στὴν κοιτώνισσα). Τί καρτερεῖς ἐσὺ ;
- Η ΚΟΙΤΩΝ. Συμπάθα με, Δέσποινά μου, φοβάμαι. "Ἐξω ἀπ' αὐτὸ τὸ κουβοῦκλι δὲν ξέρω ποιὸς μπορεῖ νὰ παραμονεύει. 'Ο βασιλέας θὰ μ' ἔχει πιά ξεγράψει, τὴν ταπεινή. Σὲ δούλεψα.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Μὰ τί τρέχει λοιπὸν ; Γιατί αὐτὸς ὁ τρόμος ; Τί ἀλλάξε ἐδῶ ;
- Η ΚΟΙΤΩΝ. "Ὅλα, ἀφέντη.
- ΘΕΟΦΑΝΩ "ὦ βδέλυγμα γυναίκας ! Καὶ ζεῖς κοντά μου τόσον καιρό !.. Θὰ πάω μονάχη μου. (Σηκώνεται).
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ποῦ ;
- ΘΕΟΦΑΝΩ Νὰ πῶ στοὺς δικούς μας νάχουνε τὸ νοῦ τους. Τὸ γυναικίτη τώρα τὸν πάτησε ὁ κουροπαλάτης.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Γιατί ;
- ΘΕΟΦΑΝΩ Δὲν ἄκουσες λοιπὸν τί σοῦ εἶπα, Ἰωάννη ; Μᾶς ἔχουνε προδώσει.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. (Σηκώνεται ἀργά). Εἶσαι βέβαιη ;
- ΘΕΟΦΑΝΩ Τὸ ὑποψιάζομαι.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Τί σοῦ εἶπε ὁ Νικηφόρος ;
- ΘΕΟΦΑΝΩ Μὲ ρώτησε ἂν στάθηκες τίμιος μαζί μου.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Κι' ἐσὺ τὸν καθυσύχασες βέβαια.
- ΘΕΟΦΑΝΩ ("Υστερα ἀπὸ παύση). "Ὀχι.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. "Ἐ ; !
- ΘΕΟΦΑΝΩ Τοῦ εἶπα τὴν ἀλήθεια.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. (Σκοτεινός, ἐνῶ τὴν κοιτάζει καλά μέσα σιὰ μίτια). Εἶσαι τρελλή. "Ἡ μήπως χωρατεύεις μαζί μου ;
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ποτέ μου δὲν ἔχω χωρατέψει, τὸ ξέρεις, Τσιμισκῆ.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. (Τὴν πιάνει ἀπὸ τὸ χέρι ἀγριωπός). Τ' εἶν' αὐτὸ πού ἔκανες ;
- ΘΕΟΦΑΝΩ Θέλω νὰ τελειώνω. "Αναβολές, ἀναβολές ! Δὲ μπορῶ πιά νὰ ζῶ στὴν ἀβεβαιότητα.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. "ὦ, δαιμόνισσα... (Στὴν κοιτώνισσα). "Ἐβγα ἔξω σὺ. ('Ἡ κοιτώνισσα προσκυνάει καὶ φεύγει ἀριστερὰ). Ξέρεις τί εἶναι αὐτὸ πού ἔκανες ;
- ΘΕΟΦΑΝΩ Τί εἶναι ;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Γιὰ μένα δὲν ὑπάρχει τώρα πιά σωτηρία. Θὰ με κυνηγήσουνε παντοῦ, σὰ ζῶο πού ἀμολύθηκε πάνω του ἡ παγανιά. Ζήτημα ἂν θὰ μπορέσω νὰ βγῶ ζωντανὸς ἀπόψε ἀπὸ τοῦτο τὸ παλάτι.
- ΘΕΟΦΑΝΩ "Ὀχι, δὲ θὰ μπορέσεις.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Τότε γιατί τοῦ εἶπες ;.. (Τὴν κοιτάζει). Τί ἔχεις μηχανευτεῖ ; Μήπως... μήπως ἔλ' αὐτὰ δὲν εἶτανε παρὰ δόλος ;.. "Ἐπεςα λοιπὸν στὰ δίχτυα σου ; Σκοπός σου εἶτανε νὰ μ' ἐξοντώσεις ;
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ἰωάννη...
- ΤΣΙΜΙΣΚ. (Πιάνοντας τὸ μαχαῖρι του σιτὴ ζώνη. Σκοτεινός :) Ξέρε το : δὲ θὰ φύγω γιὰ τὸν ἄλλο κόσμο μονάχος. Πρῶτα ἐσὺ κ' ὕστερα ἐγώ.

ΘΕΟΦΑΝΩ (Ατάραχη). Έχεις παιδιάστικο νοῦ, Τσιμισκῆ. Πᾶς δλόϊσα στήν ἄκρη, σάν τῆ σαγίτα πού τῆς ἐχάραξε τὸ δρόμο χέρι ξένο. Κοίταξε γύρω σου, ἀνοιξε τὰ μάτια. Πολλοὺς δρόμους ἔχει ὁ νοῦς.

ΤΣΙΜΙΣΚ. Τί ἀναδεύεται μέσα στὸ σκοτεινό σου τὸ κρανίο; Κάποια νυχτερίδα φέρνει βόλτες κάτω ἀπὸ τὸ θόλο του. Κάτι ξέρεις πού ἐγὼ δὲν τὸ ξέρω...

ΘΕΟΦΑΝΩ Ξέρω ἐκεῖνο πού θὰ γίνει. Δὲ θὰ πεθάνεις, Τσιμισκῆ.

ΤΣΙΜΙΣΚ. Δὲ θὰ πεθάνω, βέβαια, γιατί πρώτα θά...

ΘΕΟΦΑΝΩ Πρώτα θά...

(Κοιτάζονται σιὰ μάτια)

ΤΣΙΜΙΣΚ. (Κάνοντας ἕνα βῆμα πίσω, ζαλισμένος). "Ω!.. ἐκεῖ λοιπὸν σημάδευες!

ΘΕΟΦΑΝΩ "Οχι ἐγὼ. Ἡ Μοῖρα, καλέ μου.

ΤΣΙΜΙΣΚ. (Παραζαλισμένος). Ἡ Μοῖρα... Δὲν ξέρω πιά ἂν ἡ Μοῖρα δὲν εἶσαι σὺ ἢ ἴδια. Έχεις τὰ μάτια τῆς, τὰ σκοτεινά, μὲ τὸ τρύπιο βλέμμα... "Ω! ἄλλιῶς τὸ εἶχα λογαριάσει. Έναν ξεσηκωμό, τοὺς ἀνθρώπους μου πού κυριεύουν ἀπὸ μέσα τὸ Παλάτι, ἐκεῖνον νὰ υπογράφει μονάχος του τὸ χρυσόβουλο μὲ τὴν παραίτηση, νὰ φεύγει στὸ μοναστήρι. Εἶτανε φυσικό. Εἶναι γέρος καὶ εἶμαι νέος. Ἄλλο κακὸ δὲν τοῦ ἤθελα, μὰ τὴν ψυχὴ μου. Ὅπως μὲ καθάρωσε νὰ τὸν καθαιρέσω, ὅπως μ' ἐδιώξε νὰ τὸν διώξω. Τώρα...

ΘΕΟΦΑΝΩ Τώρα θὰ παλαίψεις γιὰ τὴ ζωὴ σου. Τίποτα δὲν ἀλλάζει, βλέπεις.

ΤΣΙΜΙΣΚ. Τίποτα! Τὸ λὲς τίποτα ἐσὺ; Μ' ἔχεις μαγκώσει στήν παγίδα, ἀνάθεμα! Πίσω δὲ μπορῶ νὰ κάνω, ἀπὸ δῶ-μέσα δὲ βγαίνω ζωντανός. Δὲ μοῦ μένει ἄλλο παρά...

ΘΕΟΦΑΝΩ Εἶσαι ἄντρας. Μὴ φοβᾶσαι τὰ λόγια.

ΤΣΙΜΙΣΚ. Ἐκεῖνον! Κ' εἶτανε φίλος μου...

ΘΕΟΦΑΝΩ Ὁ κόσμος εἶναι μικρὸς γιὰ νὰ χωρέσει πιά τοὺς δύο σας. Ἐκεῖνος ἢ ἐσὺ.

ΤΣΙΜΙΣΚ. (Μέσα σιὰ δόντια του) Ὅχιά!..

ΘΕΟΦΑΝΩ Πάρε με στήν ἀγκαλιά σου, καλέ μου. Πάρε με. Θέλω νὰ χωρέσω ἐκεῖ-μέσα, νὰ ζαρῶσω, νὰ ζεσταθῶ.

ΤΣΙΜΙΣΚ. Μὴ μ' ἀγγίζεις!

ΘΕΟΦΑΝΩ Ἰωάννη...

ΤΣΙΜΙΣΚ. Μὴ μὲ ζυγώνεις! Ἄνατριχιάζω.

ΘΕΟΦΑΝΩ Ἰωάννη!

ΤΣΙΜΙΣΚ. Ἡ φωτιὰ τ' οὐρανοῦ νὰ σὲ κάψει!

ΘΕΟΦΑΝΩ Καλέ μου!..

ΤΣΙΜΙΣΚ. Φόνισσα! (Τὴν ἔσπρωξε ἀπότομα μακρυνά του.)

ΘΕΟΦΑΝΩ ("Ἐπεσε στὸ ἀνάκλιτρο κλαίοντας.) Ἰωάννη, χτύπησέ με, σκότωσέ με... σ' ἀγάπησα. Θὰ σοῦ τὰ πῶ ἔλα, καθαρὰ, τίποτα δὲ θὰ σοῦ κρύψω. Στὴν ἀρχὴ ἤσουνα γιὰ μένα μονάχα ἕνας σκοπός. Διψοῦσα. Σὲ εἶδα νᾶρχεσαι λαμπερός κάτω ἀπὸ τὸν ἥλιο, κελαδιστὸ ρυάκι, κι' ὁ λάρυγγάς μου ὁ πυρωμένος ξεσφίχτηκε νὰ σὲ δεχτεῖ. Ἄντιπέρασες. Τότε... τότε ἔγινε μέσα μου ἡ νύχτα. Ὀλάκερη μιὰ ζωὴ παλεύω, σέρνομαι, σκίζομαι, ἐλπίζω. Τὰ χεῖλη καὶ τὰ μάτια μου τὰ ἔχουνε στεγνώξει ὅλοι οἱ καυτοὶ ἀνεμοὶ τῆς ἐρήμου. Ἡ νύχτα δὲν ἔχει γιὰ μένα ἀστέρια, ὁ ἥλιος σαῖτεύει πάνω μου φωτιὰ καὶ θάνατο. Ἦθελα νὰ ζήσω, Τσιμισκῆ, θέλω νὰ ζήσω.

ΤΣΙΜΙΣΚ. "Ω ἄπληστη γυναῖκα! Καλὰ τὸ λένε πῶς ὁποῖος σ' ἀγγίξει κολάζεται.

ΘΕΟΦΑΝΩ Ἀπὸ τότε πού σὲ εἶδα δὲ μπορῶ νὰ υποφέρω πιά πάνω στὸ μάγουλό μου τὴν ἀνάσα αὐτοῦ τοῦ γέροντα. Μυρίζει τάφο. "Ω, καλέ μου, ὦ, καλέ μου, ἀκουσέ με: Δὲν ὑπάρχει ἀπὸ τούτην-ἔδῶ πού ζοῦμε χειρότερη κόλαση, νὰ τὸ ξέρεις. Εἶναι ἀνθρωποὶ πού γεννιόνται λυτρωμένοι κι' ἄλλοι καταδικασμένοι, ἐγὼ στὸ λέω. Εἴμαστε ἀπὸ τούτους ἐμεῖς οἱ δύο. Κάνουμε τώρα τῆ;

- θητεία μας. Ποιός μᾶς ἐφύτεψε καταμεσίς στήν καρδιά τή φλογισμένη βᾶτο τῆς ἀγωνίας; Κι' ἐσύ, ἐσύ, γιατί γελάς τόν ἑαυτό σου; Λές πῶς ἤθελες νά τιμωρήσεις. Ψέμμα! Πῶς ἤθελες νά ἐκδικηθεῖς. Ψέμμα! Κοίταξε καταπρόσωπο τήν φυγή σου, Τσιμισκή. Εἶσαι ἄντρας, ὦ ναί, κι' ὅμως θά παγώσεις. Δέξου το λοιπόν τὸ ριζικό σου, ἄδραξέ το γερά, μ' ἀπόφαση, γέμισε μὲ δαῦτο τήν ἀγκαλιά σου. Δέ μπορείς νά κάνεις τίποτα ἀνώτερο ἀπὸ τὸ νά εἶσαι σὺ ὁ ἴδιος.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. (Πέφτει καθιστός σιὸ ἀνάκλιτρο) Θαρῶ πῶς γιὰ πρώτη φορά μὲ κάνεις καί τρέμω, γυναίκα...
- ΘΕΟΦΑΝΩ (Σύρθηκε κοντά του, ἀκούμπησε τὸ κεφάλι τῆς σιὸ γόνατό του. Τρουφερή;) Ἰποτάξου. Κι' ἐκεῖ-κάτω, ἐκεῖ-κάτω σὰ θά πάμε, ἀνάμεσα στίς αἰώνιες φλόγες πού θά γλύφουν τίς σάρκες μας, ἐκεῖ πού τὸ σύννεφο δὲ βρέχει, πού τὸ δάκρυ ἔχει στερέψει, ἐγὼ θά σοῦ κρατῶ στήν ἀγκαλιά μου τὸ κεφάλι, καί θά σοῦ χαϊδεύω τὰ μαλλιά, καί θά κοιτάζω τὰ σβυσμένα μάτια σου, καί θά σκύβω νά πιῶ ἀπὸ τὰ μισάνοιχτά σου χεῖλη. Κι' ἔτσι, μαζί, σφιγμένοι ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλον, θά βλέπουμε τὸ ἴδιο ἀπελπισμένο ὄνειρο, πού δὲ θά τὸ σβύσει καρμιά ποτέ αὐγή. (Ἐκόλλησε τὰ χεῖλη σιὰ δικά του. Παύση.)
- (Χτύπημα στήν πόρτα ἀριστερά)
- ΤΣΙΜΙΣΚ. (Σηκώνεται ἀλαφιασμένος.) Ποιός εἶναι;
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ἡ σκλάβα μου. Ἦρθανε οἱ δικοί σου. (Σηκώνεται κι' αὐτή.)
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ἔπρεπε νά τοὺς ἐμποδίσουμε.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Πολὺ ἀργά, καλλίτερα ἔτσι. Δὲν πρέπει ἀπόψε νά μείνεις μονάχος. Ἡ συνάντηση τούτη ἄς εἶναι ἡ τελευταία. Ὅ,τι λογάριαζες γι' ἀργότερα, ἄς γίνεῖ τώρα, Ἰωάννη Καλή εἶναι ἡ νύχτα. Θά σᾶς παρασταθῶ.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Κρύψου.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ναί. Καί θά περιμένω ἐκεῖ-δίπλα. Ὅρκισέ τους ὅμως. Ὅρκισέ τους,— μ' ἀκοῦς;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. (Ἀφουγκράζεται) Ἔφτασαν. (Ἡ Θεοφανώ φεύγει ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ βάνου.)
- (Ἀπὸ τ' ἀριστερὰ μπαίνει ἡ σκλάβα. Στέκεται δίπλα σιὸν παρασιάτη, ὀδηγώντας ἀπὸ τὸ χέρι, ἕναν-ἕναν, τοὺς συνωμότες πού μπαίνουνε σιὴ σκηνή. Εἶναι ὁ Βούρσιος, ὁ Βαλάντης, ὁ Ἀτζυποθεόδωρος, ὁ Πεδιάσιμος κι' ὁ Ἰουὰκ τοῦ Βαρχάμ. Εἶναι ὄλοι τους τυλιγμένοι σὲ μακροῦς μανδύες καί φοροῦν σπαθί).
- ΒΟΥΡΤΣ. Ὁ Θεὸς μαζί σου, στρατηγέ.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Καλῶς ὄρισάτε, φίλοι. (Ἀπλώνοντας τὸ χέρι του δείχνει σιὴ σκλάβα τὴ δεξιὰ πόρτα. Ἐκείνη προσκυνάει καί βγαίνει ἀπὸ ἐκεῖ πού τῆς ἔδειξε).
- ΒΟΥΡΤΣ. Τὸ παλάτι ἀπόψε ἔχει παράδοξη ὄψη. Διπλασίασαν τίς βίγλες κι' ἕνα τάγμα ἐξκούδιτοι ἦρθε νά σταθεῖ σιὴ μεσαυλή. Ἔφαξαν τὸν κῆπο.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Τί βρήκανε;
- ΒΟΥΡΤΣ. Ἀπ' ὅσο μπορῶ νά ξέρω, τίποτα γιὰ τὴν ὥρα. Ἡ νύχτα εἶναι τυφλή, πέφτει πυκνὸ τὸ χιόνι. Οὔτε μιὰ δᾶδα βαστάει τὴ φλόγα τῆς σὲ τέτοιον ἄνεμο.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Βαλάντη, πρέπει νά σταθοῦν ἄνθρωποι δικοί μας, σίγουροι κι' ἀρματωμένοι, στίς θύρες. Οἱ εὐνοῦχοι γι' ἀπόψε δὲ φελανε.
- ΒΑΛΑΝΤ. Θά πάω ὁ ἴδιος. Ὅμως εἶναι δύσκολο ν' ἀνέβουν, ἄρχοντά μου, ἄλλοι ἀπὸ μᾶς. Οἱ σκάλες εἶναι ἕλες φρουρημένες.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ρίξε μιὰ ματιὰ στοὺς κοντινοὺς διαδρόμους κι' ἔλα πάλι. Θά σὲ χρειαστῶ. (Ὁ Βαλάντης βγαίνει δεξιὰ). Τί ὄψη ἔχει ἡ Βασιλεύουσα;
- ΠΕΔΙΑΣΙΜΟΣ Ὁ λαὸς στενάζει, ἄρχοντά μου, ἡ πείνα πέρσεψε. Γύρισα μονάχος μου

- τις γειτονιές δλάκερο τὸ δειλί, κατέβηκα στὰ καπηλειά, μπήκα στὰ ἐμπορικὰ, περιδιάβασα τοὺς φόρους. Παντοῦ βόγγος κι' ἀνάθεμα. Ἦ ὄνομα τοῦ Νικηφόρου δὲν τ' ἀκοῦς πιά παρὰ μονάχα ἀδερφωμένο μὲ τὴν κατάρρα.
- ΒΟΥΡΤΣ. Ὑπερβάλλεις, φίλε. Ἦ κατακραυγὴ ἔχει πληθύνει, αὐτὸ εἶναι βέβαιο, ὅμως τὴ βλέπω μακρυνὴ ἀκόμα τὴ μέρα ποὺ εὐχηθήκαμε. Ὁ λαὸς νομίζει πάντα γερὸ τὸ χέρι ποὺ κρατᾶει τὸ σκῆπτρο.
- ΑΤΖΥΠΟΘΕΟΔΩΡΟΣ Οἱ ἀνθρώποι μας δουλεύουνε καλά. Θᾶπρεπε μονάχα νὰ εἴμαστε πιὸ ἀπλόχεροι μαζί τους.
- ΠΕΔΙΑΣ. Νομίσματα — σωστό! — νὰ σκορπίσουμε κι' ἄλλα νομίσματα. Ἄς δείξουμε πὼς εἴμαστε τὸ ἀντίθετο τοῦ Νικηφόρου. Ζαλώνει ἐκεῖνος τὸ λαὸ μὲ εἰσφορές· ἐμεῖς ἄς τὸν ἀλαφρώσουμε δείχνοντας γενναιοδωρία. Δημεύει αὐτός, ἄς χαρίζουμε ἐμεῖς. Παραγκωνίζει τοὺς φίλους του, ἄς τοὺς ἀνοίγουμε τὴν ἀγκαλιά μας. Τὸ μυαλὸ τῶν ὄχλων δουλεύει χοντρά, νιώθει μονάχα τὶς ἀντιθέσεις: Μαῦρο-ἄσπρο, φτώχεια-πλοῦτος, ἔχθρα-ἀγάπη. Μᾶς χρειάζεται ὁ ὄχλος.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ἦ τοῦ χρειάζομαστε ἐμεῖς... — Βούρτση, πές μου ἐσὺ τὸ γιατί δὲν πιστεύεις πιά στὸ Νικηφόρο. Ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ τὸ λόγο σου.
- ΒΟΥΡΤΣ. Γιατί ξεσφίχτηκε ἡ γροθιά του. Τὸ σπαθὶ τῶν Ρωμαίων ἔγυρε.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Σωστό. Κι' ἐσὺ, Πεδιάσιμε;
- ΠΕΔΙΑΣ. Τὸ εἶπα. Γιατί ὁ λαὸς στενάζει.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Κι' αὐτὸ σωστό. (Στὸν Ἀτζυποθεόδωρο). Ἦ σειρά σου, φίλε.
- ΑΤΖΥΠΟΘ. Θέλω δικαιοσύνη. Ὁ Φωκᾶς εἶναι τύραννος.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ὠραία λέξη. (Στὸν Ἰσαάκ). Κι' ἐσὺ;
- ΙΣΑΑΚ. Ἄφου τὸ θέλουν ὅλοι, τὸ θέλω κι' ἐγώ.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Καλὸς αὐτὸς ὁ λόγος. Μοῦ χρειάζεται ἄλλος ἓνας. (Μπαίνει ἀπὸ δεξιὰ ὁ Βαλάντης) Πές μου ἐσὺ, Βαλάντη, γιατί εἶσαι ἐχθρὸς τοῦ Νικηφόρου;
- ΒΑΛΑΝΤ. Γιατί εἶμαι φίλος σου.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Εὐχαριστῶ, Βαλάντη. Αὐτὸ περίμενα. Ἐκ στόματός σου καταρτίσω αἶνον.
- ΒΟΥΡΤΣ. (Σκυθρωπός) Παράδοξα μιλᾶς ἀπόψε, στρατηγέ. Τί νόημα ἔχουνε τέτοια λόγια;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Βούρτση, ἔμαθα νὰ στοχάζομαι. Ἀπόψε γιὰ πρώτη φορὰ ἔσκυφα σὲ καθρέφτη.
- ΒΑΛΑΝΤ. Οἱ διάδρομοι εἶναι ἡσυχιοὶ, ἄρχοντά μου· στὰ βαστέρνια σιγοτρίζουνε καθὼς πάντα τὰ καντήλια. Τίποτα τὸ ἰδιαίτερο δὲν ξεχώρισα.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Κι' ὅμως εἶναι ἀλλοιώτικη ἡ ἀποψινὴ βραδιά, Βαλάντη. Κι' ἐμεῖς οἱ ἴδιοι δὲν εἴμαστε οἱ ἴδιοι...
- ΒΟΥΡΤΣ. (Χαμηλόφωνα στὸν Πεδιάσιμο). Τί ἔχει; Δὲ σοῦ φαίνεται διαφορετικός;
- ΒΑΛΑΝΤ. (Στὸν Τοιμισκῆ). Εἶναι ἴσως αὐτὴ ἡ θύελλα ποὺ ζυγώνει, ἄρχοντά μου. Ὡς τὰ μεσάνυχτα, θὰ ξεσπάσει.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ναί, ἴσως εἶναι ἡ θύελλα ποὺ ζυγώνει... Φίλοι, εἴσαστε ἔτοιμοι;
- ΒΟΥΡΤΣ. Ἔτοιμοι γιὰ τί πράμα;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Γιὰ τὸ στερνὸ τὸ πήδημα, Βούρτση. Πατήσαμε πιά τὸ χεῖλος τοῦ γκρεμοῦ.
- ΑΤΖΥΠΟΘ. Τοῦ γκρεμοῦ; Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάει! Τί λές, στρατηγέ;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ὠ, μὴ φοβᾶσαι, φίλε. Ἀντίκρυ μας εἶναι ἓνας ἄλλος ὄχτος. Θὰ τὸν πατήσουμε κι' αὐτόν, μείνε ἡσυχος. Μονάχα γιὰ πίσω δὲν ὑπάρχει δρόμος πιά.
- ΒΟΥΡΤΣ. Πίσω; Ποιὸς τὸ σκέφτηκε νὰ κάνει πίσω;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Εὐγε, Βούρτση! αὐτὴ εἶναι κουβέντα σωστή. Εἶμαι βέβαιος πὼς νιώθεις τὸ χέρι σου στέρεο, τὴν καρδιά σου ἀδάμαστη. Ἀλήθεια;
- ΒΟΥΡΤΣ. Μπορῶ νὰ τραντάξω τοὺς στύλους τοῦ ναοῦ.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ὠραία. Νὰ θυμᾶσαι τὴν Ἀντιόχεια.
- ΒΟΥΡΤΣ. Τί πράμα;

- ΤΣΙΜΙΣΚ. Νά θυμᾶσαι, λέω, τὴν Ἀντιόχεια.
- ΒΟΥΡΤΣ. Γιατί μου τὸ λές αὐτό;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Εἶναι ὀλότελα περιττό, τὸ ξέρω. Θά τή θυμᾶσαι τὴν Ἀντιόχεια στήν κρίσιμη στιγμή, ὅπως καί νά γίνει. Τὴν πῆρες μέ τὸ σπαθί σου, πάλαιψες τρεῖς μέρες καί τρεῖς νύχτες ἀγκαλιὰ μέ τὸ Χάρο, ἔστησες τὸ λάβαρο τοῦ Νικηφόρου στὸν πιδ ψηλό της πύργου. Κ' ὕστερα γύρισες στή Βασιλεύουσα. Καί καρτεροῦσες νά σέ ὑποδεχτεῖ ἐκεῖνος μ' ἀνοιχτές ἀγκάλες. Εἶτανε δικαίωμά σου. Καί νά κάνεις θρίαμβο. Εἶτανε δικαίωμά σου. Κι' ἀντίς γι' αὐτό...
- ΒΟΥΡΤΣ. Πασχίζεις νά μέ θυμώσεις; Δὲ χρειάζεται.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Τὸ ξέρω. Σοῦ ἀπονέμω μονάχα ἐκεῖνο ποῦ σοῦ ἀνήκει. Βλέπεις, θέλω νά εἶμαι δίκαιος. Κι' ἀντίς λοιπὸν γι' αὐτό, συνάντησες τὴν πιδ μαύρη ἀχαριστία. Ἔπεσες σὲ δυσμένεια. Σωστὰ τὸ λέω;
- ΒΟΥΡΤΣ. Δὲν τὸν μάχομαι γι' αὐτό.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ποιὸς εἶπε τέτοιο λόγο! Εἶσαι μεγάλη ψυχὴ, Βούρτση, ἀδερφέ μου κι' ὁμοτυχε. Ἡ τύχη σου εἶταν ἡ δική μου. Αὐτὸ σοῦ φτάνει; Ἔχουμε ὀλόιδιες αἰτίες. Σ' ἀρέσει ἔτσι;
- ΒΟΥΡΤΣ. Ἡ Χριστιανοσύνη κινδυνεύει. Ὁ Σβιατοσλαῦος πέρασε τὸ Δούναβη, ξεχειλίσαν οἱ ὀρδές του ὡς τὸν Αἴμο. Τὸ σπαθί τῶν Ρωμαίων βρίσκεται καταγῆς. Χρειάζεται κάποιος χέρι γερὸ νά τὸ σηκώσει.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Αὐτὸ θά γίνει ἀπόψε, Βούρτση. Αὐτὸ θά γίνει. Ἡ ὥρα ἔφτασε.
- ΟΙ ΣΥΝΟΜΩΤΕΣ Ἀπόψε;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ναί, ἀπόψε.
- ΠΕΔΙΑΣ. Ὅμως τὸ ἔργο μας δὲν ἔχει ἀκόμα τελειώσει, ὅλα δὲν εἶναι ἔτοιμα. Ὁ λαός...
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Πατρίκιε Λέων, διαφεύδεις τὸν ἑαυτό σου. Πιστέψαμε στὰ λόγια σου, πρόσεξε!
- ΠΕΔΙΑΣ. Σωστὰ, ὡστόσο...
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ὅστόσο ἂν ὁ Νικηφόρος μείνει βασιλέας, σὲ καρτερεῖ ἡ φυλακή. ἔχεις καί σὺ κάποιαν Ἀντιόχεια νά ἐκδικήσεις. Θυμήσου! (Στὸν Ἀτζυποθεόδωρο). Κι' ἐσύ, Ἰωάννη. (Στὸν Ἰσαάκ). Κι' ἐσύ, Ἰσαάκ.
- ΑΤΖΥΠΟΘ. (Χαμηλόφωνα). Σατανᾶ! Θάλεγε κανένας πὼς μᾶς κατηγορεῖ.
- ΠΕΔΙΑΣ. (Τὸ ἴδιο). Δὲ μ' ἀρέσει ἀπόψε...
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Κι' ὅλοι μαζί ἔχουμε νά σηκώσουμε τὸ σπαθί τῶν Ρωμαίων. Ἔτσι; Ἐμπρὸς λοιπὸν, φίλοι. Τὸ ἔργο εἶναι ἱερό. (Παύση). Τί; Κοιταζόσαστε μεταξὺ σας; Δὲν πιστεύετε στὰ λόγια μου; Ἡ μήπως λύγισε ἡ καρδιά σας; Θέλω νά ξέρω.
- ΒΟΥΡΤΣ. Ἡ στιγμή δὲν εἶναι κατάλληλη. Κάθε βιασύνη μπορεῖ νά καταστρέψῃ τὰ πάντα.
- ΠΕΔΙΑΣ. Τὰ πάντα.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Βούρτση; Σὲ ποιὸν ἀνήκει ἐδῶ-μέσα ὁ πρῶτος λόγος;
- ΒΟΥΡΤΣ. Σὲ σένα, δὲν ἀντιλέγω.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ποιὸς θά πάρει τὸ σκῆπτρο στὸ χέρι του;
- ΒΟΥΡΤΣ. Ἐσύ.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Λοιπὸν ἀποφασίζω: Ἀπόψε.
- ΒΟΥΡΤΣ. Τὴν ἡμέρα, τὴν ὥρα, εἶχαμε πεῖ πὼς θά τὴν ὀρίσουμε ὕστερα ἀπὸ κοινὴ συμφωνία.
- ΠΕΔΙΑΣ. Ἔτσι εἶπαμε.
- ΑΤΖΥΠΟΘ. Ναί, ναί.
- ΒΑΛΑΝΤ. (Πάει καί στέκεται δίπλα στὸν Τοιμισκῆ). Ἐγὼ ὑπακούω σὲ σένα, ἀρχοντά μου.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. ὦ, Βαλάντη! Ἐσὺ ὑπακοῦς, ἐσὺ ποῦ μονάχος ἀπ' ὅλους μας δὲν ἔχεις νά θυμηθεῖς μιὰν Ἀντιόχεια.

- ΒΟΥΡΤΣ. (Ὁργισμένος). Θέλω νὰ ξέρω τί σημαίνουν αὐτὰ τὰ λόγια!
- ΠΕΔΙΑΣ. Ἐξηγήσου!
- ΑΤΖΥΠΟΘ. Μᾶς προσβάλλεις.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Μὴ φωνάζετε, φίλοι μου. Ἡ νύχτα τούτη εἶναι πονηρή.
- ΠΕΔΙΑΣ. Τί; μήπως μᾶς ἀκοῦνε;
- ΒΟΥΡΤΣ. Τσιμισκῆ, ἔχουμε ἐμπιστευτεῖ στὰ χέρια σου τὴ ζωὴ μας.
- ΙΣΑΑΚ. Τὴ ζωὴ μας.
- ΑΤΖΥΠΟΘ. (Κοιτάζοντας γύρω του ἀνήσυχτα). Διάολε, τὸ δωμάτιο αὐτὸ δὲ μ' ἄρεσε ποτέ. Ἐχει πολλὰς θύρες.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Γιὰ ὅλα τὰ ἐνδεχόμενα, Ἰωάννη. Ὅμως ἀπόψε δὲν μᾶς ἀπομένει παρὰ μόνον ἓνα.
- ΒΟΥΡΤΣ. Τί θέλεις νὰ πεις;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ἐκεῖνο ποῦ εὔχουσαι, φίλε Βούρτση! Θὰ τὸ μάθεις ἀμέσως. Ἐκεῖνο ποῦ εὐχόμουνα κι' ἐγώ, δίχως νὰ τὸ ξέρω.
- ΠΕΔΙΑΣ. Ποῦ βρισκόμαστε; Μᾶς φέρνουν ἐδῶ, ἓνα μῆνα τώρα, δίχως νὰ ξέρουμε ποῦ πᾶμε. Μᾶς περνᾶνε ἀπὸ σκάλες σκοτεινές, στὰ τυφλά, ἀπὸ μυστικὰς θύρες. Γιὰτί; Δὲν ἔχεις ἐμπιστοσύνη σ' ἐμᾶς; Εἶναι καιρὸς νὰ ξέρουμε τουλάχιστον ποῦ βρισκόμαστε, Τσιμισκῆ;
- ΑΤΖΥΠΟΘ. Ἐγὼ θαρῶ κάπου στὸ γυναικίτη. Ὁ ἀέρας εἶναι μυρωμένος...
- ΠΕΔΙΑΣ. Ποιὸς εἶναι μαζί μας; Ποιὸς ἐναντίο μας; Σ' ὅλα τούτα χρωστᾶς νὰ μᾶς δώσεις τέλος ἐξήγηση, ἄρχοντα Τσιμισκῆ.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Κι' ἂν ἀρνηθῶ;
- ΠΕΔΙΑΣ. Πῶς θ' ἀρνηθεῖς!
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ἄν ἀρνηθῶ, λέω.
- ΠΕΔΙΑΣ. (Σκοτεινός). Τότε...
- ΒΟΥΡΤΣ. (Μὲ τὸ χέρι στὸ σπαθί του). Τότε, μὰ τὸ Θεό...

(Οἱ ἄλλοι, ἐξὸν ἀπὸ τὸ Βαλάντη, τὸν μιμοῦνται. Παύση).

- ΤΣΙΜΙΣΚ. Βάλτε τὴ μάχαιρα στὴ θήκη, ἄρχοντες. Δὲν ἦρθε ἀκόμα ἡ ὥρα της.
- (Ἡ πόρτα δεξιὰ ἀνοίγεται ξαφνικὰ κ' ἡ σκλάβη μπαίνει ἀλαφιασμένη).

- Ἡ ΣΚΛΑΒΑ (Στὸν Τσιμισκῆ). Ἀφέντη! ἔρχονται!
- ΒΟΥΡΤΣ. Ποιοί;
- ΑΤΖΥΠΟΘ. Ἀνάθεμα!
- ΤΣΙΜΙΣΚ. (Ἡρεμος, στὴ σκλάβη). Λέγε.
- Ἡ ΣΚΛΑΒΑ Ἀγεδαίνουνε τὴ σκάλα. Ἄκουσα τὸ ποδοβολητό. Εἶναι πολλοί. Κρατᾶνε σπαθιά καὶ φῶτα.
- ΒΟΥΡΤΣΗΣ Προδοσία! (Ὅλοι τραβᾶνε τὰ σπαθιά τους).
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Σβῦστε τοὺς λύχνους!
- ΠΕΔΙΑΣ. Ὁχι!
- ΒΟΥΡΤΣ. Κανένας μὴν κουνηθεῖ!
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Εἶπα: Σβῦστε τοὺς λύχνους!

(Ὁ Βαλάντης ἐκτελεῖ).

- ΑΤΖΥΠΟΘ. Μᾶς πούλησαν! Πᾶμε ἀπὸ τὴν πίσω θύρα, ἀπὸ κεῖ ποῦ ἀνεβήκαμε.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ἀνόητε! εἶναι μπλοκαρισμένη. Θὰ πέσεις στὸ στόμα τοῦ λύκου.
- ΒΟΥΡΤΣ. Τσιμισκῆ! Στ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἂν γιὰ τούτο εἶσαι ὑπεύθυνος...

(Ὅλοι, σιγὰ - σιγὰ, ζώνουν ἀπειλητικὰ τὸν Τσιμισκῆ).

- ΤΣΙΜΙΣΚ. Μὴν ταραζέται ἡ καρδιά σου, Βούρτση. Ἡ τύχη σας θὰ εἶναι τύχη μου.

Ἐκούμπησε τὴν λεπίδα σου ἐδῶ, στὴν καρδιά μου. (Τὴν πιάνει καὶ τὴν ἀκουμπάει ὁ ἴδιος). Αὐτὸ σοῦ φτάνει ;

ΒΟΥΡΤΣ. Ποιοὶ ἔρχονται ; Λέγε.

ΤΣΙΜΙΣΚ. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ κουροπαλάτη.

ΒΟΥΡΤΣ. Πῶς ἔμαθαν ;..

Η ΣΚΛΑΒΑ (Ἀπὸ τὴν πόρτα). Σιωπᾶστε !

(Ἡ σκηνή, τώρα, φωτίζεται μονάχα ἀπὸ ἓνα καντήλι ποὺ ἀπόμεινε ἀναμμένο ψηλά, μπροστὰ στὰ εἰκονίσματα. Οἱ συνωμότες σκορπίζονται σὲ σκοτεινὲς γωνιές. Ἀπὸ δῶ κι' ἐμπρὸς οἱ κουβέντες γίνονται χαμηλόφωνα, πνιχιά).

Η ΣΚΛΑΒΑ (Μὲ τὸ ἀδὲ ἀπὸ πορτόφυλλο). Ζυγώνουν. (Ἀκούγεται τὸ ποδοβολητὸ κι' ἡ κλαγγή).

ΠΕΛΙΑΣ. Ποῦ πᾶνε ;

ΑΤΖΥΠΟΘ. Δῶθε ἔρχονται.

ΒΟΥΡΤΣ. Ἐέρουνε λοιπὸν ἐτι εἴμαστε ἐδῶ συναγμένοι...

ΤΣΙΜΙΣΚ. (Πάντοτε ἀτάραχος). Μπορεῖ καὶ ναί, μπορεῖ κι' ὄχι.

ΒΟΥΡΤΣ. Τότε ;

ΤΣΙΜΙΣΚ. Ἐχουν ὑποψίες. Κάνουν ἔρευνα σ' ὀλάκερο τὸ παλάτι.
(Παύση. Ὁ θόρυβος, ἀπ' ἔξω, ζύγωσε).

Η ΣΚΛΑΒΑ Ἐφτασαν. (Παύση).

ΤΣΙΜΙΣΚ. Γυναίκα, τραβήξου ἐσὺ ἀπὸ τὴ θύρα.

ΒΑΛΑΝΤ. Πηγαίνω ἐγώ. (Πάει καὶ στέκεται πίσω ἀπὸ τὸ πορτόφυλλο).

ΤΣΙΜΙΣΚ. Δὲ θὰ μανταλώσεις, Βαλάντη. Θὰ τοὺς ἀφήσεις νὰ μποῦνε. Κι' ὅταν φτάσουνε στὴ μέση, τότε θὰ χυθοῦμε ὅλοι μαζί, ἀπὸ γύρω τους.

(Παύση. Ἡ παγατιὰ ἔφτασε ἀπ' ἔξω. Στὴ σκηνὴ ἀπόλυτη σιωπή. Μονάχα, μιὰ στιγμή, ὁ ψίθυρος τοῦ Πεδιάσιμου : Χριστέ, βοήθει ! (Στιγμές. Ὁ θόρυβος, ἀπ' ἔξω, ἀρχίζει νὰ ξεμακραίνει, περνάει).

ΒΑΛΑΝΤ. Φεύγουν !.. Τοὺς ἀκούω ! ξεμακραίνουνε στὸ βαστέρνιο !.. Ἐφυγαν.

ΑΤΖΥΠΟΘ. (Βαθὺς στεναγμός). ὦ Θεέ !..

ΤΣΙΜΙΣΚ. Παράδοξο αὐτό... (Ἡ φωνὴ του εἶναι σκεπτικὴ).

ΒΟΥΡΤΣ. Πῶς τὸ ἐξηγεῖς ;

ΤΣΙΜΙΣΚ. Δὲν ξέρω... Μπορεῖ καὶ νὰ ξεναγυρίσουν. (Ὅλοι ξεναβάζουνε τὰ σπαθιά τους σὲς θῆκες). Ὅμως, τὸ εἶδατε τώρα, ἄρχοντες : τέλειωσαν ὅλα. Τρόπος νὰ φύγουμε ἀπὸ τὸ παλάτι τοῦτο δὲν ὑπάρχει πιά. Ἐνα μονάχα μᾶς ἀπομένει : Ὅς τὰ ξημερώματα νὰ εἶμαι βασιλέας. Ἡ πράξη θὰ γίνῃ ἀπόψε.

ΒΟΥΡΤΣ. Καὶ πῶς ; Στάση τὴ νύχτα τούτη δὲ γίνεται.

ΤΣΙΜΙΣΚ. Ὅχι στάση, Βούρτση, ὄχι στάση. Αὐτὸ πιά πάει. (Τὸν κοιτάζει). Τὸ ἄλλο.

ΒΟΥΡΤΣ. Τὸ ἄλλο ;..

ΤΣΙΜΙΣΚ. Σὲ λίγες ὥρες ὁ θρόνος τῶν Ρωμαίων εἶναι ἀνάγκη νὰ ὀρφανεῖται.

ΒΟΥΡΤΣ. Ἄ...

ΤΣΙΜΙΣΚ. Τὴν ζωὴ μας ἢ τὴν ζωὴ του. Διαλέξτε.

(Παύση).

ΠΕΛΙΑΣ. Ἐγώ, — κι' ἄς τὸ λέω πρῶτος — δὲ θὰ δίσταζα. Ἦρθε ἡ ὥρα του πιά νὰ πέσει. Εἶναι τὸ σῦκο ποὺ παραγούρμασε.

ΤΣΙΜΙΣΚ. Δὲν τὸ λὲς πρῶτος, φίλε. Ἡ συνείδησή σου μπορεῖ νὰ ἡσυχάσει. Τὸ αἷμα του τὸ παίρνω ἀπάνω μου. (Ρεμβάζοντας). Κι' ἔπειτα... ἔπειτα εἶναι καὶ τὸ σπαθὶ τῶν Ρωμαίων. Εἶχες δίκην, Βούρτση. Τὸ πιστεύω κι' ἐγὼ ἀκράδαντα.

ΒΟΥΡΤΣ. Στο είχα πει.

ΤΣΙΜΙΣΚ. Λοιπόν, είσαστε σύμφωνοι; Κι' έτοιμοι;

ΟΙ ΣΥΝΟΜ. Ναι, μα τὸ Θεό!

ΤΣΙΜΙΣΚ. (Βγάζει τὸ σπαθί του). 'Ορκιστήτε.

(Ξεθηκαρώνουν δλοι).

ΒΟΥΡΤΣ. 'Τσιμισκῆ, δὲ θὰ τὸ πάρεις μονάχος σου ἔλο τὸ βάρος. Μὰ τὴν ψυχὴ μου σοῦ λέω, δὲ θέλω νὰ ὑστερήσω. Θὰ χτυπήσω ἐγὼ πρῶτος.

ΤΣΙΜΙΣΚ. "Ὅπως ἀγαπᾶς, Βούρτση. Τὸ αἷμα του, ὅμως, αὐτό, θέλω ἀπάνω μου νὰ τὸ πάρω. "Ἄς είσαστε ἀπαλλαγμένοι ἐσεῖς καὶ τὰ τέκνα σας. 'Ορκιστήτε.

ΠΕΛΙΑΣ. 'Απάγγειλε τὸν ὄρκο.

ΒΟΥΡΤΣ. Σὲ τί θὰ ὀρκιστοῦμε;

ΑΤΖΥΠΟΘ. Στο Χριστό.

ΤΣΙΜΙΣΚ. "Ὁχι στο Χριστό! "Ὁχι στο Χριστό!

ΒΟΥΡΤΣ. Γιατί;

ΠΕΛΙΑΣ. Στὴν ἅγια-Τριάδα τότε.

ΤΣΙΜΙΣΚ. "Ὁχι εἶπα!

ΑΤΖΥΠΟΘ. Κι' ὅμως! σ' αὐτοὺς δίνονται δλοι οἱ ὄρκοι.

ΤΣΙΜΙΣΚ. "Ὁχι ὁ δικός μας.

ΒΟΥΡΤΣ. (Σκυθρωπός). Μὰ τὴν ψυχὴ μου, 'Τσιμισκῆ, θάλεγε κανεὶς πὼς δὲν πιστεύεις γιὰ ἱερὸ τὸ ἔργο μας.

ΤΣΙΜΙΣΚ. Τὸ πιστεύω, Βούρτση. "Ὁμως, παρακαλῶ, ἄς ὀρκιστοῦμε σὲ κάτι ἄλλο.

ΠΕΛΙΑΣ. Σὲ τί ἄλλο;

ΒΟΥΡΤΣ. (Σαρκαστικός, σιὸν 'Τσιμισκῆ). Μήπως θέλεις στο Σατανᾶ; 'Απὸ μέρος μου δὲν γνοιάζομαι. 'Ο σκοπὸς ἐνδιαφέρει.

ΑΤΖΥΠΟΘ. Μὴ βλαστημᾶς τέτοια στιγμή, ἄρχοντά μου.

ΤΣΙΜΙΣΚ. 'Απαγγέλλω λοιπόν, κι' ἐσεῖς σταυρῶστε τὰ σπαθιά σας. 'Ορκιζόμαστε...

ΒΑΛΑΝΤ. Πρόσεξε τί θὰ πεις, ἄρχοντά μου. Οἱ οὐράνιες δυνάμεις μᾶς ἀκοῦνε.

ΤΣΙΜΙΣΚ. Μὴ φοβᾶσαι, Βαλάντη. Πῆρα τὸ ἔργο ἀπάνω μου. Καὶ τὰ οὐράνια ἀπόψε εἶναι κλεισμένα.

ΒΟΥΡΤΣ. Πές μας σὲ ποιὸν θὰ ὀρκιστοῦμε.

ΘΕΟΦΑΝΩ (Παρουσιάστηκε στο βάθος). Σὲ μένα!

('Η βασίλισσα ἔχει σταθεῖ ἀσάλευτη, κρατώντας στο δεξιὸ μιὰ δᾶδα ἀναμμένη. Κατάπληξη. 'Αργὰ, οασισμένοι, οἱ συνωμότες γονατίζουν).

ΑΥΛΑΙΑ

ΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

(Μπροστὰ στὴν αὐλαία Μπαίνουν ἀπὸ δεξιὰ οἱ πέντε κόρες τοῦ Κωνσταντίνου).

ΖΩΗ 'Ἡρθ' ἡ ὥρα, ἀδερφάδες μου, ἐλάτε.

ΑΓΛΘΗ Τὴ νύχτα αὐτή, ποὺ ἔχει στοιχειώσει ὁ ἄνεμος κι' ὁ πόντος στηθοδέρνεται βογγώντας, μὲ τὴ ζεστή σου σκέπασε φτερούγα, Χριστέ, τὴν ὀρφανὴ ψυχὴ.

ΘΕΟΔΩΡΑ 'Ἡρθ' ἡ ὥρα.

ΑΓΛΘΗ Πῶς κρυώνω!

ΘΕΟΦΑΝΩ Μὴν ἀργήτε.

ΑΝΝΑ "Ὁ βασιλέα, κοιμᾶσαι; ξύπνα! στὴ θύρα σου ἀγγελόκρουσμα ἀντηχεῖ.

- ΖΩΗ Τώρα με βήμα μουλωχτό, πνιχτό,
δρομίζει ή τίγρισα στο μαλακό σκοτάδι.
- ΘΕΟΔΩΡΑ Τώρα ξυπνούν, χαροκοπούν, γαυριάζουνε
οί άλυσωμένες σκιές στον κύκλο του "Αδη.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Στο έρημικό, σκοταδερό κουβούκλι του
τ' άγρίμι άποτραθήχτη λαβωμένο.
- ANNA Ζυγώνει ή τίγρισα, τά πεινασμένα σπλάχνα της
τρέφουν, τυφλή σπορά, τó πεπρωμένο.
- ΑΓΑΘΗ "Ω, βασιλέα, κοιμάσαι; ξύπνα, ξύπνα!
στη θύρα σου άγγελόχρουσμα άντηχει.
- ΖΩΗ Στεφάνια τώρα πλέξετε για τους γάμους του
μέ πικροδάφνη και μέ ιτιάς κλωνάρι.
- ΘΕΟΔΩΡΑ Λαμπάδες τώρα ανάφτε έξιλαστήριες
κ' ή δρόστερνη πομπή τó δρόμο άς πάρει.

(Φεύγουν).

ΑΝΟΙΓΕΙ Η ΑΥΛΑΙΑ

(Τό κουβούκλι του βασιλέα. Δεξιά μιá πόρτα. Άριστερά ó τοίχος κάνει γωνία έσωτερική
πού άφήνει, ανάμεσα της και στον τοίχο του βάνους, ένα πέρασμα. Άπό κεί-μέσα έρ-
χεται τó τρεμουλιαστό αντιφέγγισμα ενός καντηλιού. Στή μέση του φόντου, ψηλά, παρά-
θυρο στενό, θολωτό και σιδεροφραγμένο. Άπό κάτω του τó βασιλικό κρεβάτι. Η νύ-
χτα είναι προχωρημένη. Στή σκηνή σκοτάδι, και μόνο τó αντιφέγγισμα του άθέατου
καντηλιού. Άπ' έξω άκούγεται τó μουκανητό της θύελλας. Στήν άθέατη κώχη, όπου
καίει τó καντήλι, ένας στεναγμός. "Υστερα δεύτερος.)

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ (Ύπνωμένη) Κύριε έλάσθητι τās άμαρτίας ήμών... έλάσθητι
τās άμαρτίας ήμών. (Στήν πόρτα, δεξιά, βρόντος. Λίγες στιγμές κατόπι δεύ-
τερος, δυνατότερος. Ο Νικηφόρος παρουσιάζεται άπό τó στενό πέρασμα.
Φοράει ράσο. Έχει τó τρεκλιστό βάδισμα του ανθρώπου που μόλις ξύπνη-
σε. Πάνω στο πρόσωπό του, στα μάτια, περνάει την παλάμη του.) Έβρόντη-
σαν στη θύρα ή μου φάνηκε μονάχα; (Προχωρεί άργά προς τά εκεί.) Χρι-
στέ! μέ είχε πάρει, θαρῶ, ó ύπνος... (Άνοίγει τó πορτόφυλλο). Ποιός έβρόν-
τησε; (Σιωπή) Ρωτάω: ποιός έβρόντησε; (Σιωπή. Ξανακλείνει) Είτανε λοι-
πόν όνειρο, βραχνάς της παραγμένης ψυχής μου... (Ένώ γυρίζει πίσω, στέ-
κεται ξαφνικά.) "Η μήπως... ή μήπως έσύ μου έκρουσες τή θύρα, Κύριε;
"Ω! τήν άθλια τήν ψυχή που λύγισε στη μαλθακή άγκαλιά της λημοσύνης...
Ναί, ναί, τó βλέπω... Έστειλες μέσα στην άνεμοζάλη τόν Ταξιάρχη σου και
βρόντησε, και είπε: «Γρηγορείτε και προσεύχεσθε»... (Στεναγμός) Έχω τή
γεύση της άδύσσου στα χείλη. (Πέφτει καθιστός κι' αποκαμωμένος στο
κρεβάτι.) "Ό,τι είναι, Κύριε, νά γίνει, άς γίνει, παρακαλώ, τó γρηγορότερο.
Είμαι έτοιμος, —πρέπει νά είμαι έτοιμος... «Έν παντί καιρῶ και πάση ῶρα»...

(Η πόρτα δεξιά άνοίγει και μπαίνει ή Θεοφανώ.)

- ΝΙΚΗΦ. (Που τή βλέπει νά έρχεται μέ τó μάτι του στυλό). Είσαι πλάσμα ζωντανό ή
σκιά άπό τόν "Αδη;.. "Αν έχεις φωνή ανθρώπου, μίλησε.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Έρχομαι νά γαληνέψω τήν ψυχή σου, Νικηφόρε.
- ΝΙΚΗΦ. Ίδου ήγγικεν ó παραδιδούς με.
- ΘΕΟΦΑΝΩ "Ησύχασε, κύριέ μου. Έφταιξα άπέναντί σου, εκεί, στο κουβούκλι μου, και ή
καρδιά μου δέ λείει νά ήσυχάσει. Ύπνος δέ μου κατεβαίνει στα βλέφαρα.
- ΝΙΚΗΦ. "Ας είσαι συχωρεμένη.

- ΘΕΟΦΑΝΩ "Όχι έτσι, όχι έτσι. Πρέπει να ξέρεις.
- ΝΙΚΗΦ. "Άς είσαι συχωρεμένη είπα. Για δλα. Σου φτάνει αυτό, γυναίκα; Για δλα!
- ΘΕΟΦΑΝΩ Για τίποτα! Δεν έχω τίποτα να εξιλεώσω, Νικηφόρε.
- ΝΙΚΗΦ. Σὺ είπας.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ναί. Είμαι ματωμένη και άγνή, πλάσμα άδिका τυραγνισμένο. Σέρνω πάνω μου μιὰ καταδίκη που δὲ μου άρμόζει.
- ΝΙΚΗΦ. "Άμποτε να είναι έπως τὸ λές.
- ΘΕΟΦΑΝΩ "Όμως κοίτα: Ξέρω πὼς βασανίζεσαι κι' εσύ, λοιπόν έρχομαι τώρα να σοῦ δώσω τὴ γαλήνη. "Ό,τι σοῦ είχα όμολογήσει τάχα πριν, στὸ γυναικίτη μου, είτανε ψέμμα.
- ΝΙΚΗΦ. Ψέμμα, Θεοφανώ.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ναί, ναί. "Ό Τσιμισκῆς δὲν άπλωσε ποτέ του χέρι πάνω μου. "Εγὼ δὲ χρειάστηκε να κρατήσω τὸ μεγαλειὸ τῆς βασιλείας. Μπορείς να γύρεις στὴν κλίνη σου ἡσυχος, κύριέ μου, άπόψε.
- ΝΙΚΗΦ. "Α. Λοιπόν δλα ψέμμα, Θεοφανώ.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ψέμμα.
- ΝΙΚΗΦ. "Άς είσαι καλά που μου λές τὴν αλήθεια.
- ΘΕΟΦΑΝΩ (Κοντά του, χαδιάρα) "Ω τί μακρυνή κι' άπόξενη που μου έρχεται ἡ φωνή σου! "Η φωνή που άγάπησα. που προσκύνησα, τότε που αντιλαλοῦσε πέρα ὡς πέρα κάτω από τὸν οὐράνιο θόλο σαν κεραυνός. Δὲ με πιστεύεις, Νικηφόρε. Τὸ βλέπω. Δίνεις άφεση στὸν άθῶο. Αυτό είναι άλαζονεία, κρίμα βαρὺ, συλλογίσου το.
- ΝΙΚΗΦ. (Βαρούθυμος) Μὴν ταράζεις άλλο τὴν ψυχῆ μου. "Εχω ανάγκη από τὴ γαλήνη τῆς. Γιατί ἤρθες κοντά μου άπόψε;
- ΘΕΟΦΑΝΩ Για να σοῦ πῶ ότι έφταιξες. Πασχίζεις να βρεῖς ἡσυχία κλείνοντας τ' αυτιά σου σ' όλες τῆς φωνές. Μάταια! Μάταια! Ρίχνεις λάδι σὲ πέλαγο άναστατωμένο ὡς τὸ βυθό. Νικηφόρε, δὲ συλλογίστηκες ποτέ τὸ διπλανό σου. Μονάχα τὸν έαυτό σου συλλογίστηκες. Τὴν ψυχῆ σου, τὴ σωτηρία τῆς. Τὸν έαυτό σου.
- ΝΙΚΗΦ. Φύγε!
- ΘΕΟΦΑΝΩ Νικηφόρε, σ' όνομα τῆς άγάπης που μᾶς έδωσε στὸν ἴδιο τροχὸ τῆς μοίρας σ' έξορκίζω. "Ακουσέ με.
- ΝΙΚΗΦ. Φύγε!
- ΘΕΟΦΑΝΩ Θα μετανιώσεις.
- ΝΙΚΗΦ. Φύγε!
- ΘΕΟΦΑΝΩ Τότε... καλά. Σὺ τὸ θέλησες. (Κινάει πρὸς τὰ δεξιά) "Εστειλες άπόψε να κάνουν έρευνα στὸ γυναικίτη. Γιατί δὲν άνοιξαν τὸ κουβοῦκλι μου;... Σωπαίνεις...—Νικηφόρε, για ὕστατη φορά σὲ ρωτῶ: Μὲ πιστεύεις ἢ δὲ με πιστεύεις;
- ΝΙΚΗΦ. Πιστεύω στὸ θέλημα τοῦ Κυρίου.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Κ' είσαι βέβαιος πὼς τὸ ξέρεις μονάχα εσύ;
- ΝΙΚΗΦ. (Που τινάχτηκε όρθιος) Κολασμένη ψυχῆ! Σὲ στέλνει ὁ Σατανᾶς να με πειράξεις λοιπόν κι' άπόψε; "Ακόμα κι' άπόψε; Κοίταξε έδῶ τούτη τὴ γραφή. Ξέρεις τί λέει: (Βγάζει μιὰ γραφή από τὸν κόρφο του.)
- ΘΕΟΦΑΝΩ (Μὲ περιφρόνηση) Κάποια καινούργια συκοφαντία για μένα. Τὸ συνήθισα.
- ΝΙΚΗΦ. "Όχι. Είναι μήνυμα. Μήνυμα θανάτου, γυναίκα! "Εχω λάθει κι' άλλα, κι' κι' άλλα, ολάκερο τούτο τὸν τελευταίον καιρὸ έρχονται άπανωτά, ολόενα πληθαίνοντας, σαν πουλιὰ δαρμένα από θύελλα, να με βροῦνε. Σ' άρέσει ν' ακούσεις τί γράφει τούτο που έλαβα άπόψε, τὴν ὥρα τοῦ έσπερινοῦ; Να σοῦ τὸ πῶ, τὸ θυμάμαι άπόξω. «Μάθε, βασιλέα, γράφει, πὼς τὴ νύχτα τούτη σὲ περιμένει όλεθρος φοβερός. Για να ίδεις πὼς αυτό είναι αλήθεια, βάλε να ψάξουνε τὸ γυναικίτη. Θα βρεῖς εκεί - μέσα άντρες όπλισμένους που

- μέλλουνε νά σέ σφάξουν»... Τί λές γι' αὐτὸ ἐσύ ;
- ΘΕΟΦΑΝΩ (Υπερνικώντας τὴν ταραχὴ της). Γι' αὐτὸ λοιπὸν εἶχες ἔρθει τ' ἀπόβραδο στὸ κουβούκλι μου. Ἦρθες κινημένος ἀπὸ τὴν ὑποψία.
- ΝΙΚΗΦ. Αὐτὸ ἔχεις νά πεῖς ;
- ΘΕΟΦΑΝΩ (Ψυχρῶ). Λέω πὼς ἔπρεπε νά φάξεις τὸ γυναικίτη.
- ΝΙΚΗΦ. Ἄ, εἶναι ἡ γνώμη σου, Θεοφανώ !
- ΘΕΟΦΑΝΩ Εἶναι ἡ τελευταία προσβολὴ ποὺ σοῦ ἀπομένει νά κάνεις στὴν Αὐγούστα. Τὴν ἔχεις διώξει ἀπὸ κοντὰ σου, τὴν ἔχεις τριγυρίσει μὲ κατασκόπους, τὴν ἀπομάκρυνες ἀπὸ τὴν κλίνη σου, τὴν ἀφησες ἀνυπεράσπιστη σ' ὄλους τοὺς ἀνέμους, στὴ διαβολή, στὴ συκοφαντία, στὴν κατάρρα. Τί ἄλλο νά περιμένω ἀπὸ σένα παρὰ καὶ τούτην ἀκόμα τὴν ἔσχατη βρισιά ;
- ΝΙΚΗΦ. Ὁ κουροπαλάτης ἤθελε νά πατήσῃ τὸ κουβούκλι σου. Ἐγὼ δὲν τὸν ἀφησα νά τὸ κάνει.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Γιατί ; Ἐπρεπε, ἔπρεπε νά τὸν ἀφήσεις, Νικηφόρε. Τί σ' ἐμπόδιζε τάχα ;
- ΝΙΚΗΦ. Εἶμαι ἄντρας, Θεοφανώ. Ἐζήσα σὰν ἄντρας. Κι' ἄμποτε νά πεθάνω σὰν ἄντρας... Τώρα, ἀφησέ με. Δὲν ἔχω τίποτ' ἄλλο νά σοῦ πῶ. (Γυρίζει πρὸς τ' ἀριστερὰ μὲ ἀργό, κουρασμένο βῆμα. Ἡ θύελλα, ἔξω, δυνάμωσε).
- ΘΕΟΦΑΝΩ (Ἐνῶ φεύγει. Ξάφνου, στὴν πόρτα, στάθηκε. Μιὰ κραυγὴ τῆς σπαραχτικῆς). Νικηφόρε ! (Ἐκεῖνος στρέφεται. Ἡ Θεοφανώ τρέχει κοντὰ του, τὸν ἀγκαλιάζει παράφορα). Νικηφόρε ! πάρε με γρήγορα στὰ χέρια σου τὰ δυνατά, καθὼς ἄλλοτε, σφίξε με, κάμε νά τρίξουν οἱ ἄρμοί μου, σύντριφέ με στὴν ἀγκαλιά σου. Τρέμω !.. ὦ, ἡ νύχτα τούτη εἶναι ἀφόρητη !
- ΝΙΚΗΦ. (Ἀπορημένος). Τί ἔχεις, γυναίκα ;
- ΘΕΟΦΑΝΩ Νικηφόρε, μὴ μ' ἀφήνεις, ἔλεος !.. μὴ μ' ἀφήνεις σοῦ λέω ! Εἶμαι πλάσμα δυστυχισμένο, ἄθλιο, ἔρημο... ἄχ, πόσο ἔρημο... Ἐνα πλοῖο βουβδὸ σηκώνει τὴν ὥρα τούτη μαῦρα πανιά μέσα στὴ θύελλα καὶ μὲ καρτερεῖ, μού γνέφει, θὰ μὲ πάρει. Ἄχ πὼς βουϊζει στ' αὐτιά μου ὁ μέγας ὠκεανός ! Νικηφόρε, κράτησέ με ἐσύ, ἐσύ ποὺ ἔχεις τὴ δύναμη, ποὺ μονάρχος μέσα στὸν κόσμον μπορεῖς. Τύλιξέ με σοῦ λέω, κρύψε με, φράξε μου τ' αὐτιά νά μὴν ἀκούω. Σκότωσέ με. Τὸ ριζικό μου μὲ κράζει.
- ΝΙΚΗΦ. (Ἀπορημένος). Θεοφανώ !.. εἶχες λοιπὸν μέσα σου τέτοιες φωνές, καὶ δὲν τίς γνώριζα ;.. ὦ Χριστέ !.. Μὰ πές μου τέλος ποιὰ εἶσαι σύ ; τί εἶσαι ; Ἄγγελος ἢ δαίμονας ;
- ΘΕΟΦΑΝΩ Νικηφόρε, μὴν ἄργεις. Φεύγω, ὠϊμένα, φεύγω.
- ΝΙΚΗΦ. Γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ ! Εἶμαι ἓνας ἄνθρωπος ἀδύναμος κι' ἐγώ. Τί μπορῶ νά κάμω...
- ΘΕΟΦΑΝΩ (Κρεμάστηκε στὴν ἀγκαλιά του ἐξουθενωμένη. Ἡ φωνή της εἶναι τώρα βραχνή). Πάει... τετέλεσται... ἔκανε φτερά ἢ στιγμὴ... Ἄφησέ με τώρα...
- ΝΙΚΗΦ. Ποῦ θὰ πάς ;
- ΘΕΟΦΑΝΩ (Ξεμακραίνοντας ἀπὸ κοντὰ του). Δὲν ξέρω... Κανείς ποτὲ δὲν ξέρει... Ζοῦμε στὸν κόσμον τοῦτο, λέω, μονάρχος ὁ καθένας, χωρισμένοι ἀπὸ ἀμέτρητη ἄβυσσο. Κοιταζόμαστε, μὰ δὲ μποροῦμε νά γνωριστοῦμε. Μοῦ ἀπλώνεις τὸ χέρι... δὲ φτάνω νά τ' ἀγγίξω. Σοῦ φωνάζω... δὲ νιώθεις τὴ γλῶσσα μου... Τὸ πλοῖο ξεκίνησε... Χαῖρε.
- ΝΙΚΗΦ. Στάσου !
- ΘΕΟΦΑΝΩ Εἶναι ἀργά. (Ἐχει φτάσει στὴν πόρτα).
- ΝΙΚΗΦ. (Μὲ φωνὴν θαμπή). Θεοφανώ, μὰ τὴν ψυχὴ μου, κάτι μοῦ λέει πὼς ἡ νύχτα τούτη δὲ θάχει ἀυγὴ. Μιὰ λέξη μόνο, τίποτ' ἄλλο... Πές μου : Θυμᾶσαι τὴ μέρα κείνη, στὴν Καισάρεια ;.. Εἶχες ἀρχίσει κάτι νά μοῦ λές, κι' ἐγὼ σ' ἐμπόδισα. Εἶχα ἀνάγκη ἀπὸ τὴ γαλήνη τῆς ψυχῆς μου τότε. Καὶ τώρα τὴν ἔχω, μὰ τώρα ξέρω πὼς δὲ μπορῶ νά τὴν ἀποχτήσω ἂν πρῶτα δὲ μάθω.

- Λοιπόν πές μου : Τότε πού ἤμουν ἀκόμα στρατηγὸς μονάχα, κι' ἐσὺ Αὐγούστα... τότε... μήπως ἔπεσες γι' ἀγάπη μου σὲ κανένα κρῖμα ;
- ΘΕΟΦΑΝΩ (Ἀποκαμωμένη). Τί ὠφελεῖ ;
- ΝΙΚΗΦ. Θέλω νὰ ξέρω ! Πρέπει νὰ ξέρω. Τὸ εἶπες λίγο-πρὶν μονάχη σου. Καὶ εἶχες δίκη. Ἔλα, σ' ἀκούω. Ἀπόσωσε κείνο πού εἶχες ἀρχίσει νὰ μοῦ λές τὴ μέρα κείνη στὴν Καισάρεια.
- ΘΕΟΦΑΝΩ (Μακρυνή). Δὲ θυμᾶμαι πιά...
- ΝΙΚΗΦ. (Μὲ προσπάθεια μεγάλη). Νὰ σὲ βοηθήσω ἐγώ. Τώρα δὲ φοβᾶμαι πιά τίποτα... οὔτε τὰ λόγια. Πῶς πέθανε ὁ βασιλέας Κωνσταντῖνος πού εἶτανε πεθερός σου ;... Πῶς πέθανε ὁ πρῶτος σου ἄντρας ὁ βασιλέας Ρωμανός ;
- ΘΕΟΦΑΝΩ. Τί θέλεις νὰ ξέρεις ; Εἶμαι κιόλας μακρυνά.
- ΝΙΚΗΦ. Φώναξε, θὰ σ' ἀκούσω. Ἡ πές το σιγά, χαμηλόφωνα, ψιθυριστά. Πάλι θὰ σ' ἀκούσω. Τέτοιες φωνές, τὴν ξεπερνᾶνε τὴ θύελλα.
- ΘΕΟΦΑΝΩ. Γύρε στὴν κλίνη σου ἤσυχος. Παίρνω μαζί μου ἔλα μου τὰ ἔργα.
- ΝΙΚΗΦ. (Μιά κραυγή). Θεοφανώ !.. Λοιπόν μ' ἀγάπησες ἀληθινά !
- ΘΕΟΦΑΝΩ. Δὲν τὸ εἶχες μάθει, ξένε ;
- ΝΙΚΗΦ. Νὰ φιλήσω τὰ πόδια σου, Θεοφανώ !
- ΘΕΟΦΑΝΩ. Πολύ ἀργά. Ἐχω πιά ξεκινήσει. (Φεύγει).
- ΝΙΚΗΦ. (Πέφτει στὰ γόνατα μὲ τὸ πρόσωπο στὰ χέρια). Σ' εὐχαριστῶ, Κύριε· σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ στύλωμα τοῦτο πού μοῦ ἔρχεται ἔτσι στὴ δύσκολη τὴν ὥρα. Συχώρεσέ με γιὰ τὴ χαρὰ πού δοκιμάζω. Ὅμως ἂν εἶναι τόσο γλυκειὰ ἡ Κόλαση, Χριστέ, τότε... τότε γιατί νὰ πλάσεις τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ λάσπη κι' ὄχι ἀπὸ γρανίτη ;
- (Ἡ πόρτα δεξιὰ ἀνοίγεται μὲ βιάση κι' ὁ Πρωτοσπαθάριος παρουσιάζεται κρατώντας στὸ χέρι του τὸ σπαθὶ γυμνὸ).
- ΠΡΩΤΟΣΠ. Ἄς μὲ συμπαθήσει ἡ βασιλεία σου, ὅμως παράδοξα πράγματα γίνονται ἀπόψε στὸ παλάτι.
- ΝΙΚΗΦ. Τί τρέχει, ἄρχοντα Πρωτοσπαθάριε ;
- ΠΡΩΤΟΣΠ. Βρήκαμε στὸ περιβόλι ἕναν ἄντρα τῆς βίγλας μαχαιρωμένο.
- ΝΙΚΗΦ. Καὶ λοιπόν ;
- ΠΡΩΤΟΣΠ. Τὸν εἶχανε τραβήξει κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα, γιὰ νὰ μὴ φαίνεται. Τὸ κέρκετο πού ἔφαξε τὸ παλάτι κατέβηκε ὕστερα στὸν κήπο, στὶς αὐλές, τὰ ἔφερε ἔλα γύρω, κοντὰ-κοντὰ. Ἔτσι εἶναι πού ἀνακαλύψαμε τὸ κουφάρι. Τὸ χιόνι τὸ εἶχε κιόλας μισοθαμμένο.
- ΝΙΚΗΦ. Περιμένω τὸ συμπέρασμα σου, Πρωτοσπαθάριε.
- ΠΡΩΤΟΣΠ. Ὁ ἄνθρωπος δὲν πῆγε ἀπὸ χέρι φίλου, Δέσποτα. Καυγᾶς δὲν εἶχε γίνει ἀνάμεσα στοὺς ἄντρες, οἱ βίγλες εἶναι ὅλες στὶς θέσεις τους, δὲν ἄκουσαν τίποτα. Κάποιος προδότης πρέπει νὰ ἔχει χωθεῖ στὸ Παλάτι ἀπόψε.
- ΝΙΚΗΦ. Ἐκάνατε ἔρευνα εἶπες.
- ΠΡΩΤΟΣΠ. Ἐκάναμε, Δέσποτα.
- ΝΙΚΗΦ. Τότε τί γυρεύεις ἀπὸ μένα ;
- ΠΡΩΤΟΣΠ. Ἡ βασιλεία σου... ἄς μὴν ὀργιστεῖ... ὅμως εἶναι χρέος μου νὰ τὸ πῶ : Πρέπει νὰ ψάξουμε καὶ τὸ γυναικίτη.
- ΝΙΚΗΦ. (Κοφιά). Ὁχι.
- ΠΡΩΤΟΣΠ. Δέσποτα, γιὰ τὸ Θεό ! Ἡ ζωὴ σου τρέχει κίνδυνο, δὲν τὸ βλέπεις ; Κατάσκοποι ἤρθανε καὶ εἶπαν...
- ΝΙΚΗΦ. Καλὴ σου νύχτα, Πρωτοσπαθάριε.
- ΠΡΩΤΟΣΠ. Τουλάχιστον ἄς ἀφήσει ἡ βασιλεία σου νὰ βάλω βιγλάτορες ἔξω ἀπὸ τὸ κουβούκλι. Κι' ἐδῶ-μέσα κάποιος ν' ἀγρυπνάει ἐνῶ θὰ κοιμᾶσαι.
- ΝΙΚΗΦ. Κράξε μου τὸν καλόγερο ἐκεῖνο, τὸν Ἀθωνίτη. Αὐτὸ μόνο. Κ' οἱ βίγλες

σου είναι περιττές. (Ὁ Πρωτοσπαθάριος φεύγει. Ὁ βασιλέας πηγαίνει ἄργα πρὸς τὸ κρεβάτι του, συλλογισμένος. Σὲ λίγο μπαίνει ἀπὸ δεξιὰ ὁ καλόγερος. Στέκεται δειλὸς κοντὰ στὴν πόρτα. Ὁ Νικηφόρος, βυθισμένος στὶς σκέψεις του, δὲν τὸν εἶδε ἀμέσως. Ὑστερα :) "Α, ἦρθες ἀνθρώπε τοῦ Θεοῦ; Σὲ γύρεψα γιὰ νὰ σοῦ πῶ... (μὲ κάποιον κόπο) γιὰ νὰ σοῦ πῶ δυὸ λόγια. Αὔριο τὸ πρωτὶ θὰ φύγεις. Θὰ πᾶς ὁλόγια στ' Ἀγιονόρος, ὅ,τι κι' ἂν εἶναι νὰ γίνεи ἐδῶ. Κατάλαβες; Ὁ,τι κι' ἂν γίνεи, ἐσὺ θὰ φύγεις γιὰ τ' Ἀγιονόρος. Θὰ πᾶς σ' ἐκεῖνον ποῦ σ' ἔστειλε σὰν ἦρθες, καὶ θὰ τοῦ πεῖς...—εἶσαι ὁμῶς ἱκανὸς νὰ θυμηθεῖς ἀπ' ἔξω αὐτὰ ποῦ θ' ἀκούσεις τώρα; (Ὁ καλόγερος γνέφει καταφατικά). Θυμήσου τα, καλόγερε, θυμήσου τα γιὰτὶ ἡ ψυχὴ σου δὲ θὰ βρεῖ ἡσυχίαν στὸν αἰῶνα, ἂν τὰ ξεχάσεις. Καιρὸ δὲν ἔχω νὰ φτιάξω τώρα μιὰ γραφὴ, πρέπει νὰ μάθεις τὸ μήνυμά μου ἀπ' ἔξω. Θὰ σκύψεις λοιπὸν πρῶτα-πρῶτα καὶ θὰ τοῦ φιλήσεις τὰ δυὸ του χέρια. «Ἀγιώτατε πατέρα, θὰ τοῦ πεῖς, αὐτὸ εἶναι ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ Νικηφόρου. Ἐφυγε δοξολογώντας τὸν Κύριο κι' εὐλογώντας τ' ὄνομά σου...» (Βαθὺς ἀνασασμός). Καὶ τώρα ἀκουσε τὸ τελευταῖο. Κάθησε πρῶτα σ' ἐκεῖνο-κεῖ τὸ θρονί. Ἔτσι. Κι' ἐγὼ, νά, πέφτω γονατιστός. Μὴν τρομάζεις! Κάθησε. Αὐτὸ ποῦ θ' ἀκούσεις τώρα, εἶναι ἡ ἐξομολόγησή μου. Θὰ τὴν πᾶς σ' ἐκεῖνον λέξη τὴ λέξη, συλλαβὴ τὴ συλλαβὴ, — ὀρκίσου το στὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς σου. (Ὁ καλόγερος βγάζει ἀπὸ τὸν κόρφο του ἕνα σταυρὸ καὶ τὸν ἀνασπάζεται). Καλά... μοῦ φτάνει αὐτό. Ἄκου λοιπὸν: Παιδὶ σὰν ἡμῶν, ἐκεῖ-κάτω στὴ μακρυνὴ Καππαδοκία ποῦ εἶναι ἡ πατρίδα μου, μιὰ μέρα τοῦ Θεοῦ, ἔτσι ἀναπάντεχα, γνώρισα τὸ μῖσος. Εἶτανε σ' ἕνα βαθύσκοιωτο δάσος μέσα, εἶχα σκύψει σὲ πηγὴ νὰ πιῶ νερό, ἀποσταμένος. Ἐάφνου, σὰν ἀπὸ χέρι θεϊκό, ἡ ἀνάβρα τοῦ νεροῦ κόβεται, γαληνεύει μιὰ στιγμὴ ὁ τρεμουλιαστὸς καθρέφτης. Σκύβω, κοιτάζω, τί νὰ δῶ! Ἐκεῖ ἀντίκρυ μου, μιὰ θωριὰ τερατόμορφη, μαύρη, μαλλιαρὴ, ἀλλοίθωρη,—ἐγὼ ὁ ἴδιος!.. Ὡς ἐκείνη τὴν ὥρα δὲ μοῦ εἶχε τύχει ν' ἀντικρύσω τὴν ὄψη μου, ἔλεγα πῶς μοιάζω στοὺς ἄλλους τοὺς ἀνθρώπους. Σκυμμένος πάνω στὴ στερεμένη τὴν πηγὴ, ἐκείνη τὴ μέρα ποῦ σοῦ λέω, κατάλαβα... Καὶ μίσησα, καλόγερε, τὸν ἑαυτὸ μου... (Παύση). Τώρα, πῶς τὸ μῖσος γιὰ τὸ ἄτομό μας μεταλλάζει σ' ἀγάπη γιὰ τὸν Κύριο, ἢ πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ σὲ κάνει ν' ἀποστρέφεται τὸν ἑαυτὸ σου, αὐτὸ δὲν τὸ ξέρω. Ἄν εἶναι νὰ φύγω τώρα-δὰ ἀπὸ τὸν κόσμον, θὰ μοῦ ἀπομείνει στὰ χεῖλη τὸ καυτὸ τοῦτο ἐρώτημα. Μιὰ ζωὴ ὀλάκερη τὴν ψυχὴ μου τὴν ἔφαγε ἡ ἀγωνία ἂν ἄξια ἀγαπάω τὸ Θεὸ ἢ ἂν δὲν κάνω τίποτ' ἄλλο παρὰ νὰ ζητάω καταφυγὴ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μου. Πὲς τοῦ ἁγίου ποῦ σ' ἔστειλε, καλόγερε, πῶς ὄχι, δὲ μπόρεσα ποτέ μου, ὅσο κι' ἂν πάλαιψα, ν' ἀπαρνηθῶ τελειωτικὰ τὴν ἡδονὴ τῆς σάρκας. Εἶχα πληρώσει ἀκριβὰ τὴν πεῖνα μου, ἐδέησε νὰ γίνω στρατηλάτης νικητῆς, τρόμος τῶν ἀπίστων, νὰ χουφτιάσω στὴ μιὰ μου χούφτα τὴ μισὴ Οἰκουμένη, νὰ τὴν τραντάξω συθέμελα, νὰ φορέσω τὴν κορῶνα στὸ κεφάλι μου καὶ τὰ πορφυρὰ καμπάγια στὰ πόδια μου, γιὰ ν' ἀξιωθῶ κείνο ποῦ ἄλλοι τὸ χαίρονται δικαιοματικά: Τὴ γυναίκεια ἀγάπη. Δὲ βαστοῦσα, ὄχι σοῦ λέω, νὰ φύγω ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτο πεινασμένος καὶ λειψός. Μέσα μου κάτι μεγάλο ρέκαζε, ἡ φωνὴ του θὰ μ' ἀκολουθοῦσε ἀσίγαστη πέρα ἀπὸ τὸν τάφο. (Σηκώνεται). Τώρα ἡ καρδιά μου ἔχει ἀλαφρώσει. Εἶμαι θριαμβευτῆς! Θὰ φύγω γιὰ τὸν ἄλλο κόσμον καθαλάρης, σέρνοντας ξοπίσω μου θρίαμβο βασιλικό, καθὼς τότε ποῦ γύριζα νικητῆς ἀπὸ τὶς ἐκστρατεῖες... Κάθησε αὐτοῦ, καλόγερε, καὶ πὲς μιὰ προσευχὴ γιὰ τὴν ψυχὴ μου. Ἐγὼ θὰ γύρω, τυλιγμένος στὸ ράσο, πάνω στὸ τομάρι ἐκεῖνο-κεῖ. Γίνομαι γέροντας, τὰ ματόφυλλά μου ἔχουν βαρύνει. Εἰρήνη σὲ σένα, ἀνθρώπε τοῦ Θεοῦ. (Πηγαίνει στὴν κώχη ἀριστερὰ, τὴ φωτισμένη ἀπὸ τὸ κανιῆλι,

καὶ χάνεται).

- ΚΑΛΟΓΕΡ. ("Έχει απομείνει καθισμένος στο σκαμνί. Ρίχνει γύρω του ματιές τρομαγμένες, κρυφοκάνει τὸ σταυρό του. "Υστερα ἀρχίζει νὰ προσεύχεται χαμηλόφωνα, τρεμουλιαστά. Ἡ φωνή του μπερδεύεται ὀλοένα μὲ τὸ μονακνητὸ τῆς θύελλας). Ὁ Θεός, εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες· Κύριε, εἰς τὸ βοηθήσαι μοι σπεῦσον. Αἰσχυνθήτωσαν, καὶ ἐντραπήτωσαν οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν μου. Ἀποστραφήτωσαν παραυτίκα αἰσχυνόμενοι οἱ λέγοντές μοι... (Βρόντος σὴν πόρτα. Σωπαίνει, ἀφουγκράζεται. Δεύτερος βρόντος. Σηκώνεται καὶ παγαίνει νὰ σιαθεῖ πίσω ἀπὸ τὸ ποριόφυλλο). Εὐλόγησον. Ποιὸς εἶν' αὐτοῦ ;
- Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΘΕΟΦΑΝΩΣ (Προσταχτική). "Άνοιξε, ἄνθρωπε. Ἐδῶ εἶναι ἡ Αὐγούστα τῶν Ρωμαίων. (Ὁ καλόγερος, ζαρωμένος, ἀνοίγει τὸ ποριόφυλλο, τραβιέται στὸ πλάϊ καὶ σκύβει νὰ προσκυνήσει. Ἀπὸ τὴν πόρτα μπήκανε ὁ Τσιμισκῆς καὶ οἱ συνωμοτές, ὅλοι τους μὲ τὰ σπαθιά γυμνά).
- ΒΟΥΡΤΣ. ("Ακουμπώντας τὴν αἰχμὴ τοῦ σπαθιοῦ του στὸ στήθος τοῦ καλόγερου). Μιὰ λέξη ἂν πεῖς, εἶσαι χαμένος. (Τὸν στυλώνει στὸν τοῖχο).
- ΠΕΔΙΑΣ. Γρήγορα! ἐκεῖ εἶναι ἡ κλίνη.

(Ζυγώνουν ὅλοι τὸ κρεβάτι σὲ ἡμικύκλιο).

- ΒΟΥΡΤΣ. Ἐνας νὰ κρατήσῃ αὐτὸν-ἐδῶ. Θέλω νὰ ἔχω λεύτερα τὰ χέρια μου. (Ὁ Ἀτζυπηθεόδωρος ἀλλάζει θέση μὲ τὸ Βούρτση.) Ἐμπρός, προτοῦ ξυπνήσῃ τὸ παλάτι. (Σηκώνοντας τὸ σπαθί του) Πέθανε, τύρανε!
- ΒΑΛΑΝΤ. Σταθῆτε, δὲ βλέπετε ; Ἡ κλίνη εἶναι ἀδειανή!
- ΠΕΔΙΑΣ. Κατάρρα!
- ΒΟΥΡΤΣ. Μᾶς πρόδωσαν.
- ΙΣΑΑΚ Ἐχει φύγει.

(Παύση. Κοιτάζονται σαστισμένοι.)

- ΒΟΥΡΤΣ. Ὅλα χάθηκαν. Σατανᾶ! Κ' εἶταν ἡ στιγμὴ τόσο ὄριμη, τόσο ὄριμη...
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ἄγδίκιωτη θὰ μείνει ἡ Ἀντιόχεια, Βούρτση.
- ΒΟΥΡΤΣ. Ἄρχοντά μου, δὲν εἶναι ὦρα γιὰ χωρατά.
- ΠΕΔΙΑΣ. Πᾶμε, προτοῦ μᾶς νιώσουν. Οἱ Βάραγγοι ἀγρυπνοῦν.
- ΑΤΖΥΠΟΘ. Καὶ πῶς θὰ φύγουμε ; πῶς ; Μονάχα κολυμπώντας.
- ΠΕΔΙΑΣ. Τὸ νοῦ σου στὸν καλόγερο. Προτοῦ βγεῖς ἔξω, κάρφωσέ τον.
- ΒΟΥΡΤΣ. Ἐνας δρόμος ἀπομένει : Νὰ πηδῆξουμε ἀπὸ τὸν πύργο τοῦτο στὴ θάλασσα.
- ΚΑΛΟΓ. (Ποῦ ἔπεσε στὰ γόνατα) Ἐλεος!
- ΠΕΔΙΑΣ. (Στὸν Ἀτζυπηθεόδωρο) Δώστου λοιπὸν νὰ τελειώνουμε ἀπὸ θαῦτον!
- ΚΑΛΟΓ. Ἐκεῖ, ἐκεῖ...
- ΒΟΥΡΤΣ. Τί λέει ;
- ΠΕΔΙΑΣ. Ἐεμπέρδευε!
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Σταθῆτε, μὴ τὸν πειράζετε, Κάτι ἔχει νὰ πεῖ. (Τοὺς παραμερίζει.) Λέγε.
- ΚΑΛΟΓ. (Πέφτοντας μπροστὰ του στὰ τέσσαρα) Ἡμαρτον, ἡμαρτον, μεγάλη ἀφέντη.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. (Τὸν σπρώχνει μὲ τὸ πόδι.) Σκουληκι! Τί ἀντάλλαγμα τάχα μπορεῖς νὰ δώσεις ἐσὺ γιὰ τὴ σερνάμενη ζωὴ σου ; Μίλησε : Ἐέρεις ποῦ εἶναι κεῖνος ποῦ ζητᾶμε ; Ποιὸς σ' ἔβαλε νὰ σταθεῖς ἐδῶ ;
- ΚΑΛΟΓ. (Δείχνοντας σὴν κώχη) Ἐκεῖ... ἐκεῖ...
- ΠΕΔΙΑΣ. Τί λέει ;
- ΒΑΛΑΝΤ. (Ποῦ πῆγε κατὰ κεῖ ποῦ ἔδειξε ὁ καλόγερος) Ἐ, φίλοι! Γιὰ κοιτάτε.

(Στρέφονται ὅλοι πρὸς τὸ Βαλάντη. Ὁ καλόγερος τρυπώνει σὴν πόρτα καὶ φεύγει.)

- ΤΣΙΜΙΣΚ. (Κοιτάζοντας χαμηλὰ, ἐκεῖ ποῦ δείχνει ὁ Βαλάντης) Ἄ, ἐδῶ κείτεσαι, Νικη-

- φόρε. Πάνω σέ δωρά τίγρισσας, τυλιγμένος στο τρίχινό σου ράσο. "Όλα τὰ μέτρα τὰ πῆρες γιά ν' ανέβεις στον Παράδεισο.
- ΒΟΥΡΤΣ. (Σηκώνοντας τὸ σπαθί του). Ἄμην.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. (Τὸν σταματάει). Στάσου. "Όχι κοιμισμένον. Ξυπνήστε τον πρώτα.
 ΒΟΥΡΤΣ. Τί λές! Θ' ἀναστατώσει τὸ παλάτι.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. Ξυπνήστε τον, εἶπα. Ὁ Τσιμισκῆς δὲ χτύπησε ποτέ του ἄνθρωπο ἀνυπεράσπιστο.
- ΒΑΛΑΝΤ. (Σκουντώντας τὸ Νικηφόρο). Ἔ, βασιλέα, ξύπνα.
 ΠΕΛΙΑΣ. Μὰ τὴν ψυχὴ μου, μόλις κάνει νὰ ξεφωνήσει, τὸν καρφώνω.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. Δὲ θὰ ξεφωνήσει, ἐγὼ στὸ λέω.
 ΝΙΚΗΦ. (Βάρυπνος). Θεοτόκε, βοήθει.
 ΒΟΥΡΤΣ. (Σηκώνοντας τὸ σπαθί του). Εἶπα, ἀμην.
 ΒΑΛΑΝΤ. (Ποῦ πρόλαβε καὶ χτύπησε πρώτος). Τὸ αἷμα του, ἀπάνω μου.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. (Τὸν ἄσπαξε ἀπὸ τὸ χέρι.) Γιατί βιάστηκες, Βαλάντη;
 ΝΙΚΗΦ. Θεοτόκε, βοήθει... (Ἡ φωνὴ του εἶναι ραγισμένη. Παρουσιάζεται σιτὴ σκη-
 νῆ τρεκλίζοντας, κάνει νὰ γονατίσει, μὰ ξάφνου, μ' ἄγριο μουγγρητό, τινά-
 ζεται πάνω.) Τσιμισκῆ! Σέ βλέπω! Ἦρθες, ἦρθες λοιπόν! Πίσω ἐσεῖς οἱ
 ἄλλοι. Μὴ τὸν κρύβετε ἀπὸ τὰ μάτια μου. Θέλω νὰ πάρω μαζί μου τὴν εἰ-
 κόνα του, νὰ τὴν πάω ὀλόφρεσκη στὰ χέρια τοῦ Πλάστη.
- ΒΟΥΡΤΣ. (Τὸν χτυπάει). Πέσε, τύραννε.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. (Παραμερίζοντας βίαια τὸν Βούρτη). Στάσου λοιπόν ἀπὸ κεῖ! Ἄφησέ τον νὰ
 μ' ἀντικρύσει. Μὴ θαρεῖ πὼς φοβάμαι... Νικηφόρε! κοίτα ὅσο μπορείς νὰ
 βλέπεις ἀκόμα. Κοίτα! Εἶμαι ἐγὼ, ὁ Ἰωάννης Τσιμισκῆς, ὁ φίλος σου, ὁ
 συμπολεμιστῆς, ἐγὼ ποῦ σ' ἀνέβασα πάνω στὸ σκουτάρι, θυμᾶσαι; καὶ σ' ἔ-
 δειξα στὸ φουσατο, κι' ἐκραξα πρώτος: «Πολλὰ τὰ ἔτη τοῦ βασιλέα!». Τὸ
 θυμᾶσαι τὸ στρατόπεδο στὴ Ἰζαμανδό;
- ΝΙΚΗΦ. (Παλεύοντας νὰ κρατηθεῖ ὄρθιος). Προδότη!
 ΤΣΙΜΙΣΚ. Ἀχάριστε!..
 ΠΕΛΙΑΣ. (Ἀλαφιασμένος). Νὰ τελειώνουμε. Ξύπνησε τὸ Παλάτι...
 ΝΙΚΗΦ. (Στὸν Τσιμισκῆ). Ἦρθες... ἀργά... Τώρα πέφτω, ναί, καὶ εἶμαι γέροντας...
 Ὅμως τὰ σπλάχνα της τ' ἀνήμερα, ἐγὼ, τὰ ὀργωσα, Τσιμισκῆ, πρὶν ἀπὸ
 σένα! (Πέφτει στὰ γόνατα. Θόρουβος ἀπὸ δεξιὰ, μέσα, ποῦ ὅλο καὶ δυνα-
 μώνει).
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Στὴ θύρα, Βαλάντη!
 ΑΤΖΥΠΟΘ. Κόλαση κι' ἀστροπελέκι! Θὰ μᾶς κλείσουν ἐδῶ - μέσα καθὼς σὲ φάκα.
- (Ὁ Βαλάντης βγῆκε ἀπὸ δεξιὰ).
- ΝΙΚΗΦ. (Πεσμένος χάμου). Τσιμισκῆ... σὲ βλέπω μέσα σὲ κόκκινη καταχνιά... Ἀπὸ
 κακὸ θάνατο θὰ πᾶς, στὸ λέω...
 ΤΣΙΜΙΣΚ. (Τὸν χτυπάει μὲ τὸ σπαθί του). Νά, γιὰ νὰ μὴν πεῖς ἐκεῖ ποῦ πᾶς πὼς ἐνι-
 φα τὰ χέρια μου σὰν τὸν Πλάτο.
- (Ὁ Νικηφόρος, μ' ἓνα στεναγμό, πέθανε).
- ΠΕΛΙΑΣ. (Σκύβοντας πάνω του). Τὸ ἔργο μας τέλειωσε.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. Ἦ τώρα ἀρχίζει.
 ΒΟΥΡΤΣ. Θὰ χρειαστεῖ νὰ χτυπηθοῦμε γιὰ τὴ ζωὴ μας. Φράξετε τὴ θύρα.
 ΒΑΛΑΝΤ. (Μπαίνει χτυπημένος, τρεκλίζοντας. Στὸν Τσιμισκῆ). Ἀρχοντά μου... ἐξι-
 λέωσα.
 ΤΣΙΜΙΣΚ. (Τρέχει καὶ τὸν παίρνει στὴν ἀγκαλιά του). Βαλάντη!.. ποιὸς σὲ χτύπησε;
 ΒΑΛΑΝΤ. Οἱ Βάραγγοι... ἔρχονται. Τρέξε στὸ Χρυσοτρίκλινο... στέψου βασιλέας...
 ὅσο μένει καιρὸς... Χαῖρε. (Ξεψύχησε στὰ χέρια τοῦ Τσιμισκῆ).

- ΤΣΙΜΙΣΚ. Οὐρανέ!.. ὁ καλλίτερός μας!..
- ΘΕΟΦΑΝΩ (Μπήκε ἀπὸ δεξιά). Πολλὰ τὰ ἔτη τοῦ βασιλέα Ἰωάννη! ("Ἐχει σταθεῖ μπροστὰ στὴν πόρτα). Πάρτε ἀπὸ τὴ θεά μου αὐτὰ τὰ λείψανα. ("Ὁ Ἀτζυποθεόδωρος κι' ὁ Ἰσαὰκ μεταφέρουν τὸ Νικηφόρο πίσω ἀπὸ τὴν κώχη). Κι' αὐτὸν - ἐκεῖ τὸ νεκρό, τί τὸν κρατᾶς ἀκόμα στὴν ἀγκαλιά σου, κύριέ μου;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Εἶτανε φίλος μου, Αὐγούστα.
- ΘΕΟΦΑΝΩ Τώρα πιά δὲν ἔχεις φίλους, ἔχεις ὑπηκόους. Μάθε νὰ εἶσαι βασιλέας.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. (Ποὺ τὴν κοιτάζει παράξεια). Ναί, θαρῶ πὼς κιόλας τὸ μαθαίνω... (Στρέφοντας ξαφνικὰ στοὺς ἄλλους). Πάρτε τον καὶ πᾶμε.
- (Χυμοῦν ὄλοι, σηκώνουνε στὰ χέρια τὸν Βαλάντη καὶ φεύγουν).
- ΘΕΟΦΑΝΩ (Στὸν Τσιμισκῆ). Θὰ καρτερῶ στὸ κουβούκλι μου ὡς που τὸ Παλάτι νὰ ἴσυχάσει.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. (Ποὺ ἔμεινε τελευταῖος μπροστὰ στὴν πόρτα). "Ὁχι! Ἐδῶ θὰ καρτερεῖς.
- ΘΕΟΦΑΝΩ ("Ἀπορημένη). Ἐδῶ;
- ΤΣΙΜΙΣΚ. Ναί! Γιατί τάχα; Μήπως σὲ τρομάζει ἐκεῖνος ἐκεῖ; (Δείχνει κατὰ τὴν κώχη). Δὲν εἶσαι πιά ἡ Θεοφανώ;
- ΘΕΟΦΑΝΩ Ἡ θέση μου εἶναι στὸ Χρυσοτρίκλινο, δίπλα σου, Ἰωάννη.
- ΛΤΖΥΗΘΘ. ("Ἀπ' ἔξω). Γρήγορα!.. φτάνουνε!
- ΤΣΙΜΙΣΚ. (Στὴ Θεοφανώ). Βλέπεις; Πρέπει νὰ ξεκαθαρίσουμε πρῶτα τὸ δρόμο, γιὰ νὰ περάσει ἡ Αὐγούστα.
- ΘΕΟΦΑΝΩ (Βάζοντα: τὰ δυὸ της χέρια πάνω στοὺς ὤμους του). Ψίλησέ με.
- ΤΣΙΜΙΣΚ. "Ὁχι τώρα. Βιάζομαι. (Τραβιέται ἀπότομα καὶ φεύγει γοργά, κλείνοντας πίσω του τὴν πόρτα).
- ΘΕΟΦΑΝΩ ("Ἐμεινε ἀσάλευτη, σὰν παραζαλισμένη." Ἐξω, ἀκούγεται ὁ θόρυβος τῆς συμπλοκῆς, κλαγγές ὄπλων, χτυπήματα σπαθιῶν. Μὲ τὰ χέρια της ἀπλωμένα ἡ βασίλισσα πασπατεύει τὸ πορτόφυλλο.) Χτυπιόνται... ("Ἀφουγκράζεται). "Ὁχι, δὲ νιώθω καμμιάν ἀνησυχία... Θὰ ἐπικρατήσῃ αὐτός, εἶμαι βέβαιη... Τ' ἀστέρια τὸ θέλουν. Ἦδ' ἔχουνε πεῖ ξεκάθαρα, μὲ τὴ γλῶσσα τῆς φωτιᾶς. Βρίσκεται στὸν ἀνήφορό του... Πρέπει νὰ ἔχω ἐμπιστοσύνη. (Κάνει ἓνα βῆμα ἔμπρὸς καὶ δοκιμάζει τὴν πόρτα). Κλειδωμένη!.. Γιατί!.. (Παύση)." Ἀ, γι' ἀσφάλεια βέβαια, ἀσφάλεια δική μου... Εἶναι προνοητικός... "Ἀς περιμένω. (Γ' υρῖζει κατὰ τὸ δωμάτιο, κάνει μερικὰ βήματα, στέκεται μὲ ἀμηχανία). Τί ἔρημο ὡστόσο αὐτὸ τὸ δῶμα! Λίγο πρὶν ἀκόμα τὸ ψύχωναν τόσοι ἄντρες, τόσες ζεστὲς ἀνάσες... Τώρα... ("Ἀφουγκράζεται). Χτυπιόνται ἀκόμα, ὅμως μακρύτερα. Οἱ Βάραγγοι θὰ λυγίσουνε μόλις μάθουνε πὼς τὸ ἔργο συντελέστηκε... Ναί, ναί, πρέπει νὰ ἔχω ἐμπιστοσύνη... ("Ἄνεμος ἀπ' ἔξω.) Ἄνησυχη νύχτα, καὶ κρυερή... Μὰ τί κάνουνε λοιπόν; δὲν τέλειωσαν ἀκόμα; (Πηγαίνει στὴν πόρτα. Κάνει νὰ τὴν ἀνοίξει. Τίποτα.) "Ἐ, σεῖς; ἄρχοντες Ρωμαῖοι, ἀνοίξτε λοιπόν!.. (Βάζει τ' αὐτὴ της στὸ πορτόφυλλο). Κανένας... ψυχὴ δὲν ἀκούγεται. Τί ἔγινε ὄλος αὐτὸς ὁ πάταγος, τὰ χτυπήματα, ἡ κλαγγή! Θάλεγε κανεὶς πὼς ἐρημώθηκε πέρα ὡς πέρα τὸ Παλάτι... (Χτυπάει μὲ τὴ γροθιά τὸ πορτόφυλλο). Ἀνοίξτε!.. "Ἐ, δὲν ἀκοῦτε; (Γ' υρῖζει πρὸς τὰ μέσα νευρική.) Καὶ πὼς κρυώνω... Παράδοξο! Πρὶν δὲν ἐκρύωνα... Κάτι νὰ εἶχα τοῦλάχιστον νὰ ρίξω στοὺς παγωμένους μου τοὺς ὤμους... (Πηγαίνει στὸ πορτόφυλλο, χτυπάει δυνατότερα.) Ἐδῶ!.. ἐδῶ! ἡ Αὐγούστα κράζει... Ντροπὴ σας ἄντρες Ρωμαῖοι! ("Ἀλλάζοντας τόνο). Μὰ τί; Γιὰ ποῖό λόγο φωνάζω ἔτσι; Τί θὰ ποῦνε ἂν μ' ἀκούσουν; "Ἀς καθήσω νὰ περιμένω καλλίτερα. Μοῦ εἶπε πὼς θάρθει σὲ λίγο. Πρέπει νὰ ἔχω ἐμπιστοσύνη... Ἐμπρός, ἔμπρός, Θεοφανώ... Μὰ τὴν πίστη μου, δὲ σ' ἀναγνωρίζω!.. (Πηγαίνει πρὸς τὸ βᾶθος, στὸ κρεβάτι.) Ἐδῶ ἄς καθήσω... (Τινάζεται.)

"Όχι !... (΄Απορημένη). Ποιος φώναξε έτσι ; Είταν ή φωνή μου και δέν είταν ή φωνή μου... Άλλόκοτη νύχτα και τούτη. (Κάνει νά καθίσει, μά πάλι στέκεται.) Όχι, δέ θέλω έδω. Τό κρεβάτι αυτό, είναι τό δικό του... Τό κρεβάτι τίγος ; Πές τ' όνομα, πές το ! πρόφερε το, τί διστάζεις ! Μά τήν ψυχή μου, θάλεγα πώς φοβάσαι, Θεοφανώ. Ντροπή !.. Ψηλά τό κεφάλι σου, ψηλά ! Τί; Ξεχνάς πώς είσαι ή άδικημένη ;.. (Τραβάει άργά προς τό θρονί και κάθεται. Παύση.) ΄Ησυχία ! Κούφιος κι' άτέλειωτος πού είναι ό χρόνος !.. ΄Ηθελα νά τόν σταματήσω... Τόν σταμάτησα. Νά, δέν περνάει πιά... πώς κρυώνω... Μήπως ή κόλαση είναι μιá άτέλειωτη, στους αιώνες άπαντοχή ;.. Μήπως είμαι νεκρή και δέν τό ξέρω ; (Πασπατεύεται). Τσιμπιέμαι και πονάω, στ' αυτιά μου σφύζει τό αίμα άνυπόμονο, βουερά. (Τινάζεται όρθή). Είμαι ζωντανή ! Άνοιχτε μου !.. (Ρίχνεται πάνω στό ποριόφυλλο και τό χτυπάει παλαβά μέ τις γροθιές της). Είμαι ζωντανή, σάς λέω !.. Άνοιχτε !.. (΄Αποκαμωμένη). Δυστυχία !.. τί σιωπή είν' αυτή ;.. κάτι κακό μου προμηνάει... (Γυρίζει προς τό δωμάτιο μέ βήμα τσακισμένο, μάτι θολό). Ποιος μου τόκανε αυτό ; Ποιος ; "Ω τί άσχημο παιχνίδι... Θά τόν καταραστώ, όποιος και νάναι, φίλος ή έχθρός, ζωντανός ή... (Άγρια κραυγή). Σώπα !.. "Όχι αυτό ! όχι αυτό... (Χτυπώντας τά στήθη της). Είμαι ή άδικημένη !.. Είμαι ή άδικημένη !.. (Στάθηκε, άφουγκράζεται). Ποιος μίλησε ;.. Άκουσα μιá συλλαβή... ναι, ναι, μιá συλλαβή... Πώς ;.. (Κλονίζεται). "Α, τά γόνατά μου λυγίζουν, άπόστασα, είναι φυσικό. (Κυλάει χάμου, καθιστή στό πάτωμα. Παύση. "Ο άνεμος βουίζει. Άλλος τόνος τώρα, χαιηλόφωνος). Είν' εκεί πίσω άπό τήν κώχη... Σάν τί μοιάζει ;.. Ένα άντρείκελο άπό κερί, μεγάλο, άφύσικο, στρεβλό... "Όταν ή ζωή φύγει άπό ένα κορμί, τί άπομένει ; Σά νά μήν υπήρξε ποτέ πές, ...ω ναι, αυτό, αυτό είναι τό καλλίτερο... δέν υπήρξε... ΄Ιδε ό άνθρωπος !.. Μήπως είναι τέτοιο τό δίδαγμα του θανάτου ;.. Καλά είν' έδω, ως ήσυχάσω... (Άρχίζει νά τραγουδάει άργά, άφαιρεμένα) :

Μέ δάκρυα τογε ντύσανε
του βάλαν στό κλινάρι
μικρό πικρό κλωνάρι
τό δεντρολίβανο...

Δέν πάει έτσι τ' άλλο είτανε τό καλλίτερο. (Σήμαντρο άπό μέσα. Σωπαίνει κι' άφουγκράζεται. Δεύτερος ήχος). Ποιος είν' αυτός ό όρθρος πού δέν έχει φως ; (Σηκώνεται άργά). Μας κλείσανε σε μιá σπηλιά, βαθειά, βαθειά σπηλιά, άφέντη μου, και τώρα πιά δέν έχει δρόμο για έξω. (Τά σήμαντρα πληθαίνουν. Τινάζει τό κεφάλι της, περνάει γοργά τις παλάμες της στό πρόσωπό της). "Ε !.. στεριώσου... Κοιμήθηκες... Σημαίνουν. (Πηγαίνει στην πόρτα, δοκιμάζει ν' άνοίξει). Προδότη, Τσιμισκή ! Μ' άφάνισες. (Κάνει νά γυρίσει κατά μέσα, όταν, ξάφνου, στέκεται, τεντώνει τ' αυτί, τά μάτια. Μιá φοβερή κραυγή). Σκοτώστε τον ! Σκοτώστε τον ! Στέφεται βασιλέας !.. (Πέφτει όλόκορμη πάνω στην πόρτα τή χτυπάει, τή γδέρνει μέ τά νύχια της). Με πρόδωσε ! Άνοιχτε μου ! Μή τόν άκούτε ! Εγώ, εγώ είμαι ή βασίλισσα... Δέν έχει τό δικαίωμα νά με παραγκωνίσει... Δέ θέλω... (Πέφτει στα γόνατα, τραβάει τά μαλλιά της. "Υστερα, ένω τινάζεται όρθια, μέ τά χέρια ψηλά). "Α, Θεέ ! λοιπόν υπάρχεις ;.. Με γέλασες ! με γέλασες !.. Γιατί δέ μου έγνεψες ποτέ ; Γιατί νά μη μου κάνεις ένα σημάδι πώς υπάρχεις ;.. Τώρα, νά, με κεραύνωσες... Τελειώνω έτσι, σά δέντρο έρημικό μέσα στη θύελλα, πού τό πυρπόλησε ή τρομερή σου

ή φλόγα... (Σωριάζεται χάμον. Ἀπὸ τὰ πλευρὰ τοῦ προσκήγιου μπαίνουν οἱ κόρες τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Ζ', δνὸ ἀπὸ τῆ μιὰ μεριά καὶ τρεῖς ἀπὸ τὴν ἄλλη. Ἔχουν ἀναμμένες στὰ χέρια τους τὶς ἐξιλασθήριες λαμπάδες. Ἀπλώνονται σ' ἀραιή τάξη πάνω στὸ προσκήγιο, μὲ τὴ ράχη πρὸς τὸ κοινὸ. Ὑστερα, ἐνῶ τὰ σήμαντρα σημαίνουνε πάντα, ἐκεῖνες προχωροῦνε σιτὴ σκη- νῆ, περικυκλώνουν τὴ Θεοφανώ, σκύβουνε, τὴ σηκώνουν ἀπὸ τὶς μασχάλες. Ἡ πόρτα δεξιὰ ἀνοίγεται τώρα, γιὰ νὰ περάσει ἀπὸ κεῖ ἡ τελευταία πομπή τῆς Θεοφανώς, ἄλλοτε ποτὲ βασίλισσας τῶν Ρωμαίων).

ΤΕΛΟΣ

ΚΑΘΑΡΙΣΜΕΝΟ ΤΜΗΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ "ΚΟΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ,,

(Μονὴ τῆς Χώρας- Κωνσταντινούπολη—Καχριε Τζαμί.)

Φωτογραφικὸ ἀρχεῖο Ἄγγ. Προκοπίου.